

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: V

BROJ: 8 (46)

Subotica, kolovoz (august) 1998.

Cijena: 6,00 N. din.

DUŽIJANCA '98.

HVALA BOGU ZA KRUI SVAGDASNJI

DUH SVETI NA DUŽIJANCI

Kako vam, dragi čitatelji, protumačiti ili opravdati ovaj naslov uvodnika? Onima koji su sudjelovali na ovogodišnjoj Dužijanci to vjerojatno i neće biti potrebno. A vjerujem da će i vama biti jasno ako pomno pročitate ovaj broj "Zvonika".

Proslavili smo Dužijancu u godini Duha Svetoga. I doista Duh Sveti je bio na Dužijanci '98. On je zapravo tvorac svega onoga lijepoga, dobroga, plemenitoga što smo na njoj doživjeli već tamo od blagoslova žita na blagdan sv. Marka kada je ona započela, pa kroz svih onih dvadesetak drugih manifestacija vezanih uz nju. Da, doista, Duh Sveti je nadahnutelj slikara, slamarke, pjesnika, književnika; ali i zemljoradnika, etnologa; pa dakako i redovnika i redovnica, svećenika i biskupa.

Kako bez izravnog zahvata Duha Svetoga protumačiti da je na svim priredbama bilo toliko ponosa i radosti. Radost je uvijek plod Duha. Pročitajte one misli koje smo naslovili "Dužijanca u našim srcima" pa ćete shvatiti da je iz svakog srca Duh progovorio... Kako li je opet poskakivao u zanosu propovijedajući preč. Beretić, kako li nas je oduševio biskup Perić; kakav "kremen" darovao Bela Ivković; a kako je opet bio hrabar i ganut Grado-načelnik, i kako realan Lazo Vojnić H., oduševljen i dubok Andrija Kopilović... A tek pismo Goranovo?! Pročitajte na stranici mladih razgovor s bandašom i bandašicom pa ćete shvatiti što je u njima učinio Duh Sveti na ovogodišnjoj Dužijanci. O da smo samo mogli saslušati sve one sudionike u Velikom kolu, na folklornoj večeri i u svečanoj povorci od djece i mladih, kočijaša i risara... Što bi nam oni rekli? Pa, i ne moraju reći. To smo vidjeli, osjetili u njihovom hodu, na njihovim licima... A koliko je onih kojima se ni ime spomenuti neće a snagom Duha su danonoćno radili i tiho pridonosili da sve dobro i lijepo bude. Ne može se to učiniti, ni izdržati bez Duha.

A onda ta zahvalnost! U tom se najviše očituje djelovanje Duha Svetoga na Dužijanci. Sv. Pavao je pisao Efežanima: "Ne budite nerazumni, nego shvatite što je volja Gospodnja!... Punite se Duhom! Razgovarajte među sobom psalmima, hvalospjevima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu! Svagda i za sve zahvaljujte Bogu i Ocu u Imenu Gospodina Isusa Krista!" (usp. Ef 5, 17-20) Kako je pun Duha Svetoga bio onaj tko je smislio u svom srcu Dužijancu kao obiteljsku svečanost. I kako li je čudesno otkrio volju Gospodnju prisvitli Rajić kad ju je u crkvu donio...

Samo oni koji su napunjeni Duhom mogu Gospodinu pravo zahvaljivati. Divno smo to učinili ovom Dužijancom. Prepustimo se vodstvu Duha Svetoga i činimo to uvijek. Neka se doista ostvari ono što nas je u svojoj propovijedi učio biskup Ratko: Ne smijemo kruha jesti a Bogu ne zahvaliti. Neka ne prođe dan da Bogu ne zahvalimo na svemu. I na onom lijepom i dobrom, kao i na onom teškom i mučnom. Tako su činili naši pradjedovi kad se morahu na put krenuti i kad ovamo dođoše. Tako su činili naši stari dok su zadovoljno ambare punili i kad su tužno potučenu ljetinu gledali... Poslušajmo doista sv. Pavla. Punimo se Duhom i svagda i za sve zahvaljujmo Bogu!

I ne mogu ne reći i ne upitati se: Nije li i ovaj "Zvonik" dar Duha Svetoga. A da samo znate s kakvom smo ga mukom "rađali". Evo, dok ovo pišem 4,00 je a u 7 sve treba biti u tiskari... Hvala Ti, Duše Sveti na snazi! Hvala Ti na ovogodišnjoj Dužijanci! Divan si kao što je divna Dužijanca!

Volio bih, dragi čitatelji, da i vi dugo živite od ovog "Zvonika" kao što će dugo živjeti oni koji su ovu Dužijancu u Duhu doživjeli. To vam iskreno želim!

Vaš urednik ✍

VELIKA GOSPA

Svima nam je draga majka.

Ako je još živa sretni smo što možemo uživati njezinu ljubav i blizinu. Ako je preminula sjećamo se s ljubavlju i poštovanjem svega što je za nas učinila, i možemo na nov način osjetiti njezinu ljubav i povezanost.

Majka nas je nosila pod srcem i čekala naš dolazak na svijet. Ona nas je rodila, dozvala u postojanje kao ljudska bića. Jer, nije dovoljno fizički se roditi. Potrebni su nam drugi da se rodimo kao osobe, kao ljudi. Veliku ulogu u to-

me odigrala je majka, dakako uz oca i ostale članove obitelji. Ona nas je hranila i oblačila, tješila i branila. Njoj smo sve vjerovali, mislili da sve može. Dok smo bili djeca u njezinu krilu smo nalazili sigurnu zaštitu. Kad nas je zadesila kakva nevolja ili bol trčali smo mami, izjadali se, pokazali udarac ili ranu. Mama je pomilovala, poljubila i sve je prošlo.

Ali kako smo odrastali sve više smo uviđali da naša mama nije svemoćna, da nas ne razumije uvijek, da je podložna bolesti, starenju. I na koncu najbolnije otkriće: majka je biće podložno smrti.

Ali u nama je ostala čežnja za majkom kao simbolom zaštite, sigurnosti, neuvjetovane i neprolazne ljubavi. I odrasli ljudi trebaju takvu majku.

Takvu majku imamo u bl. Djevici Mariji - Velikoj Gospi. Zašto je ona velika? To ime je zaslužila na Kalvariji, a dobila ga je svečanom proslavom uznesenja i krunjenja na nebu. Mi dobro osjećamo svoju veličinu i bijedu. Osjećamo da je ljudska veličina u ljubavi, u darivanju, u opraštanju. No često nam nedostaje snage. Najveći izraz ljubavi je opraštanje onima koji nam nanose bol.

Marija je pod križem gledala smrt svoga Sina i zajedno s njim oprostila ubojicama. Snagom vjere prošla je kroz zid mržnje i smrti. To može učiniti Isus jer je Božji Sin. Ali to je učinila i Marija, potpuno ljudsko biće i zato nama bliska. Zato joj se utječu ljudi svih vremena.

Marija je trpjela duševnu bol gledajući porugu, nezahvalnost ljudi, bol i smrt svoga sina, ali je ostala na nogama snagom vjere. Ljudi su izgubljeni i očajni kad ih zadesi neka tragedija. Odmah uzimaju sredstva za smirenje ili si oduzimaju život. Nemaju snage podnijeti bol.

Tko se pažljivo zagleda u lik bl. Djevice Marije i zamisli o njezinu životu, tko je s vjerom zazove, naći će izvanrednu snagu da ostane na nogama u trenucima potpune samoće, tame, trpljenja, tragedije ili smrti.

Svi ljudi trebaju takav uzor, takvu zaštitu i sigurnost, takvu majku. I imaju je u bl. Djevici Mariji koju s pravom zovu VELIKA GOSPA.

s. Blaženka Rudić ✍

Piše: Andrija Kopilović

16. 08. 1998.
20. nedjelja kroz godinu

Jr 38,4-6.8-10
Heb 12,1-4
Lk 12,49-53

VATRENO KRŠTENJE

Ovakve misli u cijelom Novom zavjetu donosi jedino Luka. Govori o vatri. O vatri koja grije, koja raspaljuje, koja prekaljuje i koja stvara nešto novo. Međutim, da bi se stvorilo to "novo", mora se proći kroz vrata vatrenog krštenja, kroz vrata patnje i muke. Isus, dapače, postavlja upitnik o miru koji je on donio i o naravi toga mira. Isus je u Novom zavjetu, cijelim Novim zavjetom zapravo radikalni Božji zaokret. Opredjeljenje za njega znači često puta prekid sa svim i svakim iz prijašnjeg stanja. I zato on budi ljude iz lažnoga mira i poziva ih na preobrazbu, na odluku, na rad za druge. A kršćanstvo jest vjera koja u nekom smislu izaziva ali na pozitivno preobraženje. I stoga nikakvo čudo što je kršćanstvo stalni znak protivljenja onima koji se ne žele mijenjati. Bilo da se radi o grupi, bilo o pojedincima. Kršćanstvo je vjera melema ili vjera gorčine. Nema srednjega puta, nema mlakosti i nema lažnih kompromisa. Tolerancija da. Razumijevanje vrhunsko, ali jasnoća i odlučnost beskonačna.

30. 08. 1998.
22. nedjelja kroz godinu

Sir 3,17-18.20.28-29
Heb 12, 18-19.22-24a
Lk 14,1.7-14

PRVA MJESTA

Isus nas i ove nedjelje vrlo zorno poučava o jednoj isključivo kršćanskoj kreposti koja bi mogla biti čak kraljicom ili izvorom svih drugih kreposti, a to je poniznost. Promatrao je ponašanje ljudi i svojim učenicima predložio: kada ste pozvani na kakvu čast, pokušajte zauzeti mjesto koje je među malenima i poniznima. Među dobrima i jednostavnima. Među skromnima. Gospodar, tj. Bog, će te uzvisiti ako će to biti na korist drugima. Kršćanin je karikatura ako, u kojoj god časti bio uzvišen, ne ostane ponizan. Nažalost, kršćanska povijest a i povijest pojedinaca pokazuju koliko je takvih kršćanskih karikatura. Svaka čast i svako priznanje za kršćanina dolazi od onoga koji je jedini Gospodin a koji poznaje, što veli Pismo, i srca i bubrege. Jednako tako Isus, gledajući nadutost uzvanika, preporuča nama kršćanima da u svojim druženjima nikada ne zaobiđemo siromahe, slabe i malene jer su nam oni uvijek i svjetlo i putokaz i nadahnuće kako za ljubav, tako i za nasljeđivanje.

23. 08. 1998.
21. nedjelja kroz godinu

Iz 66,18-21
Heb 12,5-7.11-13
Lk 13,22-30

USKA VRATA

I opet je u današnjoj liturgiji pred nama izazovan odlomak Lukina evanđelja. Naime, na pitanje koje je uvijek čovjeku bitno, a to je spasenje, Isus ne odgovara direktno, nego odgovara pobudno o tome što nam je činiti da bismo se spasili. Spasenje je suradnja s Božjom ponudom, ali koja od nas ljudi zahtijeva ipak vrhunski napor i definitivno opredjeljenje. Stoga Isus taj naš napor suradnje naziva borbom ulaska na uska vrata i spominje, vrlo značajno, jednu vrstu drugačijega mišljenja. Nije dovoljno poznavati Gospodina, poznavati njegov Zakon, poznavati njegove zapovijedi, sudjelovati u bogoslužju, dapače sjedati za euharistijski stol ako u svemu tome ne činim napor opredjeljenja i napor oživotvorenja evanđelja. Ako to ne činimo, onda postoji opasnost da u susretu s njime ostanemo izvan jer smo se pouzdavali u svoje opsluživanje zakona a nismo se brinuli o svome opredjeljenju za Isusa. Stoga će mnogi, koji čak nisu imali prilike nikada na ovoj zemlji sjesti za Isusov stol ali su se trudili da žive i budu poštene i napose ako su efektivno drugima pomagali, preteći mnoge koji su poznavali Isusa, znali njegove zapovijedi a ni za sebe, ni za drugoga nisu učinili dovoljno da bi Kraljevstvo Božje započelo u njima i u onima kome su ga oni posredovali.

06. 09. 1998.
23. nedjelja kroz godinu

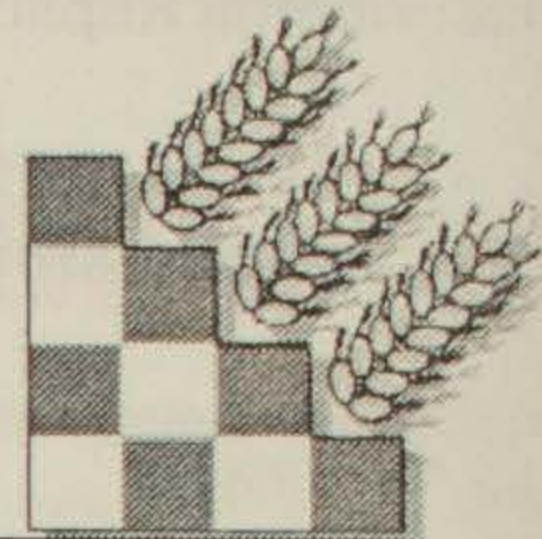
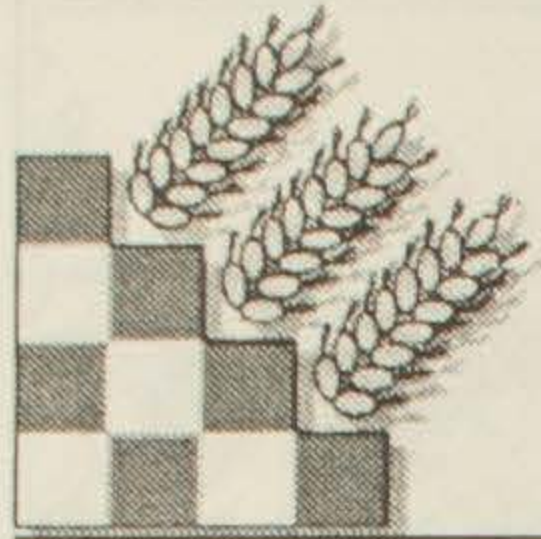
Mudr 9,13-18b
Flm 9b-10.12-17
Lk 14,25-33

KRISTOVIM STOPAMA

Odlomak evanđelja kojim se Crkva danas nadahnjuje govori o Isusovu pozivu da ga se slijedi bezkompromisno i u cijelosti. Isusa slijediti ponajprije znači biti za njega opredijeljen i pripadati njemu nepodijeljena srca. Jasno, u našem srcu ima mjesta i za oca i za majku i za ženu, braću i sestre, pa i za naš život, ali srce koje se nije izdiglo iznad tih kategorija u odnosu prema Bogu nikada nije slobodno. Mi sve ovo moramo ljubiti ali Boga u cijelosti i drugačije. Najveći dokaz da Boga ljubimo drugačije očituje se u teologiji križa. Živjeti teologiju križa znači posveščivati si da dan koji nam je darovan, mora biti označen i opredijeljen za Boga, makar nas to opredjeljenje i koštalo. I stoga nam Isus u evanđelju govori o pouzdanju koje je plod takvog opredjeljenja. Ako gradimo svojim silama, ako se u ovom opredjeljenju oslanjamo samo na sebe, naše srce će uvijek biti podijeljeno. Stoga, ići Isusovim stopama, znači ići do kraja, kako je išao On, za Očevom voljom. Najsigurniji put je poći Očevom voljom, a Kristovim stopama. Biti oslobođen svake navezanosti i slijediti njega - Isusa - svim bićem svojim, znači biti slobodan od svega prolaznoga, ali to ne znači prezreti i odbaciti, nego se izdići iznad toga. No, to je njegovo djelo u nama.

TJEDAN HRVATA IZ VOJVODINE (2)

- ❖ Polaganje vijenca na grob bana Josipa Jelačića
- ❖ "Kolo igra, tamburica svira"

Nadbiskup Bozanić je u svom pozdravu okupljenim sudionicima Tjedna rekao: "Pozdravljam vas u crkvi grada Zagreba koja u sebi čuva grob našeg pastira Alojzija Stepinca. Ovdje su se sabrali toliki sinovi i kćeri da bi iskazali pripadanje istom hrvatskom narodu, istoj Crkvi, te da bi učvrstili svoju vjeru u ovim teškim vremenima." Prigodnu homiliju o blagdanu Srca Marijina održao je mons. Ante Jurić. On je u svojoj propovijedi također podsjetio na vezu Hrvata iz Vojvodine s Dalmacijom.

Na ovoj sv. misi mladi obučen u bunjevačke i šokačke narodne nošnje priniјeli su nadbiskupu Bozaniću prigodne darove, a bandaš i bandašica prošlogodišnje subotičke dužijance Miroslav Kujundžić i Zdenka Ivković priniјeli su mu njegov biskupski grb koji je od slame izradila Jozefina Skenderović.

Na početku misnoga slavlja nadbiskupa je pozdravio preč. Andrija Kopilović, koordinator Odbora za pripremu Tjedna, a na koncu mise mu je u ime svih Hrvata iz Vojvodine zahvalio preč. Josip Matanović, župnik iz Srijemske Mitrovice. Nazočnima se

također srdačnim riječima obratio i mons. Marin Srakić.

Poslije sv. mise sudionici Tjedna pohodili su grob bana Josipa Jelačića kod Novih dvora u Zaprešiću i ondje položili vijence. Banu Jelačiću i svima nazočnima nadahnutim govorom obratio se vlč. Marko Kljaić, župnik iz Petrovaradina, a srijemski Hrvati su izveli prigodni kulturno-umjetnički program.

Vrsni folklorci HKC "Bunjevačko kolo", HKPD "Matija Gubec"

iz Tavankuta, KUD-a "Vladimir Nazor" iz Sombora te folklorne skupine iz Srijemske Mitrovice, Golubinaca, Rume, Bačkog Monoštora, Bača i Sonte dočarali su mnoštvu nazočnom u prostanoj dvorani "Kralj Zvonimir" svo bogatstvo narodnih nošnji i narodnih igara iz Vojvodine. Na početku programa prikazan je film Zvonimira Sudarevića "Šling".

Slika lijevo:
Delegacija Foruma
polaze vijenac
na oltar domovine

- ❖ Svečana povorka sudionika "Tjedna Hrvata iz Vojvodine"
- ❖ Sveta misa u Katedrali
- ❖ Folklor na Trgu bana Josipa Jelačića

U nedjelju su se Hrvati iz Vojvodine "pokazali" Zagrepčanima. Preko 400 sudionika obučen u narodne nošnje Hrvata iz Vojvodine ponosno i radosno su prošetali zagrebačkim ulicama. Bila je ovo zapravo mini

Dragi Hrvati iz Vojvodine!

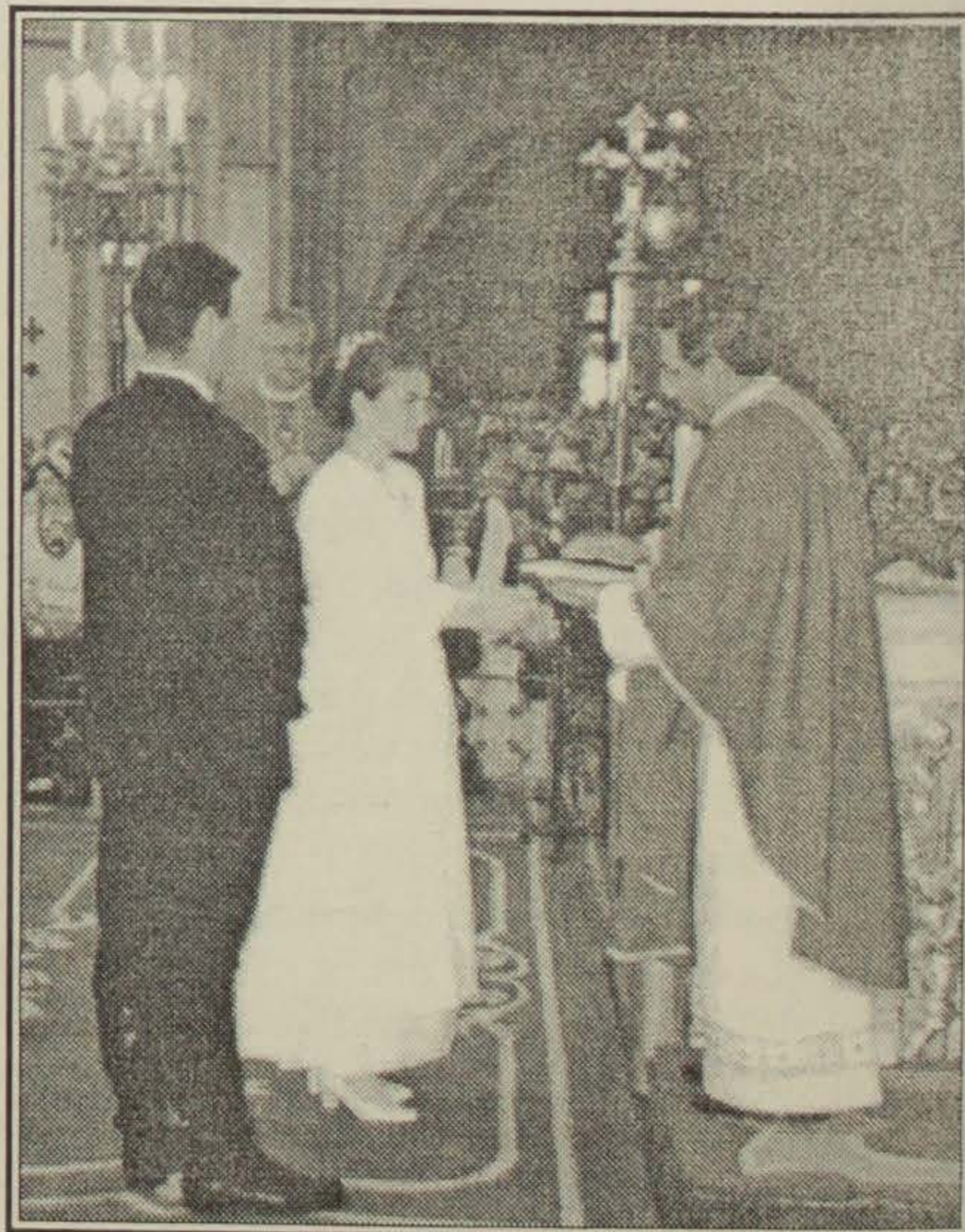
Vi ćete se predstaviti u Zagrebu, glavnom gradu Hrvatske, nastupima folklornih grupa, tamburaškog orkestra, kazališnom predstavom, izložbom slika, tribinama o povijesti i jeziku te kulinarskim specijalitetima. Sve to izraz je naše zajedničke višestoljetne kulture, koja se na raznim područjima gdje Hrvati žive različito manifestira.

U ovoj godini, kada očekujemo drugi pohod Svetog oca Ivana Pavla II našoj domovini i proglašenje blaženim sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca, osobito nas potiču Papine riječi koje nam je ostavio u baštinu pri svojem prvom pohodu. Među ostalim poručio nam je u propovijedi na svečanoj sv. misi u Zagrebu: "U ovim krajevima danas stavljenim na toliku kušnju, vjera mora ponovo postati snaga koja ujedinjuje i daje dobre plodove, poput rijeka koje protječu ovim zemljama. Kao Sava, koja izvire u Sloveniji, protječe vašom domovinom, nastavlja uz hrvatsku i bosansko-hercegovačku granicu te u Srbiji utječe u Dunav. Dunav je druga velika rijeka koja povezuje hrvatsku i srpsku zemlju s velikim zemljama Istočne, Centralne i Zapadne Europe. Te dvije rijeke se susreću, isto kao što su pozvani na susret razni narodi koje one povezuju."

Biti most koji ujedinjuje i povezuje narode i kulture zadaća je koja pripada svakoj narodnoj zajednici. Ta zadaća povezivanja osobito je važna u multikulturalnoj i višenacionalnoj Vojvodini.

Svim Hrvatima iz Vojvodine ovim putem upućujem izraze srdačne dobrodošlice. Uspješan "Tjedan Hrvata iz Vojvodine" te Božji blagoslov u Vašim nastojanjima oko očuvanja hrvatskog nacionalnog identiteta i kulture želi Vam;

Mons. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

Bandaš i bandašica predaju darove mons. Kožulu

U društvu književnika Hrvatske

Tamburaški sastav iz Golubinaca

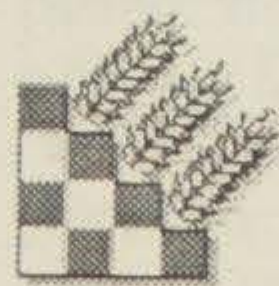
"Dužijanca". Oni su pošli od Hrvatskog narodnog kazališta, na Zrinjercu su ravnatelju Hrvatske Matice iseljenika g. Anti Belji predali kruh, a onda se preko Trga bana Josipa Jelačića zaputili na sv. misu u katedralu. Sv. misu je predvodio dr. Stjepan Kožul, direktor Nadbiskupskog duhovnog stola a s njim su također koncelebrirali svećenici iz Vojvodine, sudionici Tjedna. Na misi su svojim pjevanjem oduševili zborovi "Iuventus Mariatheresopolis" i "Sv. Dimitrije".

Dr. Stjepan Kožul se toplim riječima obratio prisutnima.

Poslije sv. mise razvilo se kolo na Trgu bana Josipa Jelačića. Za mnoge proslaznike i namjernike bio je to pravi užitek za oko i uho.

Iz propovijedi mons. Stjepana Kožula

Rado ćemo moliti jedni za druge da očuvamo duhovnu i kulturnu baštinu svoga naroda i svoje Crkve. Hrvati iz Vojvodine dolaze iz srijemskih i bačkih ravnica. Nose nam miris plodnih njiva i salaša. Dolaze u istoj hrvatskoj riječi i istoj nam katoličkoj vjeri koju su primili na koljenima svojih nana. Molit ćemo da ostanu čvrsto povezani sa svojom matičnom domovinom Hrvatskom kao živa grana vojvođanskih Hrvata, da čuvaju svoj jezik i svoj kulturni i vjerski identitet.

Dragi prijatelji!

U povodu Tjedna Hrvata iz Vojvodine s posebnom radošću pozdravljam njegove sudionike, pripadnike one hrvatske grane koje je Dunav odijelio od matične zemlje, a trianonska granica sudbinski razlomila kao jednu od najbrojnijih skupina narodnosnih Hrvata koji žive izvan Hrvatske. /.../

Želim da znate da će matična zemlja, slobodna i suverena Republika Hrvatska podijeliti taj zalog s vama, Hrvatima iz Vojvodine, te da će vašem nastojanju za ostvarenje prava na hrvatski identitet i kulturu, vjeroispovijed, jezik, pismo i obrazovanje pružiti službenu i svaku moguću potporu.

Kao članica Vijeća Europe i potpisnica Europske konvencije o zaštiti i osiguranju prava nacionalnih manjina, Republika Hrvatska ima pravo i ustavnu obvezu tako postupati. Budite uvjereni da će svoju dužnost ispuniti. Svim sudionicima i brojnim suradnicima koji su pružili doprinos njegovu održavanju želim uspješan Tjedan Hrvata iz Vojvodine u Zagrebu.

dr. Franjo Tuđman,
predsjednik Republike Hrvatske

Završetak Tjedna na Mariji Bistrici

Tjedan Hrvata iz Vojvodine završio je u Mariji Bistrici. U 17 sati sve je srdačno pozdravio upravitelj svetišta mons. Lovro Cindori, podsjećajući na dugu tradiciju hodočašćenja Hrvata iz Vojvodine u ovo marijansko svetište, osobito je naglasio hodočašće iz Bačke koji su godinama ovamo hodočastili u velikom broju. (I još uvijek nisu brisani iz godišnjeg rasporeda hodočašćenja). Zatim je slijedilo "Večernje". Nakon otpjevanih Gospinih litanija i euharistijskog blagoslova nazočnima se toplim riječima obratio mons. Vladimir Stanković, ravnatelj inozemne pastve. Na kraju je vlč. Andrija Anišić, u ime svih sudionika Tjedna, zahvalio domaćem župniku i mons. Stankoviću na toplim riječima pozdrava i podrške, a zahvalio je i Hrvatskoj matici iseljenika, organizatoru ove manifestacije.

Mons. Stanković pozdravlja sudionike Tjedna

Priredio: Andrija Anišić

SUSRET U HRVATSKOJ AKADEMIJI ZNANOSTI I UMJETNOSTI

U prostorijama HAZU, 18. lipnja predsjednik Akademije g. Padovan priredio je prijem za književnike i članove Foruma. Sa strane HAZU bilo je prisutno još 13 akademika. U ime Hrvata iz Vojvodine domaćine je pozdravio Kalman Kuntić, profesor povijesti iz Subotice. Delegacija Hrvata iz Vojvodine s akademikima je razgovarala o konkretnoj suradnji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, tom tako značajnom ustanovom našeg naroda.

23. kolovoza

RUŽA LIMSKA

(*20. 04. 1586. + 24. 08. 1617.)

* Španjolka rođena u novome gradu * gospodarica koja je od sluškinje dobila ime *
 * misionarka pokorom, postom i meditacijom * Španjolka koja je voljela Indijance * 20-godišnja trećoredica *
 * junakinja meditacije, posta, ljubavi i pokore * neobična misionarka među Indijancima * zaštitnica grada Lime *
 * Peruanci na nju ponosni kao Talijani na Katarinu Sijensku * djevojka koja zove na post, molitvu i pokoru *
 * sve se isplati za veselje i užitke milosti *

Molitvom, postom i pokorom protiv nasilja

Španjolski su vojnici ispisali crne i krvave stranice svoje i svjetske povijesti u vrijeme kad su osvajali Južnu Ameriku. Svoju su okrutnost pokazali prema tamošnjem stanovništvu predvođeni svojim vojskovođom Pizzarom. Indijancima su oduzeli sve dragocjenosti do kojih su mogli doći: zlato, srebro, imanje. Zlostavljali su im djevojke i žene. U tim nečovječnim vremenima, kad su Indijanci protjerani u puste planine, 1535. godine osnovao je zloglasni Pizzaro grad Limu. U kući obitelji Flores rodila se djevojčica Izabel. Mala Izabela je bila izuzetno pobožna. Bojala se grijeha. Od malih nogu je zavoljela pokoru. Sluškinji Indijanki se dopala mala djevojčica. Zato joj je dala ime Ruža. Nije se htjela kititi nakitom. Ružina majka je sve učinila da je navede na raskošan život. Našla joj je i mladića. Ali Izabela se sva dala na službu Isusu. Osjećala se kao njegova zaručnica.

Rade Isusova zaručnica nego bogata gospođa

Nije se osvrkala na mamine planove. Izabeli se toliko dopalo novo ime, što ga je dobila od sluškinje, da se, stupivši u Svjetovni (Treći) red svetoga Dominika prozvala Roza od svete Marije. U to vrijeme u Južnoj Americi još nije bilo strogih samostana. Tako se Ruža morala zadovoljiti dominikanskim svjetovnim redom. Bilo joj je tada dvadeset godina. Život je odlučila posvetiti Kristu u molitvi i pokori. Meditirala je po dvanaest sati dnevno. Tražeći mir nastanila se u dvorištu roditeljske kuće gdje si je dala načiniti kolibicu. Na putu duhovnosti učiteljica joj je bila sveta Katarina Sijenska i sveti Ivan od križa. Čitajući njihova djela Ruža je dostigla veliko vjersko znanje. Doživljavala je uzvišena mistična promatranja. A središte i ishodište njezine duhovnosti je bio uvijek sam Gospodin Isus. Radom svojih ruku uvelike je pomagala svoju obitelj. Sama je obrađivala vrt kako bi što više koristila svojima.

Lijek za zla vremena: pokora

Roza je činila veliku pokoru. Htjela je tako davati Bogu zadovoljštinu za grijeha bahatih sinova svoga naroda. Za pokoru je spavala na daskama. Opasivala se teškim željez-

nim lancem. Ruža je strogo postila. Pokraj svega je dnevno i po dva sata patila u duši - kao da je u paklu. Meditacijom, pokorom i patnjom je podupirala misionarska nastojanja svetoga franjevca Franje Solana među Indijancima. Da je bila mladić, školovala bi se kako bi bila misionarka među Indijancima. Podnosila je neviđene poruge. Rugali su joj se što čini pokoru. Prezirali su mladu djevojku. A Ruža se nije dala smesti. Naporna pokora ju je duševno obogatila, a tijelno iscrpila do kraja. Napunila je istom 30 godina života kad je 24. kolovoza 1617. godine umrla. Glas o svetosti njezinoga života pukao je po svoj okolici. Nepregledne mase svijeta se sjatiše na njezin sprovod. Godine 1668. proglašena je blaženom a 1671. svetom.

Ružina poruka:

"Slušajte, narodi, čujte me, puci! Milost ne možemo steći ako ne podnosimo tegobe. Uz mnogu muku treba nagomilati silan trud da bismo postigli najprisnije sudjelovanje u božanskoj naravi, slavu Božjih sinova i potpunu duševnu sreću. O kad bi smrtnici spoznali kolika li je božanska milost, kako li je lijepa, plemenita, skupocjena; kolika li bogatstva u sebi skriva, koliko blaga, koliko veselje i užitke!"

Literatura: *Augustin Blazović, Sveci u crkvenom ljetu, III. dio, Željezno, 1974, str. 207-209; Časoslov, Zagreb, 1985, sv. IV, str. 1019.*

U mjesecu kolovozu slave imendan:

1. Alfonz, Vjera, Nada, 3. Augustin, Tin, 4. Ivan, 5. Snježana, Nives, 6. Predrag, 7. Donat, Darko, 8. Dominik, Dominika, Dinko, Nedjeljko, Donka, Neda, 10. Lovro, Lovorka, Erik, 11. Klara, Jasna, Jasminka, Suzana, Ljiljana, 12. Hilarije, Veselka, Veseljko, 13. Ivan, 14. Maksimilijan, Makso, 15. Marija, 16. Roko, Rok, 18. Jelena, Helena, Jelka, 20. Stjepan, 21. Pio, 22. Regina, Vladislava, 23. Ruža, Ružica, Zdenko, 24. Bartolomej, Bartul, Emilija, 25. Ljudevit, Lajčo, Josip, 26. Bernard, 27. Monika, 28. Augustin, Zlatko, 29. Ivan, Ivanka, Sabina, 30. Rebeka, Reba, 31. Rajmund, Rajko.

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

DUH SVETI U MISLIMA SLUGE BOŽJEGA O. GERARDA TOME STANTIĆA (5)

Svježina duhovnog života

Život u pravom smislu riječi je samo duhovni život. Svi ostali vidovi života su samo umiranje. Pokretač duhovnoga života je Duh Sveti. Bez njega duša ne može živjeti. Bez nazočnosti i bez djelovanja Duha Svetoga duhovnost zamire u čovjeku. Duh Sveti je onaj koji nas upućuje na korisno i na ono što služi životu. O tome otac Gerard piše: "Duhovni život - puni život. Drugo je umiranje. Motor duhovnoga života je Duh Sveti. Bez njega je duša trulo ili bez nje govornja uvenuto cviče, il suha il crvljiva voćka; il bolesna lastavica il ptica... Kad imamo korisno jilo - ne upotrebljujemo škodljivo. Sve je škodljivo što od Duha Svetoga nije odobreno" (Bm 78. str.). Hrana duhovnoga života je milost. Iz Božje milosti čovjek crpi i snagu i radost. "Nisam dostojan pomoći, ali sam pripravan primiti milost. Na to ću misliti pa ću sve dobiti. Ja i sva moja djela ne vrijede ni koliko vrijednost pljeve. Zato je sva moja snaga i radost: tvoja pomagajuća milost..." (RI 17. str.). Eto, Gerard kaže da on nije dostojan od Boga primiti pomoć. Zato tim više računa na milost. Krepost strpljivosti je kao prvi korak u osvajanju duhovnoga života. Duhovni život je škola kao i svaka druga škola. I u školi duhovnoga života postoje neuspjesi. I ta škola može postati dosadna. I u toj školi ima ponavljanja. I duhovni život se uči ponavljajući iste vježbe. Zato i u školi duhovnosti treba imati strpljivosti i ustrajnosti. "Misliti ću na milost, pa ću dobiti strpljivost. Nema neugodnosti gdje ima strpljivosti" (RI 18. str.).

Molitva

Za molitvu nalazimo tako malo vremena. Toliko puno radimo da nemamo vremena za molitvu. Nerijetko molitvu ostavljamo za posljednje minute dana. Tada nam pospanost neće dopustiti da molimo. Ili će nam pospanost i umor biti isprika. Napravimo li bolju analizu dana, uvidjet ćemo da smo previše vremena potrošili na zabavu (TV, igra, novine, možda neki prazan razgovor). Otac Gerard je molitvu učio u školi Duha Svetoga. On je uvjeren da je molitva sama sreća. Prvi korak u molitvu je poniznost. Zabilježio je: "Kad se ponizno molim - sretan sam prosjak, inače sam rana..." Da ne bi postao ranom, Gerard zaziva Duha Svetoga. Toliko je željan molitvene sreće da će jaučući vikati: "Joj, dođi!" Tako on zove Duha Svetoga da se smiluje i svijetu i njemu (Tp 81. str.). Zvuči kao iznenađenje da je otac Gerard poznao molitvu u kojoj se Bogu viče. "Duh će nas naučiti u Duhu i istini molit, tj. takvi čisti bit u molitvi kao da smo puk (puki, čisti) duh i kao da nemamo tilo..." "Duh će nas naučiti i kako pravo i istinito moliti i kako će naša molitva odgovarati Božjem veličanstvu. Na temelju ove istinite molitve bit ćemo istiniti u svakoj zabavi." /Zabava ovdje znači ono čime se trenutno bavimo ili što trenutno radimo./ Otac Gerard uči, "kad molimo, onda da zaista molimo". Kad molimo da se posve posvetimo molitvi. Zato što dobro molimo, bit ćemo prisutniji u svakome svojem poslu. Kada radimo, onda radimo. Kad redovničko odilo nosimo, redovnički živimo. Eto, kako "će u nama Duh Sveti dilovat ako ćemo ga štovat. Naša je zadaća kao dite u materinom krilu njemu se sasvim pridat". Učinak toga predanja Duhu Svetom je isti kao u djeteta koje se nesvjesno prepušta materinoj ljubavi. Zato otac Gerard priznaje Duhu Svetom da se on može radovati sve dotle dok svjetlost i jakost Duha prima (Bm 165. str.). Dok štuje Duha Svetoga, dok prima njegovu svjetlost i jakost - dok surađuje s milostima Duha Svetoga, njegova duša neće gladovati (Bm 166. str.). Iz konteksta je jasno da štovanje Duha Svetoga kod Sluge Božjega ne znači samo obavljanje molitava i pobožnosti, već u prvom redu iskreno podlaganje vodstvu Duha Svetoga. Štovanje Duha Svetoga je ovdje naprosto poslušnost Duhu Svetome.

(nastavlja se)

Stjepan Beretić

Piše: Franjo Ivanković

KARDINAL ALOJZIJE STEPINAC, NAŠ NOVI BLAŽENIK

Alojzije Stepinac se ipak odlučio nastaviti školovati za svećenika. Pred njim je bio izbor: ići na studij teologije ili u "Germanicum" u Rimu ili na Teološki fakultet u Innsbrucku. Odlučuje se za Rim.

Godine 1924. Stepinac se upisao na studij na sveučilištu Gregorijani. Ispite je polagao mirno i s dobrim uspjehom. Za vrijeme studija Stepinac je proučavao sva suvremena teološka zbivanja i bio izuzetno poštovan od svojih kolega. U slobodno vrijeme rado je planinario i uživao u ljepoti prirode.

Za svećenika je zaređen 26. listopada 1930. godine. Zajedno s njim za svećenika je bio zaređen i budući nadbiskup zagrebački kardinal Franjo Šeper. Nekoliko dana poslije ređenja svi svećenici iz "Germanicum" bili su primljeni u poseban prijem kod Svetog oca. U tanjur svakog ređenika bio je stavljen crveni cvijet. Primjetivši cvijet Stepinac je zamišljeno rekao: "Crveni cvijet mučeništva!" Svoju Prvu misu Stepinac je slavio u bazilici Svete Marije Velike u Rimu, a na svojim mladomisničkim sličicama dao je tiskati citat iz poslanice apostola Pavla Galaćanima: "A ja, Bože sačuvaj, da bih se ičim ponosio osim križem Gospodina našega Isusa Krista, po kojemu je meni svijet raspet i ja svijetu" (Gal 6,14).

Stepinac je svoje ispise uspješno završio postigavši doktorate iz filozofije i teologije i 1931. godine vraća se u Zagreb na raspolažanje svom nadbiskupu Baueru.

Na povratku u Zagreb Stepinac se nekoliko dana zadržao u Marijinom svetištu na Trsatu kraj Rijeke.

U svom rodnom gradu Krašiću Alojzije Stepinac slavio je svoju Mladu misu 19. srpnja 1931. godine. Poslije želi ostati kao pastoralac u nekoj župi, ali nadbiskup Bauer mu određuje službu ceremonijara i djelatnika u tajništvu nadbiskupije. Mladi svećenik Stepinac zapažen je kao vrijedan svećenik pun duha i razumijevanja prema svima s kojima se susretao. Na nagovor Stepinca nadbiskup Bauer krajem 1931. godine utemeljuje ustanovu "Caritas" u Zagrebu. Stepinac je imenovan prvim predsjednikom Caritasa. U nekoliko narednih godina dok je vršio ovu službu Stepinac je posebno cijenjen među svima.

Najteže razdoblje za Alojzija Stepinca kao svećenika bilo je ono kada je poslan u Samobor za župnika kako bi smirio nemirne duhove župljana. Župljani mu nisu dali ući u župni stan i svaki dan je doživljavao mnoštvo pogrda. Stepinac je bio strpljiv i na kraju su župljani ipak popustili. Duhovi su se smirili i ponovno je u župi zavladao duh zajedništva među vjernicima i novim župnikom. Stepinac je kasnije, kao zatvorenik, priznao da mu je taj boravak u Samoboru bio dobra škola.

Nadbiskup Bauer budno promatra svog mladog svećenika Stepinca i u njemu gleda svog novog nasljednika na mjestu zagrebačkog nadbiskupa. Stepinac nije ni slutio da bi on mogao biti imenovan na tako odgovornu službu. Da bi netko mogao biti imenovan biskupom, mora biti barem 5 godina svećenik, a Stepincu su tek tri godine svećeništva. Nadbiskup Bauer je u najvećoj tajnosti tražio od Vatikana dopuštenje kako bi Stepinac mogao biti imenovan novim nadbiskupom. Poslije dogovora u Rimu trebalo je dobiti i suglasnost kralja Aleksandra koji je bio protiv prijedloga nadbiskupa Bauera. Poslije službenog posjeta nadbiskupa Bauera kralju u Beogradu prihvaćen je prijedlog da Stepinac bude novi zagrebački nadbiskup.

/nastavlja se/

Literatura:

M. Landercy: "Kardinal Alojzije Stepinac", Đakovački Selci, 1989.
"Proces Alojziju Stepincu", Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1997.

Dr. Alojzije Stepinac
posvećen za nadbiskupa

Aljmaš

URAČANJE GOSPINOG KIPA

Aljmaš je malo mjesto koje se nalazi u neposrednoj blizini ušća Drave u Dunav. Čudotvorni kip Gospe od utočišta dobro je poznat Hrvatima u Bačkoj. Svake godine iz naših krajeva rado se hodočastilo Gospi u Aljmaš.

Prije sedam godina, 1. kolovoza (augusta) 1991, mještani Dalja, Erduta i Aljmaša morali su u progonstvo. Po njih su došli iz Osijeka šlepovi kako bi ih izvukli iz okruženja. Crkva je bila ubrzo opljačkana i razrušena. Posredovanjem međunarodnih organizacija dozvoljeno je otići u Aljmaš i probati naći Gospin kip u ruševinama Crkve. Kip je pronađen ispod ruševina. Čudotvorni kip Gospe od utočišta bio je spašen. Kada je kip donešen u Osijek toga dana na misu u katedrali skupilo se veliko mnoštvo naroda. Sve do svog povratka Gospa je bila u Domu sv. Vinka u Osijeku gdje je bio i župnik Aljmaša vlč. Ante Markić s velikim brojem izbjeglica. Gospin kip temeljito je restauriran.

Na sedmu obljetnicu teškog progonstva vjernici Aljmaša, Erduta i Dalja dopratili su svoju Gospu u Aljmaš, vraćajući se šlepovima i čamcima, kao što su i otišli. Na ovu nezaboravnu svečanost okupilo se više tisuća hodočasnika iz okolnih mjesta, Osijeka, Baranje i Bačke. Gospin kip svečano je, uz pratnju pjevača i svirača, donešen i postavljen ispred ostatka zida srušene aljmaške crkve. Tako se Majka vratila sa svojim narodom ponovno kući u Aljmaš.

Svečano misno slavlje predvodio je đakovačko-srijemski biskup mons. Marin Srakić, a uz njega je bio i đakovačko-srijemski biskup u miru mons. Ćiril Kos. U svečanoj koncelebraciji sudjelovalo je i dvadesetak svećenika.

Na početku misnog slavlja sve okupljene pozdravio je župnik domaćin, vlč. Ante Markić. Ushićen i radostan što poslije sedam godina ponovno može dočekivati hodočasnike u Aljmašu on je pozdravio sve drage hodočasnike, a posebno one koji su se vratili u svoje domove. U svojoj propovijedi biskup Srakić je podsjetio kako je Marija uvijek uz svoj narod. Također je podsjetio kako je kip Gospe od utočišta prije mnogo godina prenešen iz Baranjskog mjesta Luga da bi bio spašen od uništenja. U nastavku propovijedi biskup je podsjetio kako je važno graditi svoju sadašnjost i budućnost na čvrstim temeljima međuljudskog povjerenja.

Poslije svete mise mnogi hodočasnici dugo su se molili pred milosnim kipom. Nesnosna vrućina nije smetala Gospine štovatelje da je dođu pozdraviti pri povratku u njezin Aljmaš.

Župnik Markić pozvao je sve okupljene da se ponovno nađu na hodočašću na blagdan Imena Marijina u Aljmašu, kada se planira polaganje kamena temeljca za izgradnju novog marijanskog svetišta.

Gospin kip ostaje u Aljmašu u privremenoj kapelici koja je podignuta iza porušene crkve.

Ivan P.

Travnik

PRONAĐENO TIJELO SLUGE BOŽJEGA PETRA BARBARIĆA

O Petru Barbariću bilo je pisano mnogo ranijih desetljeća. No o njegovim zemnim ostacima nije se znalo gotovo ništa skoro pedeset godina. Čudesno otkriće lijesa iznenadilo je crkvenu javnost i ubrzano se krenulo s provjerom i premještanjem neraspadnutog tijela Petra Barbarića.

Kao što je poznato, Petar Barbarić rođen je u hercegovačkom mjestu Klobuku 1874. godine. Poslije završene pučke škole kratko je radio kao trgovački pomoćnik, a tada odlazi u isusovačko sjemenište u Travnik. Svojom jednostavnošću i dobrotom upadao je u oči mnogim svojim vršnjacima i poglavarima. Posebno se mladi Petar isticao pobožnošću prema Srcu Isusovu i Srcu Marijinu. Umro je poslije kratke i teške bolesti u Travniku na Veliki četvrtak 15. travnja 1897. Pokopan je na travničkom groblju Bojna. Godine 1935. zemni ostaci Petra Barbarića prenešeni su u sjemenišnu crkvu u Travniku.

Poslije rata isusovcima je oduzet Zavod, a ne zna se točno kada je nestao lijes Petra Barbarića.

Poslije pronalaska zemnih ostataka Petra Barbarića sarajevski kardinal Vinko Puljić utemeljio je posebnu komisiju koja je trebala identificirati pronađeno tijelo. Svi dokazi su potvrdili da se radi o tijelu Petra Barbarića koje je i pored izuzetno vlažnih uvjeta ostalo neraspadnuto.

U četvrtak 23. srpnja kardinal Vinko Puljić predvodio je svečano misno slavlje na kojem je bilo više tisuća vjernika. Petrovo tijelo ponovno je položeno u sjemenišnu crkvu u Travniku kako bi bilo dostupno svim štovateljima. /GK/

Vatikan

STEPINAC I SLUŽBENO MUČENIK

U petak 3. srpnja u vatikanskoj Konzistorijalnoj dvorani svečano su pročitani dekreti za kauze svetaca. Ovoj svečanosti predsjedao je sam Sveti otac. Zagrebački nadbiskup kardinal Alojzije Stepinac je mučenik i kao takav će biti proglašen blaženim. Čitanjem dekreta konačno je završen proces oko proglašenja blaženim kardinala Stepinca. Poslije čitanja dekreta slijedi svečano proglašenje blaženim koje će imati Papa u Mariji Bistrici 3. listopada ove godine. Na ovoj svečanosti bilo je prisutno brojno izaslanstvo Crkve iz Hrvatske predvođeno zagrebačkim i splitskim nadbiskupima.

Kod čitanja svakog dekreta pročitani su najvažniji biografski podaci novih blaženika. Posebno je istaknut lik kardinala Stepinca kao "svjetionika Crkve" u najtežim vremenima.

Dan prije svečanog čitanja dekreta u četvrtak 2. srpnja zagrebačkog nadbiskupa mons. Josipa Bozanića i splitskoga nadbiskupa mons. Antu Jurića Sveti je otac primio u privatni posjet, a razgovarali su o skorašnjem Papinu boravku u Zagrebu i Splitu. /GK/

Vatikan

PAPA PODIJELIO PALIJ NOVIM METROPOLITIMA

Na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla, u ponedjeljak 29. lipnja ove godine, papa Ivan Pavao II svečano je u bazilici sv. Petra u Vatikanu podijelio palij novim metropolitima. Među šesnaest novih metropolita koji su imenovani na tu službu u posljednjih godinu dana je i zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić. Palij koji se dodjeljuje metropolitima znak je vlasti koju ima metropolit u svojoj crkvenoj pokrajini.

Blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla najsvečanije se proslavlja u Rimu. Toga dana vatikanska bazilika slavi svoje prošćenje. Za taj blagdan na svečanoj misi budu mnogi hodočasnici, predstavnici diplomatskog zbora, mnogi kardinali i biskupi iz cijeloga svijeta.

U prigodnoj propovijedi koju je izrekao Papa ovom prigodom valja istaći njegov poziv novim metropolitima na zajedništvo unutar Crkve kojoj su oni stupovi. U svojoj propovijedi Papa je posebno pozdravio prisutnost pravoslavne braće na ovoj svečanosti. Naime, za ovu zgodu svoje visoko izaslanstvo poslao je carigradski patrijarh Bartolomej I. /GK/

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

DUŽIJANCA '98.

NE SMIJEŠ JESTI KRUHA, A NE ZAHVALITI BOGU

SVEČANA VEČERNJA MOLITVA

U subotu, 8. kolovoza, u okviru Dužijance, u katedrali-bazilici sv. Terezije je održana svečana Večernja molitva koju je predvodio katedralni župnik uz pjevanje katedralnog zbora "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Nažalost, budući da majstor nije završio svoje radove, izostao je najavljeni blagoslov novog križa koji je trebao biti postavljen pred katedralom.

RISARSKO VEČE - VEČE FOLKLORA

U subotu navečer u 20 sati na Trgu slobode održano je "Risarsko veče" na kojem su se predstavili ovogodišnji "risari" i "risaruše" koji su nastupili na "Takmičenju risara" u Starom Žedniku. Potom je slijedilo veče folklor. Nastupilo je 19 kulturno-umjetničkih društava: Iz Subotice, Kupusine, Bačkog Monoštora, Kavadaraca (R. Makedonija), Bačkog Petrovog Sela, Šida, Vršca, Bačkog Brega, Hajdukova, Selenče, Mužlje, Sombora, Horgoša, Bača, Sajana, Ljutova, Bajmoka. Bilo je puno "crvenih dlanova" od stalnog pljeskanja izvođačima. Zaigrala je te večeri i publika na Trgu. Bilo je veselo. Bili smo presretni što su nam toliki mladi došli u goste, radovati se s nama i slaviti s nama našu Dužijancu.

ISPRAĆAJ I BLAGOSLOV BANDAŠA I BANDAŠICE

Nedjelja, 9. kolovoza. U mnogim obiteljima već od ranog jutra bilo je svečano. Valjalo je na vrijeme ustati, "dotirati se", napraviti frizuru i svečano obući. Osobito živo bilo je u obitelji Grge i Doce Piuković. Oni su i ove godine ponijeli veliki teret u uređenju nošnje i oblačenju mladih. Grgo nije krio zadovoljstvo: "Ove godine smo izvukli iz ormara posljednji komad. To je dobro, kad se dica i mladi vole obući u našu narodnu nošnju." Ništa manje posla nisu imali ni Joso i Eržika Dulić, garderoberi HKC "Bunjevačko kolo". Za njih su dan i noć bili spojeni. Ali, isplatilo se. Vidjelo se to u svečanoj povorci...

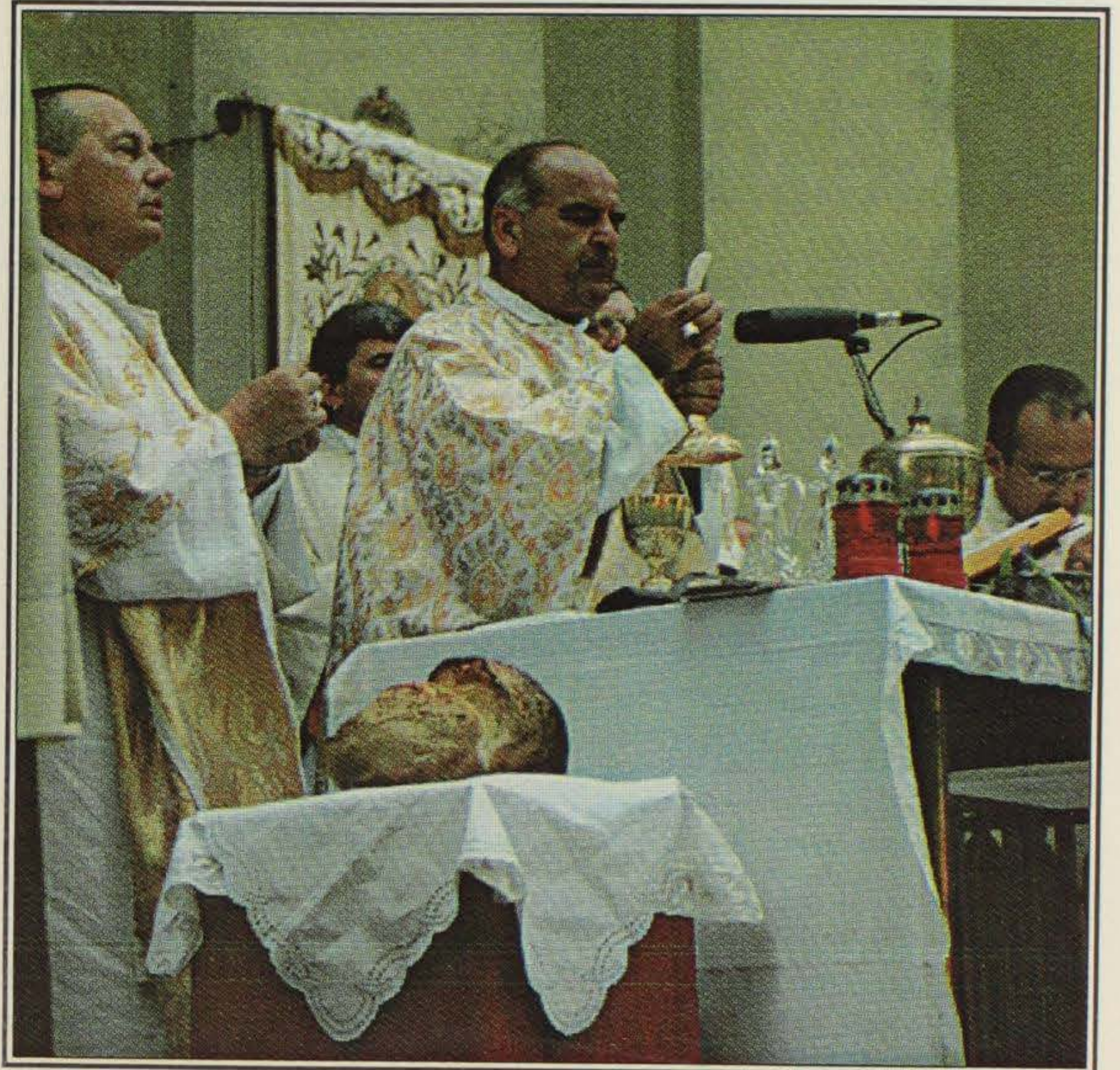
120. rođendan utemeljitelja Dužijance

Centralna proslava Dužijance započela je kao i prijašnjih godina u crkvi sv. Roka u Subotici. Kratki obred blagoslova i ispraćaja bandaša i bandašice započeo je recitacijom Marka Vukova u čast našem velikanu prisvitlom Blašku Rajiću. Župnik Andrija Anišić je posebno svečano pozdravio sve ovogodišnje bandaše i bandašice te prisutnu djecu i mlade u narodnim nošnjama, kao nasljednik velikog Blaška Rajića koji je u toj crkvi prvi put slavio Dužijancu 1911. godine. Podsjetio ih je da se ove godine s radošću i zahvalnošću sjećamo 120. obljetnice njegovog rođenja.

Ispraćena neizostavnim pjevom "Kerskih kraljica" i praćena Božjim blagoslovom, pozamašna kolona karuca i zaprežnih vozila, ukrašena najljepšim ukrasom - djecom i mladima u bunjevačkoj narodnoj nošnji - krenula je iz Kera prema katedrali.

SVEČANA ZAHVALA BOGU

Vrhunac duhovnog dijela proslave Dužijance svakako je svečana Euharistija. Ove godine ju je predvodio biskup mostarsko-

Bog nam je darovao kruh za dva stola - obiteljski i duhovni

duvanjski i administrator mrkanjsko-trebinjski mons. dr. Ratko Perić u zajedništvu s domaćim biskupom Ivanom i svećenicima grada. Na sv. misi bili su nazočni predstavnici veleposlanstava Vatikana, Hrvatske, SAD, Mađarske, Perua, Čilea i Češke. Bili su također

Ispred bandaša i bandašice ovogodišnja kruna Dužijance koja simbolizira Duha Svetoga poput ognja. Izradila ju je od slame Marija Ivković Ivandekić iz Đurđina.

pozdravio biskup domaćin mons. dr. Ivan Pénczes.

Biskup Perić je održao vatrenu propovijed. (Odlomke iz propovijedi možete čitati na ovim stranicama "Zvonika").

Počasno mjesto na oltaru imali su bandaš i bandašica Marin Kopilović i Danijela Stantić, mali bandaš Marko Beniš i mala ban-

nazočni i članovi lokalne samouprave na čelu s gradonačelnikom Józsefom Kaszom te gradonačelnici Sente, Bačke Topole, Kikinde, Sombora te Kečkemeta, Bačalmaša i Segedina iz Mađarske, kao i gradonačelnik Sekeľjudvorhelja iz Rumunjske. Također su bili prisutni i predstavnici Foruma hrvatskih institucija i organizacija Vojvodine, kulturnih i društvenih ustanova grada te predstavnici političkih stranaka.

Biskupa Perića i sve prisutne goste i vjernike na početku sv. mise srdačno je

DUŽIJANCA '98.

dašica Danijela Kujundžić te kao staratelji ovogodišnje Dužijance članovi Pastoralnog vijeća dr. Marko Sente i Zvonimir Vukov.

Božju riječ su pročitali bandaš i bandašica; bandaš je otpjevao i psalam. Molitvu vjernika su predmolili bandaši i bandašice iz okolnih naselja. I ovu sv. misu je uzveličao svojim pjevanjem katedralni zbor "Albe Vidaković".

"Kolo" na glavnom subotičkom trgu ispred "novopodignutog salaša"

Poslije svete mise bila je svečana povorka od katedrale do glavnog gradskog trga. U svečanoj povorci sudjelovali su konjanici s barjakom Dužijance, risari i risaruše, članovi kulturno-umjetničkih društava koji su bili gosti ovogodišnje Dužijance. Među njima je bilo hrvatskih - bunjevačkih i šokačkih, mađarskih, slovačkih i srpskih... Svi su okupljenom narodu - kako onom uz put, tako i okupljenima na glavnom trgu - htjeli darovati dio svoje kulturne baštine, svog umijeća, dio svog srca... To je lijepo. Možemo zajedno pjevati, igrati, veseliti se... - možemo zajedno živjeti. Članovi HKC "Bunjevačko kolo" i ove godine su se predstavili u najljepšem sjaju bunjevačkih nošnji koje su resile sve generacije našega puka: od beba do staraca. Naravno, i ove godine su ih predvodile male "Kerske kraljice" sa s. Silvanom Milan. Slijedile su zaprege - radne i svečane. I na koncu, u najsvečanijim zapregama stigli su bandaši i bandašice iz Sombora, Bajmoka i okolnih subotičkih sela, pratioci bandaša i bandašica i konačno bandaš i bandašica Dužijance '98. Kako li su bili ponosni kočijaši, pa i sami konji su paradno poskakivali diveći se tolikoj ljepoti...

Predaja kruha gradonačelniku

Slijedio je dirljiv trenutak. Domaćini "salaša" Dužijance '98. dočekali su srdačno drage goste, gradonačelnika Józsefa Kaszu i predsjednika Organizacijskog odbora Dužijance Lazu Vojnić Hajduka. A potom još dirljiviji trenutak, bandaš i bandašica predali su gradonačelniku kruh od novoga brašna samljevenog od ovogodišnje pšenice. I onda, po deseti put, žestok ali i ganutljiv gradonačelnikov govor.

Gradonačelnik je po deseti put primio kruh na Dužijanci

Slijedio je prijem kod gradonačelnika za risare i risaruše, bandaše i bandašice, potom ručak u svečanoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo" koja je "nedavno obnovljena razumijevanjem svih naroda koji žive na ovim prostorima", kako je rekao Bela Ivković, predsjednik ovog Centra.

Nešto novo

Ova centralna proslava Dužijance završila je posjetom groba mons. Blaška Rajića, na koji je delegacija Organizacijskog odbora Dužijance '98, sa mjesnim župnikom Andrijom Anišićem i bandašom i bandašicom položila vijenac od žita i zlatne klasove pšenice u znak zahvalnosti što je narodni običaj dužijance tako divno uzvisio prenoseći ga i u crkvu.

U večernjim satima u dvorištu župe sv. Roka bandaš i bandašica priredili su "Kolo" na koje se okupilo doista mnoštvo svijeta.

I što reći za kraj. Jednostavno: divno, divno, divno! I doista Bogu i dobrim ljudima, koji su podnijeli teret i žegu dana (i noći) hvala na svemu!

A.A.

DUŽIJANCA U NAŠIM SRCIMA

KAIN I DUŽIJANCA

"E, što nam je žao da Kain nije znao proslaviti Dužijancu. U pravom smislu riječi da dade ono najbolje od plodova: žita, kukuruza, voća, povrća što je već Bog njemu dao. Nego zavidan ubija svoga brata. Draga braćo i sestre, mi smo ovdje došli da proslavimo plodine svojih njiva, cijele ove Bačke, cijele ove biskupije subotičke. Možda Bog ne traži od nas evo ovo žito što ćemo ga sada blagosloviti. Traži od nas srca, živote naše, traži pameti naše i obitelji naše. Traži da ga priznamo, da mu zahvalimo na ovome daru koji je njegov. Pa, evo, neka ovo bude poziv na pokajanje za sve kainovštine što smo ih dosad imali, i odraz naše zahvalnosti Bogu za sva njegova dobra." /Iz propovijedi biskupa Perića/

Oni su bili najljepši pratioci i pratilje Dužijance '98. S lijeva na desno: Nikola Perušić, Jelena Skenderović, Zdenko Dulić, Jasmina Horvacki, Josip Francišković i Dijana Prčić + Dušica Jurić

ZAMIRISAO KRUH OD ZAGREBA DO NOVOG ZELANDA

Želim vam, ovako, kad već nije osobno, uputiti najljepše želje i pozdrave u povodu Dužijance. Svima nama, od Zagreba do Novog Zelanda i Vancouvera, sutra će u srcima zamirisati kruh od novoga žita. Ma gdje bili, taj miris nosimo u sebi, baš kao i blagu pouku naše ravnice da cijesimo trud i znoj kojima se do toga kruha došlo. Sutra

DUŽIJANCA '98.

ču na misi moliti i za mir i sreću svih vas koji se okupite oko naše katedrale, oko kočija i kruha na glavnom trgu, a osobito za mir i sreću...

Goran Rotim

Iz propovijedi Stjepana Beretića

KORIJEN BUNJEVAČKI DUBLJI OD PŠENIČNOG

Ta korijen bunjevački je dublji od korijena pšeničnog. Naše korijenje seže do hladne Neretve i studene Bune, seže sve do Bekije i hrvatskoga Jadrana. Seže do zemalja koje nikad vjeru ne ostaviše. Duboko je korijenje naše. Duboko do bregovite Like, seže sve do Hrvatskoga primorja. Snažno je korijenje naše. Visoko poput Velebita. Ne suši se kao što se Jadran osušiti neće. I večeras smo pred našim Bogom. Večeras smo na koljenima, zahvalni i ponosni. Zahvalni smo za vjeru našu. Večeras bismo rekli zajedno s ocem onoga rudara iz Lassinga, koji je nad svojim, u rudnik zatrpanim sinom, znao izjaviti: "Mi se nikada nismo prestali nadati. Mi smo se samo nadali, molili se i plakali." Naša je riječ večeras ipak dublja i obuhvatnija. Jesmo se i mi nadali, molili se i plakali. Ali smo radili. Radili i stvarali. Stvarali i gradili sadašnjost, da budućnost imamo.

Koliko ljepote na jednom mjestu?!

Kad će bunjevačko srce zapjevati, kad na Dužijancu neće? Kad ćemo pjevati: Gospodine, u pomoć mi priteći? Kad, ako ne sjeseni kasne, kad se u lijepu crnicu našu sjeme baca? I pohitio nam je Gospodin u pomoć. Pomogao nam je. Trud seljakov i znoj njegov blagoslovi Gospodin. Nikle su pšenice. U zeleno se obukoše njive naše. Iscrpljena zemlja naša rodnom urodi. Rodom koji nagradu seljaku ne donese. To je rod za utjehu, ne za diku. To je rad, na njivi, da se njiva ne zapusti. I sazrije kruh naš. Ne dade ga vjetru i oluji. Žitnice nam napuni naše. I večeras priznajemo Bogu: "Ti pohodi zemlju i Ti je natopi, obogati nju veoma... Ovako pripremi zemlju: brazde joj natopi, grude joj poravna; kišom je omekša, usjeve joj blagoslovi. Ti okruni godinu dobrotom svojom, plodnost niče za stopama Tvojim... Livade se kite stadima, doline se pokrivaju žitom: svagdje klicanje, pjesma" (Ps 65). I ove smo godine siromašni. Gladni smo. Ne kruha, nego mira. Žedni smo. Ne vode, već sloge i napretka. I opet smo radosni. I klikće nam duh u Bogu.

Iz govora predsjednika HKC "Bunjevačko kolo"

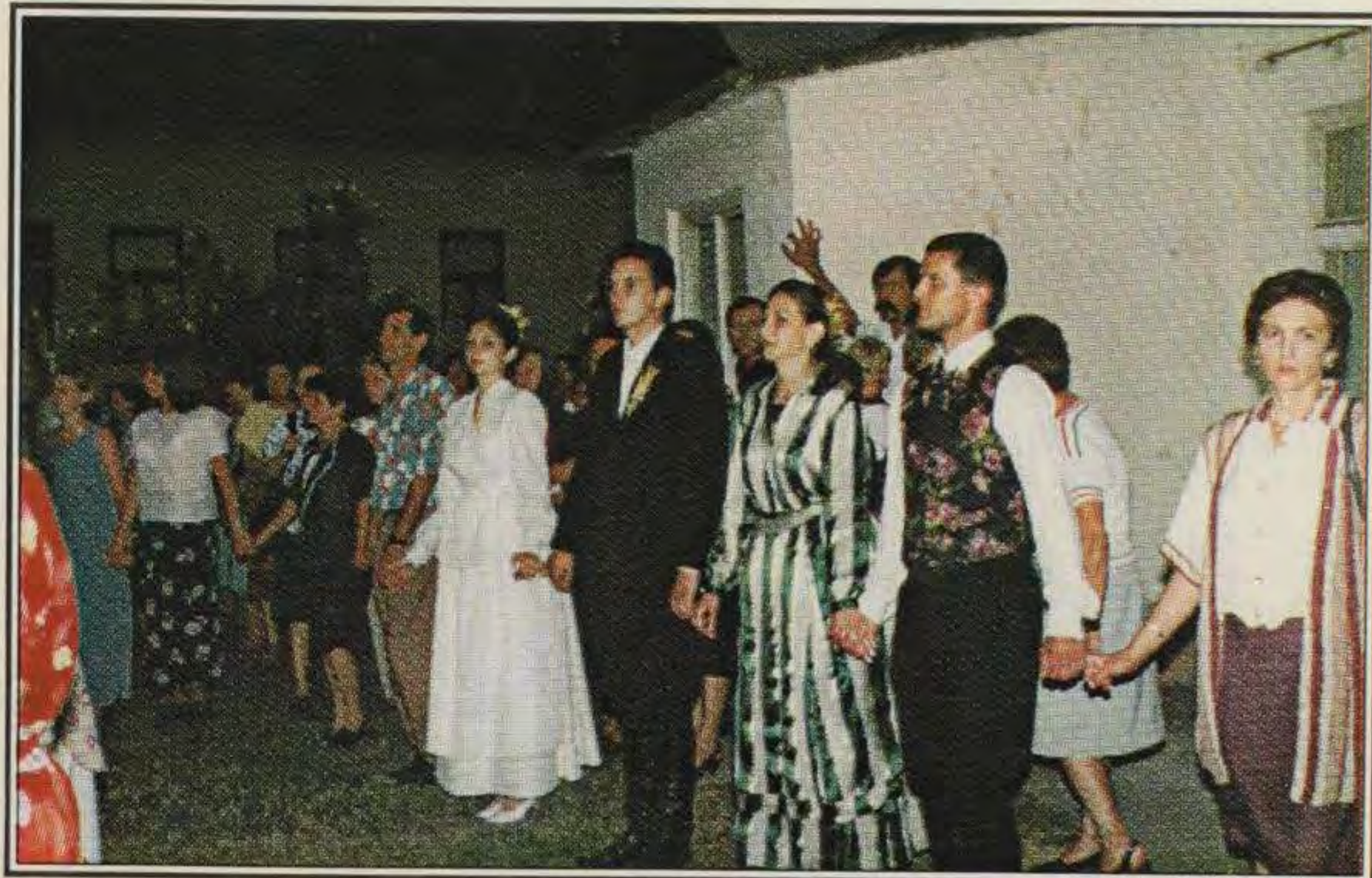
ŽUBOR BUNE I KREMEN HERCEGOVAČKOG KAMENA

Mi u HKC "Bunjevačko kolo" smo posebno sretni što su naši običaji vezani za žetvu preuzeti od naše Općine, i pod njenim pokroviteljstvom se po tradiciji održavaju svake godine pod zbirnim nazivom "Dužijanca". Iznimno smo ponosni što mi kao Hrvatski kulturni centar možemo dati naš doprinos u održavanju svih tih manifestacija, jer držimo da je ta ljubav sa kojom to činimo potrebna da

bi se u tim običajima sačuvala snaga duha i vjere u kojima su oni nastajali. Radosni smo što se ovaj čin - zajednički ručak održava u našoj dvorani koja je nedavno obnovljena razumijevanjem svih naroda koji žive na ovim prostorima.

Mi u ovom Centru smo ponosni što se u njemu u tišini čuje žubor Bune, ponosni smo što je svaki naš član sačuvalao dio hercegovačkog kamena, bar za kremen koji zaiskri na svaku lijepu riječ kao što su npr. one koje je sinoć pod Večernjem izgovorio katedralni župnik Stjepan Beretić, ili danas u propovijedi naš gost iz starog kraja biskup Ratko Perić, ili na Trgu naš gradonačelnik.

Bela Ivković

Ovako je bilo u bandašicinom kolu

DUŽIJANCA NA SUBOTIČKOM RADIJU

Ove godine Radio Subotica prvi put je prenosila u cijelosti svečanu svetu misu zahvalnicu, a inače je ovogodišnjoj Dužijanci posvetila puno prostora kako na mađarskom tako i na hrvatskom jeziku. Čulo se o Dužijanci i preko YU EKO radija. Prenosimo dojmove Andrije Kopilovića, nedjeljnog "reportera" sa centralne proslave Dužijance '98.

"Dužijanca je zahvala po svojoj naravi, jer ratar u cijelosti uz svoj rad priznaje ovisnost o Bogu darovatelju. Stoga je naravno da nakon dara slijedi i dostojna zahvala. Ovu zahvalu prati sve ono što prati razdragano srce u času ushićenja. I nije čudo što je Dužijanca takova ponuda na stolu kulture u Subotici, da zahvaća vjeru, kulturu, zabavu i atrakciju prvoga reda. /.../

Prošao sam kroz vatreno krštenje komentirajući misu Dužijance, a napose svečanu povorku kada se od mnoštva viđenoga mora prenijeti slušaocima toliko i tako da mogu scenu zamisliti, i što je važnije, doživjeti. Shvatio sam da se ovakva priredba mora prenositi više srcem nego biranim riječima."

U OVIM KRAJEVIMA KRUH JE UVIJEK ZNAČIO ŽIVOT

Kad se prima za dužijancu kruh i to po deseti put, teško je, teško bez emocija. Jer za nas u ovim krajevima kruh je uvijek značio život - život koji se obnavlja svake godine preko žita, preko vrijednih ruku naših seljaka...

Mi ovdje u Subotici moramo zajedno i zato čuvajmo naše običaje i naše živote. Mi odavde nećemo. Sačuvat ćemo naš grad Suboticu jer možemo i znamo živjeti zajedno. To se dokazuje i danas na ovom trgu u mnoštvu različitih narodnih nošnji, muzike koje samo obogaćuje kulturu življenja na ovim prostorima... /Iz govora gradonačelnika Józsefa Kasze/

ŠTETA ŠTO NISU BILI I DRUGI

Komentirajući relativno mali broj folklornih skupina odnosno KUD-ova na ovogodišnjoj Dužijanci, predsjednik Organizacijskog odbora Lazo Vojnić Hajduk je za Subotičke novine izjavio:

DUŽIJANCA '98.

"U vezi s ovako malim brojem društava iz našeg grada, mogu reći da se Organizacijski odbor potrudio da na neki način animira ovdašnje 'kudove' kako bi sudjelovali na ovoj manifestaciji. No, iz prijavljenoga broja vidi se da ovdašnja društva ne prate namjeru lokalne samouprave, kao organizatora, da sudjeluju u najsvečanijim trenucima događaja koji nam je svima zajednički. To istodobno znači da oni koji su odlučili da ne sudjeluju, nisu osjetili da je upravo to prilika za iskazivanje zajedništva kojega su nam u baštinu ostavili naši preci."

Lazo Vojnić Hajduk, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance '98. i Franjo Vujkov, uz Bernardicu Evetović, njezin vrsni voditelj

Iz propovijedi biskupa Ratka Perića

SADA ZNAM ŠTO JE DUŽIJANCA

Gledam vas ovdje u ovoj sjeni katedrale subotičke kao sinove i kćeri, unučad i prauučad onih doseljenika sa strmina Blagaja, Bune rijeke, svih onih mjesta oko Mostara; osobe, skupine, obitelji prije 300 i ne znam koliko godina pošle tražeći bolje uvjete života; razumije se sa svojim svećenicima...I dolaze nakon mjeseci hoda iz svog zavičaja u novi kraj, u ovu ravnicu, evo ovdje u Bačku...pa nigdje kamena, nigdje brda, sve ravno, zasijano žito, a dolje ne možeš uhvatiti klasa između ona dva kamena...Ponijeli su sa sobom vjeru pradjedovsku, ponijeli ime, srce i ljubav za životom i sve ono što život čini životom. Dar života što ga je Bog dao. Ima li šta ljepše od kruha! Isus ga je ugradio i u najljepšu molitvu našu: "Kruh naš svagdašnji daj nam danas." Pa zar možeš primiti takav dar od Boga a da mu ne zahvališ, ne klekneš i ne rekneš: "Nisam znao Bože da me ovako voliš kad mi ovakvu zemlju daješ i ovakav rod zemlje mi daješ. /.../ Čuo sam davno za Dužijancu, ali nisam znao pravo značenje te riječi. Da mi je ne znam tko tumačio njeno pravo značenje ne bih ga znao ako ne dođem tu, ne vidim taj narod, tu nošnju. /.../ I baš sam zahvalan Bogu što sam sve uspio vidjeti. Ne zna čovjek što je žrtva, što je zahvalnost nakon žetve, nakon dobivanja kruha. Što je zahvalnost Bogu.

Upravo zahvalnost je jedna od onih koja najviše manjka ljudima u odnosu na ljude i u odnosu na Boga.

SVEČANO PROSLAVLJENA SOMBORSKA DUŽIONICA

U Somboru je i ove godine svečano proslavljena tradicionalna svečanost zahvale za žetvu - Dužionica.

Dan uoči samog slavlja, u subotu 1. kolovoza 1998. godine u večernjim satima u prostorijama KUD-a "Vladimir Nazor" upriličen je kulturni program povodom Dužionice. Prije samog programa svečano su blagoslovljene prostorije KUD-a.

U prvom dijelu subotnjeg programa bila je svečana promocija lista "Miroljub". Za ovu priliku iz tiska je izišao treći broj "Miroljuba". Mala sala bila je prepuna zainteresiranih sudionika programa.

Na početku je sve okupljene pozdravio u ime domaćina predsjednik KUD-a "Vladimir Nazor" Alojzije Firanj. Posebno su pozdravljeni ovogodišnji bandaš i bandašica **Aleksandar Dorotić** i **Jasmina Raič**. U prvom dijelu programa glavni i odgovorni urednik "Miroljuba" Josip /Zvonko/ Pekanović govorio je o ciljevima lista. Navedeni su svi autori objelodanjenih tekstova u sva tri broja, a u sklopu promocije pročitano je i nekoliko recitacija iz dosad izišlih brojeva "Miroljuba".

U drugom dijelu programa upriličena je prigodna izložba slikara iz Sombora i mladih slamara iz Tavankuta. I pored nesnosno vrućeg vremena posjetitelji su ostali dugo vremena razgledati izložbu.

Sudionici somborske Dužionice na glavnom somborskom trgu

U nedjelju je bio vrhunac ovogodišnje Dužionice. U narodne nošnje obuklo se više od stotinu djece i mladih. Među Somborcima bili su nazočni gosti iz Bačkog Monoštora i Subotice. Svečana povorka krenula je ulicom iz Hrvatskog doma prema crkvi Presvetog Trojstva. Crkva je bila puna svijeta. Svečanu misu zahvalnicu predvodio je domaći župnik Josip Pekanović. Na misi je pored drugih gostiju bio nazočan i konzul Republike Hrvatske u Beogradu g. Goran Bakota.

Poslije svete mise povorka mladih krenula je do centra Sombora i tu odigrala nekoliko kola. Kasnije su se svi sudionici ponovno okupili u prostorijama KUD-a na zajedničkom objedu.

U večernjim satima bilo je upriličeno kolo na kojem se okupio lijepi broj Somboraca.

F. I.

I ovogodišnja Dužijanca održana je pod pokroviteljstvom Skupštine općine Subotica, a sve manifestacije je priredio posebni Organizacijski odbor koji je imenovala Općina od ljudi iz lokalne samouprave, članova HKC "Bunjevačko kolo" i uglednih Subotičana.

Predsjednik ovog odbora i ove godine bio je Lazo Vojnić Hajduk, a potpredsjednik Josip Anišić. Odbor je uz široku podršku mnogih znanih i neznanih zaljubljenika u bunjevačke narodne običaje priredio svima nama divne trenutke. Hvala im.

NOVI BARSKI NADBISKUP

Sveti otac Ivan Pavao II prihvatio je molbu dosadašnjeg barskog nadbiskupa mons. Petra Perkolića i na tu službu postavio salezijanca o. Zefa Gashija. Barska nadbiskupija direktno je pod jurisdikcijom Rima, a obuhvaća većim dijelom unutrašnjost Crne Gore. U priobalju ova nadbiskupija ima samo mjesta Ulcinj i Bar. Barski nadbiskup je od davnina nosio titulu primasa Srbije. Ova nadbiskupija broji oko 16.000 vjernika, a ima 15 svećenika i dvostruko više redovnika i redovnica.

Novi nadbiskup Gashi rođen je 1938. godine. Posljednjih godina obnašao je službu direktora Nacionalnog katehetskog instituta u Skadru u Albaniji. /GK/

BISKUP SRAKIĆ U SRIJEMU

Dijecezanski biskup đakovački i srijemski mons. dr. Marin Srakić boravio je od 6. do 12. srpnja o.g. u pohodu Srijemu. U tom je vremenu obavio prije najavljeni kanonski pohod župama zemunskoga dekanata (Beška, Golubinci, Inđija, Maradik, Novi Banovci, Novi Beograd, Novi Slankamen, Zemun), te župi Ruma u srijemskomitrovačkom dekanatu. Boravak u Srijemu završio je u nedjelju, 12 srpnja o.g. misnim i krizmenim slavljem u župi Novi Slankamen. Kod objeda se susreo sa svim svećenicima koji pastoralno skrbe o vjernicima u tom dijelu biskupije. (I. L.)

PROŠTENJE NA VODICI KOD ČONOPLJE

U četvrtak 2. srpnja svečano je proslavljeno proštenje na Vodici između Čonoplje i Svetozar Miletića. Na svetoj misi bila su petorica svećenika i oko pet stotina vjernika hodočasnika. Iako je bio radni dan i žetveni radovi u tijeku, mnogi Marijini štovatelji došli su na hodočašće na ovo lijepo mjesto. Svečanu misu predvodio je župnik iz Kupusine Vilmoš Bunford, a propovijed na hrvatskom jeziku održao je vlč Franjo Ivanković. Poslije pričesti mjesna pučka pjesnikinja Marija Feher pročitala je svoju pjesmu posvećenu u čast Srpnoj Gospi.

PROVALA U ŽUPNI STAN U NIKINCIMA

Nepoznati počinitelji su u noći sa srijede na četvrtak, 8/9. srpnja o.g. provalili u župni stan u srijemskoj župi Nikinci. Ušli su s dvorišne strane, razbili prozor i ušli u stan. Budući da nisu tražili novac, odnijeli su više tehničkih stvari koje su zatekli (video, kazetofon, fotoaparat i više drugih manjih tehničkih stvari). Provala je očito planirana, jer je učinjena u dane kad se župnik Marko Loš nalazio na kraćem odmoru. Prema uviđaju koji je obavila lokalna milicija, počinitelji su maloljetnici, te bi se lako mogli pronaći po brojnim otiscima koje su ostavili. (I. L.)

SRPSKI PRAVOSLAVNI REDOVNICI JAVLJAJU U SVIJET ISTINU O KOSOVU

Beograd, 28. 7. 1998. - Srpski pravoslavni manastir Visoki Dečani otvorio je nedavno svoju Internet stranicu na kojoj se, uz podatke o Srpskoj Pravoslavnoj Crkvi, pravoslavnim manastirima i podacima o pravoslavnoj predaji na tom području, nude i informacije o trenutnom stanju na Kosovu. Posebno je zanimljivo da se uz srpske obavijesne izvore nudi i pristup albanskim obavijesnim sredstvima, kao npr. prištinskoj radio-postaji "Radio 21", albanskim dnevnim novinama "Kohaditore", Kosovskome informativnome centru i odjelu za tisak vodeće albanske stranke Demokratskog saveza Kosova. U brojnim osvrtima na trenutno stanje na Kosovu, redovnici oštro osuđuju nasilje nad civilnim stanovništvom, i sukobe općenito, bez obzira na to tko ih potiče. Također ističu da je suživot kosovskih Albanaca i Srba moguć, ali da za to nedostaje dobra volja vodećih političara. Posebno se osuđuje uništavanje vjerskih zdanja, do kojega u sve većem valu nasilja neizbježno dolazi. Internet adresa dečanskih redovnika je <http://www.decani.yunet.com>. /IKA/

*** **

Vjerujemo da je suživot svugdje na svijetu moguć. Stoga potičemo sve čitatelje da se uključe u molitvu za vraćanje mira i povjerenja na Kosovu.

BOŽE, VRATI MIR NA KOSOVO!

/Uredništvo "Zvonika"/

U ČAST SRPNOJ GOSPI

Draga Gospo Srpna,
Majko naša mila,
prid Tobom, evo stojimo,
od Tebe milosti prosimo.
Mi smo Tvoja dica izgubljena,
Ti nas primi srca otvorena.
O kako je lipo ode stati,
prid Majkom boli kazivati;
svakog će utišit, Tvoje milo lice
i oprat će suze, voda sa Vodice.
Tu bunarić stoji priko sto godina,
tu narod dolazi i milosti prima,
koj' Tebi virovo, Tebi se molio,
kod izvora ode on je ozdravio.
I mnogi su ode štake ostavili,
koji su se Gospi za zdravlje molili.
Divojčica mala, kad je noge prala,
na ovome mistu ona je prehodala.
Mila Majko naša, Ti si puna dara,
na lipome mistu, ode kraj atara;
štitiš vinograde, i žitna nam polja
umorne okripi, hladna voda tvoja.
Tu prid svetim križom svako se pokloni,
slaveć Sinka Tvoga, Tebe Majko moli.
Majko naša draga, puna si milosti,
moli sinka Tvoga da nam grihe prosti.
Usliši naše molbe, zdravlje i mir vrati,
Tvoj plamen ljubavi, Majko,
u našem srcu nek plamti.
Marija Feher, Čonoplja

SRPSKI PRAVOSLAVNI REDOVNICI I REDOVNICE NAPUŠTAJU SAMOSTANE NA KOSOVU

Beograd, 27. 7. 1998. - Zbog sve žešćih borbi na Kosovu, Srpska je Pravoslavna Crkva iselila svoje redovnike i redovnice iz dva tamošnja samostana. U izjavi za beogradska javna glasila poglavar samostana u Visokim Dečanima priopćio je da je već ispražnjen pravoslavni samostan sv. Marka u selu Korište, a premještaj čekaju i redovnice u samostanu nedaleko Suve Reke. Tim je mjerama uvelike pridonijela i činjenica da su početkom prošlog tjedna pripadnici Oslobođilačke vojske Kosova zaposjeli pravoslavni samostan Zočište kod Orahovca. Sedam redovnika i jedna redovnica, kao i 27 civila koji su se nalazili u samostanu ostali su, prema informacijama iz Beograda, u zatočeništvu sve do dolaska Crvenog križa nakon čijeg su posredovanja pušteni na slobodu. Napad na samostan u Zočištu, koji je prema priopćenju SPC-a trajao 45 minuta, prvi je napad albanskih snaga na neko vjersko zdanje. Samostan je u tijeku napada pogođen s dvije granate. /IKA/

Bački Breg

MLADA MISA VLČ. IVANA VINKOVA

Malo šokačko mjesto Bački Breg nalazi se na samoj granici s Mađarskom na sjeverozapadnom dijelu naše biskupije. Iz ovog mjesta potječe naš poznati pjesnik Ante Jakšić. U Bačkom Bregu posljednja Mlada misa bila je prije više od dvadeset godina. U nedjelju, 2. 8. 1998. u Bregu je bilo posebno svečano. Slavila se Mlada misa.

Mladomisnik Ivan Vinkov rođen je 25. 6. 1962. godine u Bačkom Bregu od roditelja Marka i Anice Lukić. Pučku školu završio je u rodnom mjestu, a srednju mašinsku završio je u Somboru. Upisuje se na Mašinski fakultet u Novom Sadu i završava dvije godine. Zapošljava se u Kikindi gdje je radio skoro tri godine. Već kao srednoškolac Ivan traži svoj put na kojem će se najbolje ostvariti. Okušao se u borilačkim vještinama. Tražio je smisao i u istočnjačkim filozofijama. Poslije višegodišnjeg razmišljanja odlučuje se prijaviti u isusovački red.

Godine 1988. ulazi u novicijjat Družbe Isusove. Poslije novicijata završava dvije godine filozofskog studija kod Isusovaca u Zagrebu. Dvije godine je u magisteriju u Zagrebu i Opatiji. Pohađa i završava studij teologije na Jordanovcu u Zagrebu. Ove godine o. Ivan Vinkov je zaređen za svećenika u zagrebačkoj prvostolnici, a svoju Mladu misu želio je svakako proslaviti sa svojim sumještanima. Mlada misa je trebala biti ranije, ali zbog poteškoća oko dobivanja vize ona je odložena do 2. kolovoza ove godine.

Mlada misa o. Ivana Vinkova proslavljena je vrlo svečano u punoj i prekrasnoj crkvi sv. Mihovila arkanđela u Bačkom Bregu. Na vratima župnog stana mladomisnik je dobio blagoslov i svečano krenuo prema crkvi gdje ga je kod oltara pozdravio župnik Andraš Molnar, zatim Marina Blažev i Marin Katačić. Pod svetom misom propovijedao je mladomisnik. Spomenuo se u propovijedi traženja svog pravog životnog puta i zahvalio svima koji su mu pomogli da u tom traženju ne sustane. Posebno se sjetio svog tadašnjeg župnika Ivana Sabatkaija i kantora Marka koji ga je poučavao u glazbi.

Na završetku misnog slavlja mladomisnik se zahvalio svima okupljenima, a posebno onima koji su mu pomogli oko organiziranja mladomisničkog slavlja. Poslije zajedničkog mladomisničkog blagoslova slijedilo je i pojedinačno podjeljivanje koje je trajalo više od pola sata.

Slavlje je nastavljeno u mjesnom Domu kulture. Pri kraju svečanog ručka slavlju se pridružio i naš biskup Ivan Pénczes.

Mladomisnik Ivan vratio se u Zagreb gdje je raspoređen na službu kapelana u bazilici Srca Isusova u Zagrebu.

U svom slobodnom vremenu mladomisnik rado slika, komponira ambijentalnu glazbu, fotografira... Svojom jednostavnošću, spontanošću i smirenošću o. Ivan odiše mirom i radošću. I pored toga što su mu roditelji rano umrli i što nema bliže rodbine u Bačkom Bregu, Mlada misa je bila izvanredno organizirana.

Franjo I.

Selenča

SREBRNI JUBILEJ

Od 08. do 12. srpnja (jula) ove godine u našoj župi su boravile č. sestre Družbe "Panny Marie Pomočnice Krestanov" iz Ljubljane. S nama su bile s. Marija, s. Damjana i s. Alžbeta (koja je rodnom iz Selenče). Prvotni razlog njihova dolaska je bila proslava jubileja 25. obljetnice redovništva s. Alžbete Vrabčenakovej. Prigodom ovog dolaska sestre su se tri dana posvetile djeci. Sestre su se družile s njima kroz igru, pouku, kreativnost, onako kako to one rade u svom ORATORIJU!

U nedjelju, 12. srpnja na svečanoj misi s. Alžbeta je slavila svoj srebrni jubilej. Svetu misu je predvodio don Stefan Turansky SDB (koji je rodnom iz Selenče a živi u Slovačkoj).

Na kraju sv. mise sestre su pokazale dijafilm o svojoj Družbi, a s. Alžbeta se zahvalila svima na molitvama, srdačnosti i lijepom prijemu svojih susestara.

Nazočnost sestara tih nekoliko dana u Selenči izazvala je veliku radost, osobito među djecom koja potajno priželjkuju dolazak sestara i iduće ljeto.

Dragi Bože, neka se njihova molitva usliši.

Katehistica Kristina

S. Alžbeta - jubilarica

NA KIRBAJU

Vjernici iz Bača su 7. lipnja 1998. godine išli na "kirbaj", proslavu Presvetog Trojstva, u Selenču. Mali župski zbor iz Bača pjevao je na sv. misi na hrvatskom jeziku. Pjevali su pjesme posvećene Gospodinu puninom svojih glasova koji su ispunjavali tišinu crkvenog prostora. Nakon sv. mise bili su pozvani na zakusku, druženje i igru s djecom iz Selenče.

Za naš "kirbaj", proštenje na dan sv. Petra i Pavla, na sv. misi na slovačkom jeziku bio je prisutan veliki broj vjernika iz susjednog sela Selenče. Pjevanje je tokom cijele sv. mise predvodio svojim zvonkim glasovima Dječji zbor iz Selenče. S njima su bili i njihovi gosti iz Slovačke. Cjelokupnoj svečanosti mnogo su doprinijeli i djevojke i mladići u narodnim nošnjama.

Nakon sv. mise bila je zakuska i obnavljanje druženja djece dvaju sela.

Bilo bi lijepo kada bi se ovakva druženja nastavila i ubuduće.

Bošnjak Marina, Bač

Djeca iz Selenče i Bača

Župa Isusova Uskrsnuća

SUSRET MINISTRANATA

U utorak, 7. srpnja, u župi Isusova Uskrsnuća u Subotici, održan je Prvi susret ministranata Subotičke biskupije. Sudjelovalo je oko 130 ministranata iz petnaestak hrvatskih župa.

Susret je započeo međusobnim upoznavanjem u 9 sati u vjeronaučnoj dvorani župe. Potom je u crkvi Isusova Uskrsnuća domaćin, župnik Bela Stantić, održao predavanje za ministrante na temu: "Ministrant i poticaji Duha Svetoga". Vrijeme iza predavanja bilo je predviđeno za diskusiju, nakon koje su ministranti-predstavnici župa pročitali svoja izvješća. U pauzi koja je uslijedila data je prilika

za sv. ispovijed, a potom je održana tzv. "uzor sv. misa". Misno slavlje predvodio je župnik Bela Stantić, propovijedao je vlč. Stjepan Beretić, a suslavili su svećenici koji su došli na ovaj susret skupa sa svojim ministrantima. Mnogi su ministranti oduševljeni upravo misom koja će im ostati najljepša uspomena vezana za ovaj susret.

Iza sv. mise priređen je okrepljujući ručak u župnom dvorištu, nakon kojeg se pošlo u posjet subotičkom sjemeništu "Paulinum" i katedrali sv. Terezije Avilske.

Po povratku, oko 16 sati, u vjeronaučnoj dvorani župe domaćina održan je kviz s pitanjima iz općeg vjerskog znanja i o ministrantskoj službi. Iako je bilo i tužnih zbog rezultata kviza, važno je reći da je i kviz samo igra u kojoj se ipak moglo i nešto naučiti, a sigurno je da će se za idući susret svi još više spremati.

Završnica ovog susreta bila je u znaku sporta i održana je u obližnjem parku.

Prvi ministrantski susret upriličen je na inicijativu svećenika Subotičke biskupije iznijetu na susretu u Baču 8. lipnja 1998.

Iskreno vjerujemo da će se uz Božju pomoć ovakvi susreti moći organizirati i narednih godina.

Goran Vilov

PROŠTENJE SV. ANE

Na subotičkom groblju sv. Roka, u narodu zvanom "Kersko groblje", i ove godine je održano tradicionalno proštenje u čast sv. Ane, zaštitnice kapele na groblju. Iako je u jutarnjim satima olujna kiša zaprijetila da će poremetiti ovu proslavu, proštenje je održano uz sudjelovanje lijepog broja vjernika. U 8 sati je bila sv. misa na mađarskom jeziku, u 10 i 17 sati na hrvatskom. Sv. misu na mađarskom jeziku i svečanu sv. misu u 10 sati na hrvatskom jeziku služio je preč. Andrija Kopilović, župnik susjedne župe Marije Majke Crkve, a večernju sv. misu mjesni župnik preč. Andrija Anišić.

Prije svečane sv. mise preč. Kopilović blagoslovio je obnovljenu sliku sv. Ane. Ova slika je vrlo stara. Rad je poznatog umjetnika Károlya Jakobeya, a nastala je 1868. godine u tehnici ulja na platnu. Slika je vremenom prilično oštećena, pa je na inicijativu župnika Anišića restaurirana o 130. obljetnici njezinog postojanja. Restauraciju slike vrsno je izvršila Zsuzsanna Korhecz Papp iz Subotice.

Nakon restauracije slike i njezinog ukrasnog okvira ona je vraćena na staro mjestu u kapelu sv. Ane na subotičkom Kerskom groblju. /Zv/

Župa sv. Roka

Novi članovi! Molitvene zajednice Krví Kristove

U subotičkoj župi sv. Roka, 1. srpnja ove godine 14 žena svečano je pristupilo Molitvenoj zajednici Krví Kristove.

Svečanu sv. misu u zajedništvu s mjesnim župnikom Andrijom Anišićem predvodio je mons. Bela Stantić, generalni vikar subotičke biskupije i duhovni asistent ove Zajednice za našu biskupiju. On je održao i prigodnu propovijed u kojoj je prisutnim vjernicima protumačio smisao ove Molitvene zajednice.

Poslije evanđelja svi kandidati su pristupili k oltaru i javno, naglas izrazili svoju želju da budu primljeni u ovu zajednicu. Svi su potom primili "člansku kartu" i prigodne darove. Poslije sv. mise svi su se u vjeronaučnoj dvorani okupili na druženje i razgovor s duhovnim asistentom. /Zv/

Horgoš

BLAGOSLOVLJENA NOVA KAPELA

U domu duhovnih vježbi novosadskog franjevačkog samostana "Domus pacis" u subotu, 1. kolovoza subotički biskup mons. Janoš Penzeš blagoslovio je novu kapelu i novi oltar. Na ovoj svečanosti sudjelovalo je 12 svećenika što franjevaca, što biskupijskih među kojima je bio i generalni vikar Beogradske nadbiskupije o. Leopold Rochmes. Kapela je posvećena "Procijunkuli" - Gospi anđeoskoj.

Na sv. misi sudjelovao je i lijepi broj vjernika koji su, mnogi pješice, došli iz okolnih naselja. Nazočni su bili i neki studenti i profesori Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije.

Kroz "Domus pacis" tijekom godinu dana njegovog postojanja prošlo je već više od 2000 sudionika različitih seminara, duhovnih vježbi i duhovnih obnova i na taj način je ovaj Dom u cijelosti opravdao svoje postojanje i još jednom očitovao kako mir i tišina pogoduju slavljenju Boga.

Na koncu mise biskupa i sve prisutne pozdravio je upravitelj doma o. Karlo Harmath, gvardijan novosadskog franjevačkog samostana.

/Zv/

TAKMIČENJE RISARA '98.

Ove godine su Žedničani imali čim da se diče. Oni su ove godine priredili Takmičenje risara. Ova je priredba svake godine jedna od najljepših priredbi Dužijance. Takmičenje risara održano je na njivama Nikole Vukovića i Marinka Dulića.

I ove godine je takmičenje risara priredio Organizacioni odbor Dužijance a pomagali su im obilno i zdušno Žedničani od najmlađih do najstarijih. Sve u svemu oko 160 osoba. Veliki teret su oni sami preuzeli na sebe. Da spomenemo samo da su priredili doručak za više stotina risara.

Znak za početak takmičenja dao je gradonačelnik Kasza József koji je na ovu manifestaciju stigao u ranim jutarnjim satima u pratnji ostalih članova lokalne samouprave. Ove godine bilo je 12 takmičarskih parova, a 8 parova mladih risara. Osim njih publici se predstavilo i 6 parova starih iskusnih risara, a moglo se vidjeti kako se nekada ris radio s vučnom kosačicom rukovetačicom koju su vukli konji, a potom je prezentiran i rad vršalice.

Sve ovo vidjeti na jednom mjestu doista je veličanstven i jedinstven prizor, kojeg su dosada bili kadri u Srednjoj Europi prirediti samo ljudi iz Organizacionog odbora Dužijance.

Posebni žiri najboljim risarskim parovima proglasio je: Ivana Gedovića i Razaliju Bajić iz Tavankuta, Stipana i Klaru Kujundžić iz Male Bosne i Josipa Zubelića i Emerku Poljaković iz Tavankuta. Među mladim risarima najbolji su bili Miroslav Orčić i Suzana Baraković iz Đurđina. Drugi su bili Darko Skenderović i Tatjana Fačol također iz Đurđina, a treći su bili Marinko i Ljiljana Kujundžić iz Male Bosne. Specijalnu nagradu sudaca dobili su József i Etelka Gulyás iz Mužlje za najljepše urađen ris.

Na ovoj priredbi bio je nazočan i g. Aleksandar Skenderović iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu.

Alojzije Stantić

*** **

DUŽIJANCA U BAJMOKU

U bajmočkoj crkvi sv. Petra, 5. srpnja je proslavljena prva ovogodišnja dužijanica. Bandaša, Miroslava Rudinskog i bandašicu, Ivanu Petković koji su se do crkve dovezli u svečano okićenim karucama, dočekali su mladi u bunjevačkoj narodnoj nošnji. Pri ulasku u crkvu bandaš i bandašica su nosili "krunu", odnosno sliku od slame koju je za ovu prigodu izradio Zoran Ivković Ivandekić.

Svečanu misu zahvalnicu predvodio je preč. Andrija Kopilović, župnik župe Marije Majke Crkve u Aleksandrovu, inače rođeni Bajmočanin. Poslije blagoslova novog žita preč. Andrija Kopilović je održao propovijed u kojoj je na kraju rekao: "I zato je najveći čovjek, dragi mladi, to je moja poruka vama, onaj koji zna kleknuti, koji zna reći hvala za dar, koji zna imati srca za tuđe i koji zna poštivati svaki dar koji dobije, napose s neba. Tako biti zahvalan da zna reći sklopljenih ruku: 'Bogu hvala', a do kraja biti ponosan na svoj rad, na svoj znoj, na svoju kuću, na svoje imanje, na sve ono što mu je dao Bog da živi svoj život." Poslije sv. mise bila je procesija s Presvetim u kojoj su sudjelovali svi nazočni.

U župnoj dvorani bila je priređena "užna" za nazočne goste.

Navečer je na župi održano Bandašino kolo. Svirali su tamburaši iz Subotice, orkestar "Bačka", koji su svoj posao odradili profesionalno i svatko se mogao naigrati do mile volje. Ovogodišnjoj dužijanci u Bajmoku prisustvovali su i bandaši i bandašice okolnih župa, na čelu s gradskim bandašom i bandašicom. Ovogodišnja bajmočka bandašica bila je obučena u "bili šling", prekrasnu bunjevačku nošnju koje na žalost

ima sve manje. Za lijepi izgled bajmočke bandašice treba zahvaliti i vlasnici šlinga, gospođi Ivanki Čović iz Subotice.

Bandaš i bandašica, kao i njihovi roditelji, mogli su osjetiti puninu zadovoljstva koja dolazi nakon puno uloženog truda i dobro obavljenog posla.

Ivan Ivković Ivandekić

*** **

DUŽIJANCA U STAROM ŽEDNIKU

Crkvena dužijanica u Starom Žedniku održana je 12. srpnja 1998. godine. Svečanost je počela okupljanjem u seoskom domu odakle su u procesiji krenuli svi prema crkvi predvođeni bandašom Zoranom Kujundžićem i bandašicom Ivanom Poljaković.

Misno slavlje je predvodio svećenik iz Baranje u zajedništvu s mjesnim župnikom Antunom Milošom. On je u svojoj propovijedi govorio o kruhu - svagdašnjoj hrani i o kruhu euharistijskom, ističući važnost čovjekovog rada.

Bandaš i bandašica su u prikaznoj procesiji prinijeli na oltar somun kruha koji su poslije mise predali predsjedniku Mjesne zajednice Josipu Duliću. On se zahvalio na ovom tako dragocjenom daru prigodnim riječima, pohvaljujući napose mukotrpan rad risara. Isti ovaj somun kruha je kod svečanog ručka načeo bandaš i svakom gostu dao po komadić da od njega blaguje. Bio je to lijep znak zajedništva kojeg je danas sve manje... /Zv/

*** **

SEDAMDESETI ROĐENDAN DUŽIJANCE

Crkva u Tavankutu je ove godine na vrlo svečan način proslavila 70. rođendan dužijance u svom mjestu. Naime, 1928. godine održana je prva javna svečanost dužijance, kada je bandaš bio Grgo Stantić-Berec, a bandašica Mariška Mačković.

Ovogodišnja proslava dužijance otpočela je u subotu, 18. srpnja, otvaranjem izložbe slika od slame, te u okviru risarske večeri otvaranjem 13. saziva naive u tehničarima slame. U programu su nastupili gosti, KUD "Tanac" iz Pečuha (Hrvati iz Mađarske), KUD

"Bratstvo" iz Ljutova, te domaćin HKPD "Matija Gubec" iz Tavan-kuta. Vrhunac programa svakako je bilo predstavljanje bandašice - Đurđice Skenderović, bandaša - Darka Bilinovića, male bandašice - Sanele Babić, te malog bandaša - Marijana

Tumbasa. Iste večeri im je prošlogodišnji predvoditeljski par, Marica Skenderović i Davor Dulić, predao simbol dužijance, krunu u povodu jubilarne dužijance, rad Jozefine Skenderović, slamarke iz Subotice.

Sam dan dužijance počeo je svečanom povorkom karuca, koja je otišla po bandašicu Đurđicu, a potom išla tavankutskim ulicama. Svečano misno slavlje koje je predvodio vlč. Josip Kujundžić, župnik iz Vajske i Bođana, počelo je svečanim ulaskom stotinjak risara i risaruša predvođenih predvoditeljskim parom. U okviru misnog slavlja prinijeti su i darovi od žita: rizanci, krpice, tarana, lakumići, pogača, suva pogača, lepanja, krov i nešto voća. U večernjim satima bandašica je priredila kolo.

Organizacijski odbor koristi priliku da se zahvali onima koji su pomogli da ova dužijanica 19. srpnja zasja svečanim sjajem. Ponajprije treba zahvaliti obiteljima predvoditeljskog para - obiteljima Bele Skenderovića, Alojzija Bilinovića, Antuna Babića i Lajče Tumbasa. Zahvaljujemo se i članovima HKPD "Matija Gubec", te gostima iz Pečuha i Ljutova. Hvala i gospođama koje su pripremile darove: Stani Bilinović, Ruži Žigmanov, Gizi Ištvančić i Justini Berberović. Crkva u Tavankutu toga dana je sjala u žitu i crvenim gladiolama, u znaku godine Duha Svetoga. Stoga se zahvaljujemo gospođi Mariji Horvat i cvjećari "Jorgovan" koji su najzaslužniji za urešenost crkve. Ne smijemo zaboraviti zahvaliti se kočijašima i Josipu Nimčeviću koji je ispleo vijence od žita za karuce. I na koncu zahvaljujemo pjevačima, te našem privremenom upravitelju župe, vlč. Ivanu Prčiću koji nam je velikodušno priskočio u pomoć kada nam je pomoć bila najpotrebnija. Ništa manja zahvala ide i s. Terezi Mačković.

Cilj Organizacijskog odbora je bila proslaviti jubilarnu dužijanču na što svečaniji način, zahvaljujući Bogu i za ovogodišnju žetvu.

Marinko Stantić

*** **

DUŽIJANCA U MALOJ BOSNI

Mještani Male Bosne su ovogodišnjom dužijancom, koja je održana 26. srpnja, zahvalili Bogu na darovanom kruhu.

Pripreme za dužijanču su počele mnogo ranije. Na susretima mladih smo ugostili gospođicu Rozmari Mik koja je održala predavanje o čovjeku i radu, potom, na sljedećem susretu, časnu sestru dominikanku, Blaženku Rudić, koja je govorila o sv. Dominiku i povijesti dominikanskog reda, kao i o sadašnjem djelovanju toga reda. Uz sestru Blaženku gosti su nam bili i mladi njene župe sv. Jurja.

Ovogodišnji bandaš i bandašica Male Bosne su Miroslav Matković i Danijela Horvat Aljmaški. Tradicionalnom trodnevnicom župljani su se pripremili za proslavu i zahvalu Bogu za darovani kruh. Gost ove trodnevnice bio je vlč. Andrija Kopilović, župnik iz Aleksandrova, koji nam je govorio o Duhu Svetom i njegovim darovima.

Slika ovogodišnje dužijance posvećena je godini Duha Svetoga, a izradila ju je naša mještanka, slamarka Katarina Skenderović. Prvog dana trodnevnice svečano je otvorena izložba slika umjetnice Ruže Tumbas, koja je uz vlč. Andriju Kopilovića održala prigodan govor. Tema ove izložbe su bili salaši i njive. Slike su prožete crtom

sjete za danima koji su prošli, ali koji zauvijek žive u našim srcima.

U nedjelju, na svečanoj sv. misi, okupio se lijep broj mladih u narodnim nošnjama koji su ovu zahvalu Bogu još više uljepšali. Gost nedjeljne mise je bio vlč. Bela Stantić koji je održao vrlo lijepu i poučnu propovijed. Mali bandaš Nebojša Kopilović i bandašice Tamara Vojnić P. i Sanja Ivković svečano su dočekali bandaša i bandašicu, primili sliku od njih i unijeli je u crkvu. Zbog lošeg vremena procesija nije obavljena.

Nakon sv. mise priređen je ručak u dvorani na kojem su bili nazočni bandaši i bandašice Žednika i Bajmoka, kao i bandaš i bandašica Dužijance '98. Marin Kopilović i Danijela Stantić. U 19 sati je održana akademija posvećena Duhu Svetom. Uz recitacije i pjesme izabranih pjesnika na akademiji se govorilo o Duhu Svetom i njegovim darovima. Gosti akademije su bili naši mali tamburaši pod nadzorom gospođe Jelene Jaramazović i naši pjevači pod vodstvom kantorice, gospođice Jelene Demšedi. Na kraju akademije je otpjevana pjesma "Kolo igra tamburica svira" nakon čega je bandaš pozvao sve da druženje nastave u kolu. Poznati subotički orkestar "Neven" svojim je muziciranjem učinio još ljepšim to prekrasno srpanjsko veče u Maloj Bosni. Veselje puno pjesme i igre nastavilo se do kasno u noć.

Tako je Mala Bosna ponovo zahvalila Bogu za bogatu žetvu i zlatno klasje koje nam je toliko potrebno i kojim se dičimo.

Josip Skenderović

*** **

ĐURĐINSKA DUŽIJANCA POSVEĆENA MARKU VUKOVU

Dužijanča u Đurđinu održana je u nedjelju, 2. kolovoza, nakon prijednevnice mise koju je predvodio župik Lazar Ivan Krmpotić u nazočnosti mladih u bunjevačkim narodnim nošnjama koje su pred-

vodili bandaš Perica Šarčević i bandašica Anđelka Ivković Ivan-dekić.

U poslijepodnev- nim satima održana je tradicionalna akademi- ja u okviru dužijance koja je ove godine po- svećena pokojnom župniku ove župe Mar- ku Vukovu i njegovom pjesničkom stvarala- štvu. U večernjim sati- ma u dvorištu župe priređeno je tzv. "ban- dašicino kolo" na koje se okupio veliki broj mladih, ali i onih starijih koji su ponosni na svoje pradjedovske običaje.

(Zv/

DUŽIJANCA '98. - HVALA BOGU ZA KRUH SVAGDAŠNJI

IZLOŽBA HRVATSKIH UMJETNIKA IZ VOJVODINE

U okviru proslave Dužijance u prostorijama subotičkih "Likovnih susreta" je u subotu, 1. kolovoza, priređena i prigodna izložba. Ista ona koja je nedavno bila u Klovićevim dvorima u Zagrebu prigodom Tjedna Hrvata iz Vojvodine. Izložbu su otvorili **Andrija Kopilović** predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" iz Subotice i **Olga Šram**, predsjednica "Likovnih susreta".

Ovo je prvi put da likovni umjetnici Hrvati izlažu zajedno, pa su mnogi prema ovakvoj vrsti izložbe bili skeptični, istakla je Olga Šram. Ipak se odazvalo 16 umjetnika.

I na ovoj izložbi kao i na izložbi u Zagrebu predstavljene su također i slike u tehnici slame dvadesetdijve umjetnice-slamarke.

KOLONIJA SLAMARKI IZ TAVANKUTA U SUBOTICI

U petak, 7.08. je u predvorju subotičke Gradske kuće otvorena izložba slika u tehnici slame. Izloženi radovi su plod ovogodišnje "Kolonije slamarki", koju je po trinaesti put organiziralo HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta. Kolonija je radila od 18. do 24. srpnja, a okupila je oko 30 sudionika iz Tavankuta, Subotice i drugih okolnih mjesta, a u Koloniji su sudjelovale i tri slamarke iz Mađarske te jedan kipar iz Crne Gore.

Izložbu je otvorio gradonačelnik **József Kasza**, a prisutne su pozdravili **Branko Horvat** predsjednik HKPD "Matija Gubec", dok je **Tomislav Žigmanov** imao kratko izlaganje o umjetnosti u tehnici slame.

KNJIŽEVNA VEČER

Već tradicionalna književna večer koju organizira Književni klub "Miroљub" pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović", posvećena velikanu ovih prostora mons. Blašku Rajiću, održana je 6. kolovoza u svečanoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo". U povodu 120. obljetnice rođenja svećenika, kulturnog i narodnog preporoditelja govorili su **Andrija Anišić**, **Milovan Miković** i **mr. Josip Buljovčić**.

Otvorivši književnu večer, Jašo Šimić, pročelnik Književnog kluba "Miroљub", predao je riječ predsjedavajućem Institutu "Ivan Antunović" **preč. Andriji Kopiloviću**. On je u nadahnutoj pozdravnoj riječi obećao znanstveni skup koji će šire i na znanstvenim osnovama osvjetliti lik mons. Rajića.

Široko i iscrpno, bogato podacima iz svih područja djelovanja

S lijeva na desno: Andrija Kopilović, Jašo Šimić, Andrija Anišić, Milovan Miković i mr. Josip Buljovčić

mons. Blaška Rajića, govorio je **Andrija Anišić**, glavni urednik Zvonika i župnik župe sv. Roka, u kojoj je i sam g. Rajić četrdeset godina službovao. Vidno ushićen zbog dopuštenja Rajićeve najbliže rođake č. s. Blaženke da objavi njena sjećanja na ujaka, uključujući i njegova pisma koja je njoj pisao, pod naslovom "Mile uspomene", g. Anišić je iznenadio sve prisutne citiranjem njegovih pisama iz zatvora i porukom koja se itekako može prenijeti i nama danas. Govoreći o životnom putu Blaška Rajića, pastoralnom radu, svećeničkom liku, književnom, ali i političkom radu ovog izuzetnog lika bačkih ravnica, preč. Anišić je zaključio da je nemoguće išta prešutjeti iz njegova života jer "sve što je radio cjeloviti je pastoralni rad i briga za narod koji je volio".

O obimnom epu "Slava" govorio je **Milovan Miković**, glavni urednik "Subotičkih novina". O čemu piše Blaško Rajić u "Slavi"? To je zapravo "epska slika o sudbini puka u neprestanom svladavanju neodgodivih životnih problema, u traganju za uvjetima i rješenjima pod kojima može opstati". Djelo je protkano mnogim lirskim epizodama, a odlomke iz epa pročitala je Dušica Jurić.

O jeziku kojim je pisao Blaško Rajić govorio je naš poznati jezikoslovac **mr. Buljovčić** u predavanju naslovljenom "Na marginama književnog djela". Govoreći o jeziku molitvenika "Duhovna mana", objavljenom 1908. godine, prof. Buljovčić je naglasio da se, iako pisan ikavicom, jezik molitvenika razlikuje od narodnog jezika te da se ne može smatrati uzorkom ikavice. I pripovijetke, koje su pisane hrvatskim jezikom, imaju pojedine ikavske izraze što svjedoči o diglosiji (dvoјstvu), karakterističnoj za njegov jezik. Ovo dvoјstvo je posljedica ranijeg školovanja, koje je proteklo uglavnom na mađarskom jeziku, pa se njegov jezik često vrlo razlikuje jer koristi jezik ovisno o tome kome namjenjuje djelo. Nastojao je pisati hrvatskim jezikom ali se, kao i njegovi prethodnici i sljedbenici, i Rajić trudio da usavršava svoj izraz. I stoga "Blaško Rajić ne može biti primjer onima koji žele stvoriti bunjevački jezik", zaključio je mr. Buljovčić.

Po svemu uspjela književna večer, usprkos velikoj vrućini, bit će zapamćena i po brojnoj publici koja je zaista pozorno pratila sva izlaganja.

Antušova nagrada

Na kraju književne večeri preč. Andrija Kopilović je podijelio "Antušovu nagradu" koju je i ove godine anonimni darovatelj dao Institutu "Ivan Antunović" za zaslužne djelatnike koji su svojim zalaganjem doprinijeli čuvanju nacionalne kulture Hrvata. Ove godine prva nagrada je pripala **Alenu Kopunoviću Legetinu**, vrsnom mladom orguljašu, druga **Istraživačkom odjelu Instituta "Ivan Antunović"**, a treća **gđi Olgi Šram**, povjesničaru umjetnosti.

VELIKO KOLO

U petak navečer na Trgu slobode održano je tzv. "Veliko kolo". To je priredba na kojoj su se brojnoj publici predstavili subotički tamburaški sastavi kao i gosti iz Golubinaca iz Srijema. **Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" predstavio je prisutnima ovogodišnjeg bandaša Marina Kopilovića i bandašicu Danijelu Stantić, koje je izabrala Crkva. Poslije toga slijedio je izbor tzv. pratioca bandaša i bandašice, koji se biraju od mladića i djevojaka koji se pred posebnim žirijem predstavljaju publici obučeni u bunjevačku narodnu nošnju. Od dvadeset kandidata Ocjenjivački sud je izabrao za treće pratiocе **Dijanu Prčić** i **Josipa Franciškovića**, za druge **Jasminu Horvacki** i **Zdenka Dulića** a kao prve pratiocе, koji su proglašeni i najljepšim parom večeri: **Jelenu Skenderović** i **Nikolu Perušića**.

U ocjenjivanju se gleda dob (kandidati smiju biti između 15 i 27 godina), visina, stas, hod i izgled glave i lica (frizura), nošnja (usklađenost) i opći dojam, naglasila je **Jelena Piuković**, predsjednica Ocjenjivačkog suda.

DUH IZGRADUJE I VODI CRKVI

Duh Sveti izgrađuje Crkvu "i vodi raznim hijerarhijskim i karizmatičkim darovima i uresuje je svojim plodovima" (LG 4). Crkva je otajstveno Tijelo Isusovo koje vidljivo označava nevidljive Božje darove. Budući da je Crkva vidljiva zajednica Isusovih vjernika, nju je Duh Sveti obdario raznim darovima koje nazivamo karizmama. Sveti Pavao u svojim poslanicama opisuje koji su to darovi-karizme na službu Crkvi: "On daje jedne za apostole, druge kao proroke, jedne kao evanđeliste, druge kao pastire i učitelje, da pripravi svete za djelo službe, za izgradnju Kristova Tijela, dok svi zajedno ne dođemo k jedinstvu u vjeri i u pravoj spoznaji Sina Božjega" (Ef 4,11-12).

Po sakramentu krštenja kršćani su postali kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod Bogu stečeni, da posvuda naviještaju divna Božja djela. Ipak, nisu svi kršćani odmah postali savršeni u spoznanju Sina Božjega. Jedni su nastavili surađivati s milošću Duha Svetoga i postali savršeni. Drugi su svojom nemarnošću ostali u duhovnom smislu maloljetnici. I jedni i drugi hodaju ovim svijetom i izloženi su raznim kušnjama vjere, napastima i vjerskim zabludama. Zato su kršćanima potrebni apostoli, proroci, evanđelisti, učitelji i pastiri, koji će ih sigurnom naukom Crkve voditi spoznaji Sina Božjega, da ne bi u vjerskom pogledu zastranili, okrenuli se krivovjerju i otpali od Crkve. Vidljivi nosioci hijerarhijske službe su: papa, vrhovni učitelj i pastir Crkve; biskupi, predvodnici pokrajinske Crkve; svećenici, pastiri župskih zajednica; đakoni, poslužitelji Riječi i upravitelji materijalnih dobara Crkve. Kršćanin je dužan u savjesti slušati Naučiteljstvo Crkve u pogledu vjere i morala. I to je dar Duha Svetoga. Koji ga prima s ljubavlju taj donosi mnogo ploda. O toj temi će biti još govora u 10. i 12. poglavlju (LG).

Sveti Pavao opisuje i karizmatičke darove: "Milosni su darovi različiti, ali je isti Duh. Različite su i službe, ali je isti Gospodin. Različiti su i učinci, ali je isti Bog koji čini sve u svima. Svakome se daje objava Duha na opću korist. Jednome se po Duhu daje mudrost, drugomu znanje - po istom Duhu; jednome se daje vjera u istom Duhu, drugomu dar ozdravljenja u ovom jednom Duhu; jednome moć čudesa, drugomu dar proricanja; jednomu sposobnost razlikovanja duhova, drugomu različiti jezici, a trećemu dar tumačenja jezika. A sve to čini jedan te isti Duh koji to razdjeljuje svakome kako hoće" (1Kor 12,4-12).

Što su to karizme? Bog je povjerio Crkvi moć suradnje za vlastitu izgradnju. Ta je mogućnost dana cijeloj Crkvi i svakom pojedinom članu. Na taj način Bog umnaža posebne milosti pojedincima, neovisno o zvanju ili o hijerarhijskom stupnju kojega pojedini član Crkve nosi. Te posebne milosti koje dijeli Duh Sveti

pojedincima u Crkvi nazivaju se KARIZME.

Karizme su dakle posebne milosti, a ne zajedničke koje daje Duh Sveti na opću korist Crkve. Karizmama se izgrađuje, poučava i vodi Crkva. Sabor naglašava da između karizmi i hijerarhije nema suprotnosti, jer su i hijerarhija i karizme od Duha Svetoga u kojemu nema protivljenja. Budući da su nositelji hijerarhije i karizmi ljudi od krvi i mesa, može doći, a u povijesti Crkve je i dolazilo, do raznih napetosti između hijerarhije i karizmatika. Čitajući povijest Crkve kroz stoljeća uočiti ćemo da je Crkva kroz povijest imala svoje uspone, svoje zlatno doba duhovnosti i moralnog života, kao i padove u duhovnom i moralnom pogledu. Kroz povijest Crkve Duh Sveti je podizao pojedince, kršćane karizmatike, koji su željeli pomoći hijerarhiji u obnovi Crkve od glave do pete. Spomenimo svetog Franju Asiškog i svetog Dominika u 12. stoljeću. U 16. stoljeću Duh Sveti podiže sv. Ignacija Lojolu, sv. Tereziju Avilsku, sv. Ivana od Križa, dominikanca Jeronima Savonarolu. Često puta ti su karizmatiki završili u zatvoru ili na lomači platili glavom. No, oni su, vođeni Duhom Svetim, željeli samo jedno - obnoviti Crkvu, i u tome su uspjeli. Zahvaljujući mudrom prihvaćanju hijerarhije, koje im je dalo prostora djelovanju u obnovi Crkve, ta je obnova donijela i svoje plodove. Nisu li i danas potrebni Crkvi novi karizmatiki? Naše vrijeme je vrijeme Duha Svetoga. Vjerujemo da će Duh i u našem vremenu obdariti pojedine kršćane karizmama koji će zaorati novu brazdu obnove Crkve po smjernicama II. vaticanskog sabora. Samo treba biti poslušan Duhu.

Duh Sveti dijeli hijerarhijske i karizmatičke darove u Crkvi. Hijerarhija i pojedini karizmatiki trebaju biti vođeni ljubavlju koja je podloga svih kreposti. Da su hijerarhija i pojedini karizmatiki doista obdareni Duhom Svetim, prepoznat ćemo ih po plodovima Duha. A plodovi su Duha: "Ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, dobrota, vjernost, krotkost, uzdržljivost" (Gal 5,22).

Po ovoj lepezi plodova Duha Svetoga u životu Crkve može se u svakoj epohi, onoj pretkoncilskoj, koncilskoj i postkoncilskoj, prosuditi koliko Crkva otajstveno diše, ili pak prosuditi koliko je Duh Sveti u Crkvi neplodan. Nemojmo se čuditi da Duh Sveti u Crkvi može biti neplodan. Često puta smo mi sami kao udovi otajstvenog Tijela Crkve zapreka djelovanju Duha Svetoga u Crkvi. U ovoj Godini Duha Svetoga pravi je trenutak da se svi, od hijerarhije do posljednjeg kršćanina djeteta, ispitamo da li smo mi ta zapreka, i da tu zapreku Duhu Svetom otklonimo i dademo mu prostora za djelovanje.

Bile izvanredne ili jednostavne i smjerne, karizme su milosti Duha Svetoga koje, izravno ili neizravno, koriste Crkvi, a imaju za svrhu izgradnju Crkve, dobro ljudi i potrebe svijeta.

Karizme mora sa zahvalnošću prihvatiti i onaj tko ih prima i svi članovi Crkve.

Karizme su posebne milosti po kojima Duh Sveti "vjernike čini sposobnima i spremnima da prime razne poslove i službe korisne za obnovu i daljnju izgradnju Crkve".

Prema KKG 798 - 800.

Mato Miloš, OCD ✍

UPOZNAJMO BIBLIJU

Uređuje: Andrija Kopilović

U ovoj smo rubrici došli do knjiga Novoga zavjeta. U želji da našim čitateljima približimo najsuvremenije tumačenje Novoga zavjeta, u tri nastavka preuzimamo tekst iz knjige sada najcjeljenijega bibličara Wilfrida J. Harringtona - "UVOD U NOVI ZAVJET" (KS, Zagreb, 1993). Ovim želimo uokviriti kronologiju Isusova života prema ovom autoru. Naime, većinu naših vjernika zbunjuje što evanđelja nisu Isusovi životopisi, nego Radosna vijest spasenja koja nam je darovana u njemu i po njemu. No, ukoliko je Isus povijesna osoba, onda ipak ima i svoje biografske podatke koji se dadu rekonstruirati u povijesnim okvirima. Tako ćemo u tri nastavka obraditi Isusovo rođenje, Isusovo javno djelovanje i Isusovu smrt.

7. godine posl. Kr., kada je Publije Sulpicije Kvirinije bio upravitelj Sirije. Zeloti su se pod vodstvom Ivana Galilejca usprotivili tom popisu. Prihvatimo li ovo datiranje, valja nam ustanoviti da je Kvirinije proveo neki popis ranije. Na temelju natpisa u Tivoliju i Antiohiji Pizidijskoj tvrdilo se da je on upravljao Sirijom između 4. i 1. godine pr. Kr. te da je imao posebni nalog da popis u Palestini provede u vremenu od 10-8. god. pr. Kr. Tertulijan je popis koji se spominje prilikom Isusova rođenja pripisao upravitelju Sirije koji se zvao Sentius Saturnius Kvirinije. Na temelju ovih podataka o godini Isusova rođenja možemo reći samo to da se rodio između godine 8. kada je Kvirinije obavljao popis, i godine 4. kada je umro Herod. Općenito se smatra da je to najvjerojatnije godina 7. ili 6. prije Krista.

Iz Lukinog evanđelja

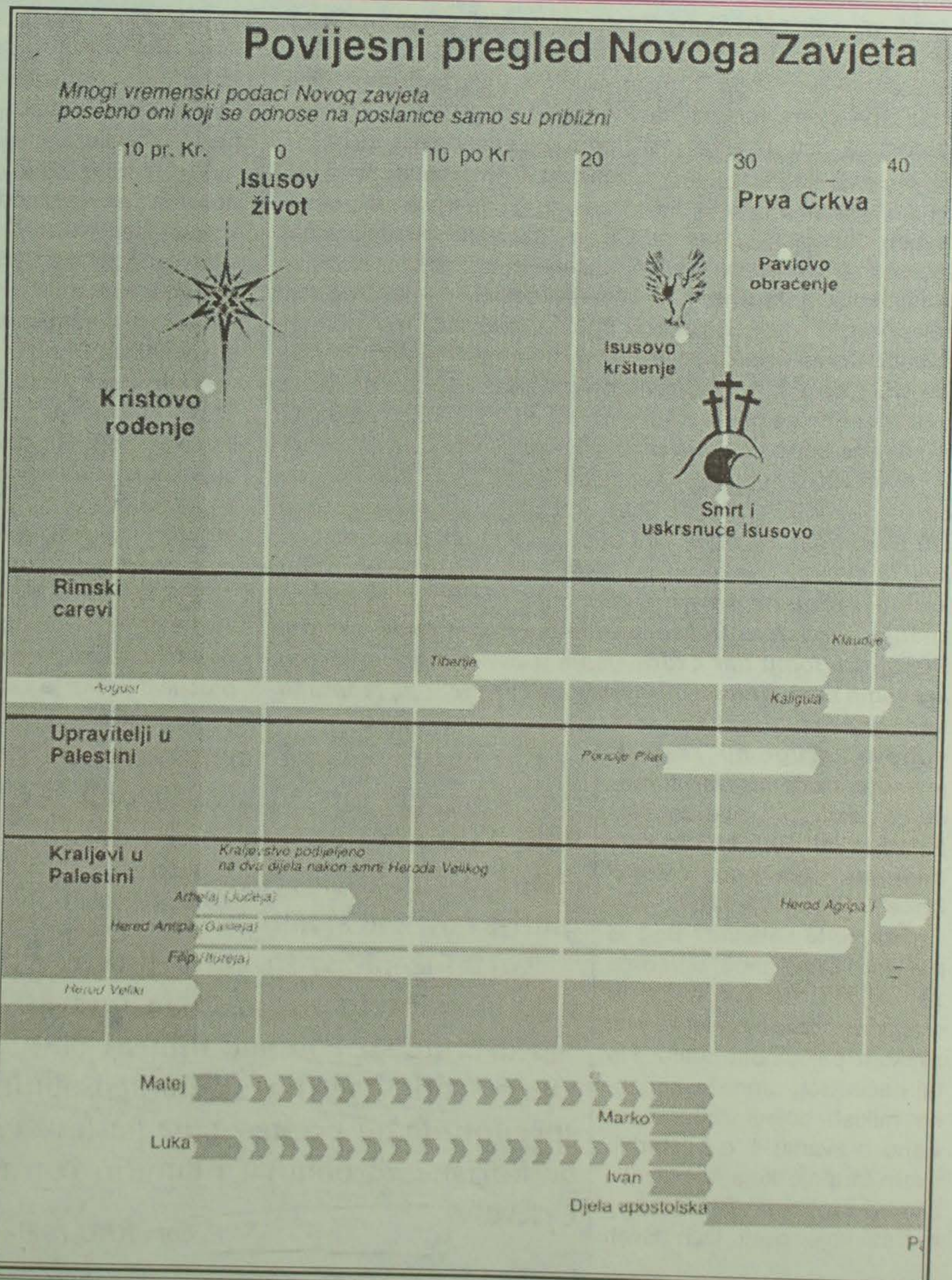
"U one dane izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. Bijaše to prvi popis izvršen za Kvirinijeva upravljanja Sirijom. Svi su išli na popis, svaki u svoj grad. Tako i Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uziđe iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju - u grad Davidov, koji se zove Betlehem, - da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna." /Lk 2 1-5/

ISUSOVO ROĐENJE

Isus se rodio za vrijeme Heroda Velikog. To svjedoče Matej 2,1 i Luka 1,5. Stoga se morao roditi najkasnije 4 godine pr. Kr. jer je te godine umro Herod.

Prema Lk 2,1-2 Isus se rodio u doba popisa pučanstva što ga je bio naredio car August, a izvršio upravitelj Sirije Kvirinije. August je vladao od 27. godine pr. Kr. do 14. godine posl. Kr. Opći popis pučanstva "u svoj zemlji" (orbis romanus) obavljao se radi nametanja poreza po rimskom Carstvu. Luka je u tome vidio providnosno sredstvo da se Isus rodi u Betlehemu. Postoje podaci o popisu u Galiji 12. god. pr. Kr. S druge strane, bilo je predviđeno da se u Egiptu popis pučanstva obavlja svakih 14 godina. Čini se da je to počelo godine 10. ili 9. pr. Kr. Prema Taciju, prilikom Augustove smrti pronađen je Breviarium Imperii, koji je navodno napisao sam car. Tu su bili podaci ne samo o broju redovnih i pomoćnih trupa i o snazi mornarice, nego i o davanjima podložnih kraljeva, o izravnim ili neizravnim porezima te o tekućim troškovima. Ovi su podaci morali nastati na temelju općeg popisa pučanstva, koji, dakako, nije morao biti obavljen istovremeno u svim dijelovima Carstva. U doba vladanja Heroda Velikog nije bilo lako provesti rimski popis pučanstva na Herodovu području. August je znao da će se Herod kao pokorni kralj pokloniti njegovim željama, a uz to je postojala izvjesna zategnutost između Heroda i Augusta zbog toga što je Herod bez dopuštenja napao Nabatejce (9-8. godine pr. Kr.). Opravdano je pretpostaviti da Luka misli na autentične dokumente kada govori o carevoj odredbi "da se provede popis u svoj zemlji".

Još nisu riješene poznate kronološke poteškoće koje izlaze iz Lk 2,2. Na temelju Josipa Flavija obično se prihvaća da je popis bio proveden u Palestini 6. ili

OPĆINSTVO SVETIH MARIJA - MAJKA KRISTOVA I MAJKA CRKVE OPROŠTENJE GRIJEHA

U promatranju najvažnijih istina naše vjere prema Katekizmu Katoličke Crkve došli smo do završnih formulacija vjerovanja. Ostale su nam završne istine, a među njih je dodana i vjerska istina o Mariji - Majci Kristovoj i Majci Crkve.

1. Općinstvo svetih

Crkva je zajednica ili zbor svetih. Svi vjernici u Crkvi tvore samo jedno tijelo. Unutar Crkve postoji zajedništvo dobara. Dobra jednih priopćavaju se drugima. Najvažniji član Crkve jest Isus Krist koji se dariva ili priopćava svim članovima po sakramentima Crkve. Zato se "općinstvom svetih" smatra "zajedništvo u svetim stvarima i zajedništvo između svetih osoba".

Vjera je zajednička svim vjernicima i ona je primljena od apostola. Vjera se prenošenjem ili navještanjem širi, uvećava. Plodovi sakramenata pripadaju svim vjernicima. Po plodovima sakramenata vjernici bivaju najtješnje povezani s Isusom Kristom. U Euharistiji se na najsavršeniji način očituje to zajedništvo.

U zajedništvu Crkve Duh Sveti djeluje u svakom vjerniku tako što svakome daje potrebne darove ili karizme za međusobnu izgradnju u dobru. U prvoj Crkvi, čitamo u Djelima apostolskim, bila su zajednička i materijalna dobra. Kršćanin mora biti svjestan da dobra koja posjeduje nisu isključivo samo njegova, nego je on upravitelj Gospodnjih dobara.

Kada govorimo o općinstvu svetih onda je tu uključeno i zajedništvo ljubavi. I najmanji čin ako je izvršen u ljubavi donosi korist svim članovima zajednice, isto kao što i najmanji grijeh nanosi štete svim dionicima iste zajednice.

Općinstvo Crkve očituje se i na nebu i na zemlji. Crkvu čine svi vjernici koji još putuju zemljom, oni koji su u čistilištu, kao i oni koji već uživaju radost raja. Zajedništvo vjernika na zemlji i onih koji su već usnuli nipošto se ne prekida, nego trajno nastavlja. Oni koji su već u zajedništvu svetih ne prestaju se svojim zagovorom zauzimati za sve ostale članove Crkve koji to još nisu postigli.

2. Marija - Majka Kristova i Majka Crkve

Marija pored značajnog mjesta u Kristovom otajstvu i otajstvu Duha Svetoga ima svoju ulogu i u otajstvu Crkve. Marija cijelim svojim bićem sudjeluje u oblikovanju Crkve i njezinom životu. Marija je s Isusom najtješnje povezana od trenutka njezove začeća. Ona sudjeluje u najvažnijim trenucima Isusova života svojom blizinom, supatnjom, zagovorom ili posredništvom. Marija je kao vjerna žena uzor Crkve koja putuje prema vječnoj domovini.

Vjernici rado časte Blaženu Djevicu Mariju i njoj se mole za posredništvo. U Crkvi su mnoge pobožnosti posvećene Majci Božjoj. Pobožnost prema Mariji nije identična sa štovanjem Boga. Njoj su posvećene značajne svetkovine i pobožnosti kao što su: Sveta krunica, litanije, pjesme...

Marija je slika konačne, proslavljene Crkve. Zato ona svijetli svim vjernicima kao najdivniji uzor svetosti i dobrote.

"Marijino materinstvo u ekonomiji milosti traje neprekidno od časa pristanka, što ga je u vjeri dala kod navještenja i nepokolebljivo održala pod križem, sve do trajnog proslavljenja svih odabranih. Jer, nakon uznesenja na nebo nije napustila tu spasonosnu ulogu, nego nam mnogostrukim svojim zagovorom i dalje pribavlja milosti vječnog spasenja. Majčinskom ljubavlju brine se za braću i sestre svoga Sina koji još putuju i nalaze se u pogiblima i tjeskobama, dok ne budu dovedeni u sretnu domovinu. Zato se Blažena Djevica Marija u Crkvi naziva imenima: Odvjetnica, Pomoćnica, Pomagačica, Posrednica. Ipak se to tako shvaća, da ništa ne oduzima niti dodaje dostojanstvu i moći Krista, jedinog Posrednika." (LG,62)

3. Oproštenje grijeha

Oproštenje grijeha nerazdvojivo je vezano uz vjeru u Duha Svetoga. Isus Krist se poslije svog uskrsnuća ukazao apostolima i predao im vlast da opraštaju grijeha: "Primitite Duha Svetoga! Kojima otpustite grijeha, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im". (Iv 20,22-23) U posebnom dijelu ovog Katekizma ima riječi o opraštanju grijeha i zato o ovome sada samo toliko.

"Isus Krist je povezo opraštenje grijeha uz vjeru i krštenje. 'Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se; a tko ne uzvjeruje, osudit će se'" (Mt 16,15-16).

Sakrament svetog krštenja temeljni je sakrament za opraštenje grijeha jer se po njemu krštenik sjedinjuje s Kristom. Milost krštenja nas ne oslobađa od naših naravnih slabosti protiv kojih se moramo boriti kako ne bi u nama zavladao zlo. U toj borbi za dobro treba se trajno suprotstavljati silama zla koje nas pokušavaju omesti u dobrom nastojanju. Razumljivo je da bi rijetko tko mogao savršeno ustrajati u toj trajnoj borbi. Zato je Isus, poznavajući našu sklonost prema grijehu i slabost naravi, utemeljio i drugi sakrament za opraštanje grijeha, a to je sveta Ispovijed. Po ispovijedi kršćanin se može do samog smrtnog časa oslobađati grijeha koje je počinio. Po sakramentu Pokore ili Ispovijedi kršćanin se može pomiriti s Bogom i Crkvom.

Isus je apostolima i njihovim nasljednicima ostavio zadaću propovijedanja i dijeljenja sakramenata. Tako apostoli i njihovi nasljednici, biskupi, vrše tu službu pomirenja u Crkvi. Ne postoji grijeh koji Crkva ne može oprostiti. "Krist koji je umro za sve ljude želi da u njegovoj Crkvi vrata opraštenja budu uvijek otvorena svakome tko se ostavi grijeha." Dar opraštenja grijeha jedan je od najvećih i najljepših koji nam je Gospodin Isus ostavio. Po tom daru omogućeno nam je ponovno duboko zajedništvo s Bogom i Crkvom.

(Vidi KKC, 946-987)

Prema Katekizmu Katoličke Crkve
priredio: **Franjo Ivanković**

NEPOSREDNA PRIPRAVA ZA JUBILEJ

/Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća - 29/

Tumačeći dokumenat Jubileja stigli smo i do četvrtoga dijela koji pokušava sve ono što je u ranijim točkama protumačeno polako usredotočiti na najbitnija otajstva vjere. Neposredna priprava za Veliki jubilej slavi se svetim trogodištem koje je posvećeno trima božanskim osobama: Sinu, Duhu i Ocu. Ono što je Papa dosada u ovom dokumentu predložio ukazuje na veliku i nezaobilaznu promjenu mentaliteta kako razmišljanja tako i ponašanja kod svih članova Kristove Crkve. To je, prije svega, jedan pogled u prošlost i izvanredno osjetljiva budnost nad znakovima vremena koji se dadu iz te prošlosti iščitati. Iz prošlosti valja učiti do te mjere da nam sve što je tradicijom ugrađeno u povijest Crkve postane temeljem, ali pročišćenim i pregrađenim u novi milenij. U tom smislu su se i u mjesnim Crkvama pa i u svim župskim zajednicama trebale dogoditi već mnoge inicijative koje bi ih uključile u ovaj jedinstveni tok Crkve. Dokumentat ne želi biti do te mjere konkretan da bi nudio nekave konkretne oblike pastorala, nego samo želi biti nadahnuće i poticaj. Svatko može prepoznati u svojim vlastitim uvjetima i mora poći svjestan svojih mogućnosti u ono što je namjera Crkve u cjelokupnoj proslavi Jubileja. Papa je zahvalan neizmjernom mnoštvu sugestija koje su pristizale kod stvaranja ovog dokumenta već tamo od 1994. kada su na posebnom kardinalskom skupu promatrane i pretočene u generalne prijedloge korisnih usmjerenja. Papa je zahvalan biskupima, svećenicima i cijelom narodu Božjem što je sudjelovao u pripremi ovog dokumenta. Ali, iz dokumenta je jasno da Papa sada želi upravo ovim dokumentom, u nekom smislu, vratiti odgovornost za provedbu istoga svima onima koji su te planove stvarali. Tako je kroz Papino srce prošlo stotine korisnih misli i savjeta i u njegovu izričaju postalo mjerodavno za naše ponašanje.

Jasno je da je vrijeme priprave ovo konkretno vrijeme. Radi se o svega tri godine. Ovo vrijeme od tri godine treba biti na tako visokoj razini da se u svakom dijelu Crkve osjeća da je ona pripravna na čišćenje svih vrednota s kojima treba stupiti u novo kršćansko tisućljeće bez zavođenja i bez krivotvorenja ili svojatanja bilo koje povijesne datosti osim jedne: da je ovo slavljenje kršćanske ere.

Procjenjeno je dakle da se u ovoj drugoj fazi cjelokupno razmatranje treba usredotočiti na otajstvo Krista Spasitelja u kojem nam je i po kojem nam je sve darovano. Njegovo rođenje, smrt i uskrsnuće je povijesni događaj, i to slavimo. Stoga je Crkva ponovno pozvana da proživi otajstvo Kristova misterija. /br. 29-30/

M. V.

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI
ZA VELIKI JUBILEJ

JERUZALEMSKE CRKVE PRIPREMAJU SLAVLJE TISUĆLJEĆA U PROSINCU 1999. U BETLEHEMU

ŽENEVA, 23. 6. 1998. (IKA/ENI) - Poglavari svih važnijih vjerskih zajednica u Jeruzalemu pripremaju se za dosad neviđenu ekumensku proslavu u Betlehemu, 24. prosinca 1999. godine, kako bi obilježili dolazak novoga tisućljeća. Očekuje se kako će crkveni poglavari, katoličke, pravoslavne i protestantske vjeroispovijesti prvi put zajedno ući u betlehemsku crkvu Rođenja Kristova. To je, prigodom svog posjeta Ženevi, izjavio biskup Evangeličke luteranske Crkve u Jordanu Munib Younan. Ta je proslava tek početak niza događanja, koja će završiti na Uskrsnu nedjelju, 15. travnja 2001, kada se po istočnome i zapadnom računanju vremena Uskrs slavi na isti dan. Neke Crkve planiraju i svoje samostalne proslave. Tako će Katolička Crkva svoje središnje slavlje imati na Božić, dok su se protestanti odlučili za 1. siječanj godine 2000. Pravoslavni će vjernici Jeruzalem posjetiti u razdoblju od 4. do 8. siječnja, slaveći Božić, a očekuje se da će im se pridružiti i čelnici onih država u kojima su pravoslavni vjernici većina. Prema očekivanjima, Jeruzalem će u 2000-oj posjetiti 5 do 10 milijuna hodočasnika. Biskup Younan izjavio je kako će te proslave imati snažnu ekumensku poruku, upravo zbog činjenice da su kršćani na Srednjem Istoku, u Palestini i Jeruzalemu manjina. Postoji, međutim, bojazan, kaže biskup, da će izraelske vlasti zatvoriti Zapadnu obalu, do čega nikako ne bi smjelo doći, jer bi to ugrozilo sva najavljena slavlja.

Ispraćaj bandaša i bandašice iz crkve sv. Roka
na svečanu misu u katedrali

Uređuju: Jasna, Vesna, Svetlana, Željka, Dijana, Marina, Ivana

Bog mladi!

Još jednom i posljednji put vas pozdravljam na ovaj način. Iz objektivnih razloga moja dužnost kao urednice ove stranice se prekida. Neki će odahnuti, a nekima će možda biti i žao. Meni je s vama bilo jako lijepo. Po želji glavnog urednika "Zvonika", do daljnjega će ove stranice uređivati uvijek jedan od članova uredništva ovih stranica. Želim vam sve najbolje u daljem čitanju stranice mladih i želim da još više surađujete.

Vaša Jasna ✍️

Pozdravljam sve mlade i one koji se osjećaju mladima te rado čitaju ove naše stranice. Moje ime je Marina. Meni je pripala čast da uredim stranice mladih u ovom broju "Zvonika".

Zahvaljujem našoj Jasni na njenom trudu i zalaganju pri uređivanju ove stranice. Želimo joj puno uspjeha u njenom daljem životu i radu s nadom da nas neće zaboraviti te da ćemo i ubuduće dobivati i objavljevati njezine priloge.

Da bi ove stranice mladih bile doista stranice svih mladih koji čitaju ovaj list, naravno da nismo dovoljni mi koji se trudimo uređivati ih. Uz vašu pomoć i priloge, meditacije i pjesme za koje se nadam da ćete ih slati i ubuduće i u još većem broju, ovu stranicu možemo učiniti doista NAŠOM, ali uvijek aktualnom, drugačijom. Ma, jednom riječju fantastičnom... Zato još jednom ponavljam: očekujemo vaše priloge. Slobodno vrijeme koje vam je još ostalo do novih školskih sati i ispita iskoristite na pravi način. Otvorite svoje srce Duhu Svetom da vas on vodi u životu, ali i u vašoj suradnji s nama.

Marina ✍️

DUHOVNE OBNOVE ZA MLADE U SOMBORU

U somborskoj župi sv. Križa i ove godine u prvoj polovici srpnja održane su trodnevne duhovne obnove za mlade. Bile su, kao i ranijih godina, tri različite skupine mladih.

U prvoj grupi mladih bilo je 25 ovogodišnjih krizmanika iz različitih župa naše biskupije: iz subotičkih župa sv. Terezije, sv. Roka, Marije Majke Crkve, zatim iz Bačkog Brega te iz somborske župe sv. Križa. Voditelj ove skupine mladih bio je župnik Andrija Anišić iz Subotice. Njemu su u radu pomagale Monika Vekonj i Gabrijela Bogišić.

Tema duhovnih obnova za sve grupe bila je ista: "Duh Sveti poučavat će vas u svemu". Ovogodišnji krizmanici, sudionici duhovnih obnova, bili su iznimno komunikativni i dobro raspoloženi. U slobodnom vremenu pored sportskih aktivnosti bilo je upriličeno razgledanje grada i njegovih znamenitosti.

Duhovne obnove za mladiće vodio je preč. Stjepan Beretić, katedralni župnik. Ovoj skupini pridružilo se i nekoliko djevojaka koje su kasnije išle u Taizé. Bilo je dvadesetak sudionika. Za dobar boravak u Somboru pobrinuli su se domaćini. U ovoj skupini su pored Somboraca bili i mladi iz Odžaka i Subotice. Svojim oduševljenim i biranim riječima voditelj je pokušao mladima prenijeti ljepotu i smisao vjere koja nam može silno koristiti u našoj svaki-danšniji.

U trećoj skupini bile su djevojke. I pored neobično visokih temperatura raspoloženje je među djevojkama bilo izvanredno. U ovoj skupini bilo je djevojaka iz Sombora i Subotice. Voditelj obnova i u ovoj skupini bio je preč. Stjepan Beretić.

Najsrdanije zahvaljujem u ime organizatora svim ženama koje su ne-sebično pomagale u kuhanju i svemu što je bilo potrebno. Hvala mladićima i djevojkama iz Sombora

koji su pomogli oko organizacije duhovnih obnova. Bilo je lijepo svih devet dana kada je župna kuća bila prepuna mladosti i razdraganosti.

F. Ivanković ✍️

OČE NAŠ

Nemoj reći OČE,
ako se svaki dan ne ponašaš kao sin.
Nemoj reći NAŠ,
ako živiš izoliran u svojoj sebičnosti.
Nemoj reći KOJI JESI NA NEBESIMA,
ako samo misliš na zemaljske stvari.
Nemoj reći BUDI VOLJA TVOJA,
ako ju ne prihvaćaš kad je bolna.
Nemoj reći KRUH NAŠ SVAGDANJI
DAJ NAM DANAS,
ako se ne brineš za gladnu braću,
beskućnike i neprosvjećene.
Nemoj reći NE UVEDI NAS U NAPAST,
ako imaš namjeru ostati u grijehu ili dalje griješiti.
Nemoj reći IZBAVI NAS OD ZLA,
ako se ne boriš protiv zla.
Nemoj reći AMEN,
ako još nisi shvatio molitvu OČE NAŠ!

O PARFEMIMA

Posebno mi je zadovoljstvo pisati vam o temi koja će vjerojatno zanimati većinu ženskog dijela čitateljstva. No, bit će tu ponešto i za muškarce.

Priča ću vam ovog puta o parfemima.

Ljudi su se mirisali već prije 4000 godina. Stari Egipćani su, na primjer, parfem koristili u ogromnim količinama. Zalivali su parfemom svoju kosu, odjeću, krevete... Kupali su se u neparfimiranoj vodi. Kinezi, Grci i Arapi su stalno eksperimentirali kako bi stvorili moćan i nezaboravan parfem. Međutim, u našem stoljeću parfeme su počeli koristiti i obični ljudi, što je doprinijelo razvoju ove grane industrije. Naravno, danas pored predivnih izvora mirisa, postoje isto tako dobre sintetičke supstancije. Prirodni mirisi su svakako u prednosti. A jedna od važnih prirodnih supstancija je ružino ulje i to od ruža koje rastu na bugarskoj planini Balkan i cvjetaju samo 30 dana. U toku njihovog cvjetanja skupljaju se njihovi cvjetovi u rano jutro.

Najveću koncentraciju mirisa sadrži parfem, zatim je tu "eau de parfum" koji je nešto slabiji; "eau de toilette" je još slabiji. (Za muškarce je nešto jači). A losion poslije brijanja je još suptilniji.

Specijalno za vas donosimo novost iz svijeta parfema. Evo! Za žene: novi parfem nakon Amarigea, Givanchy je stvorio novi "Extravagance Amarige". To je zapravo cvjetni, šumski miris. A za mladiće novi "Envy for men" utjelovljenje je aktualnog Gucci - stila.

Svejedno. Na vama je da odlučite hoćete li probati neki od ovih "novih nota" parfema ili ćete ostati vjerni svom izboru i ukusu. No, ostvarenje sna za proizvođače događa se onda kada se stvori parfem koji ljudima koji ga koriste pruža osjećanje zadovoljstva.

Željka Zelić ✍️

VELIKA JE ČAST BITI BANDAŠ - ICA

Cijeloj subotičkoj javnosti, a i šire, poznato je da je Marinu Kopiloviću i Danijeli Stantić pripala čast da budu bandaš i bandašica na Dužijanci ove godine. Tim povodom ekskluzivno smo, za stranicu mladih, razgovarali s njima. Na početku ih kratko predstavljamo.

Danijela Stantić rođena je 1979. godine u Maloj Bosni. Studentica je više škole za obrazovanje vaspitača (ali samo za sada, jer jako voli defektologiju). U slobodno vrijeme čita knjige. Voli djecu...

Marin Kopilović je rođen 1976. u Subotici. Studira ekonomiju na Ekonomskom fakultetu u Subotici. Uči pjevanje u srednjoj muzičkoj školi i svira tamburu u Subotičkom tamburaškom orkestru.

● **ZVONIK:** Što za vas znači biti bandaš i bandašica i kakav je to osjećaj?

DANIJELA: Za sada (razgovarali smo u srijedu 5. kolovoza) ne osjećam svu veličinu svog položaja, jer smo dosad obavljali poslove oko čišćenja žita i pravljenja ukrasa za Dužijancu. Mislim da ću pravu ulogu bandašice doživjeti tek u nedjelju na sv. misi i u svečanoj povorci, ali već sada osjećam da je velika čast biti bandašica i predstavljati svoj grad na Dužijanci.

MARIN: Išli smo na dužijance u okolna mjesta. Bili na sv. misama i u kolu i pozivali tamošnje bandaše i bandašice na druge seoske dužijance. Radimo eto oko čišćenja žita za vijence, a onaj tako poseban osjećaj - biti bandaš?! Nisam pomišljao da ću biti bandaš. Prošle godine sam se kandidirao za pratioca jer i to spada u Dužijancu. Ove godine sam svakako mislio sudjelovati, ali sam se ipak jako iznenadio kad su me pozvali. Onako, razni osjećaji te prođu a sada u meni vlada osjećanje iščekivanja. I ranije sam se oblačio u narodnu nošnju i sudjelovao u raznim manifestacijama prigodom Dužijance, ali ovo je nešto sasvim drugo.

DANIJELA: Nisam se nadala da ću biti izabrana. Možda - mislila sam - budem bandašica u Maloj Bosni. Biti bandašica na centralnoj proslavi Dužijance nije nikada bio moj san niti želja, ali ako te netko predloži, treba prihvatiti jer je to velika čast i time se iskazuje ljubav i poštovanje prema svom narodu i našim divnim običajima.

● **ZVONIK:** Što mislite zašto su vas izabrali?

DANIJELA: Na Tribini u Maloj Bosni, na kojoj sam ja voditeljica, gost je bio vlč. Beretić. Pretpostavljam da mu se dopalo kako ja tamo nastupam i odlučio je da me izabere za bandašicu (bandašicu i bandaša, naime, odabire svake godine katedralni župnik, op. ur.). Jasno da u izboru postoje kriteriji, kako mi je rečeno. Bandašica i bandaš moraju biti praktični vjernici katolici, tj. da redovito idu u crkvu i na sakramente i da su aktivni u svojoj župskoj zajednici.

MARIN: Predložen sam od "katedralnih" čuvara Božjega

groba tajnim glasanjem. Vjerojatno sam najviše glasova dobio zbog svojih aktivnosti u župi i u gradu. No, dakako da je ipak odlučio katedralni župnik. I zato mu hvala!

● **ZVONIK:** Koje su obaveze bandaša i bandašice?

MARIN: Dužijanca se svake godine obilježava mnoštvom različitih manifestacija. Započinje blagoslovom žita na blagdan sv. Marka. Tada mi još nismo znali da ćemo biti izabrani. Na Tijelovo, u tijelovskoj procesiji ulicama grada, prvi put se "javnosti" prikažu i predstave bandaš i bandašica za određenu godinu. Bandaš nosi barjak "Divojačkog društva" koje je dugo godina organiziralo dužijance i biralo bandaša i bandašicu zajedno s "Momačkim društvom". A stara i nova bandašica idu pored barjaka. Bili smo također i na takmičenju risara u Starom Že-

dniku. Zatim, išli smo na sve seoske dužijance bilo u nošnji bilo bez nje. Ove dužijance smo htjeli potpuno doživjeti pa smo bili na svakoj sv. misi, ali i na ručku i uveče u kolu. Svi ovogodišnji bandaši i bandašice su bili kod svakog u gostima. Ne znam kako je bilo prijašnjih godina, ali nama je ovo bilo lijepo. Upoznali smo se s mnogim mladima i družili s njima cijeli dan. To nam nije bila samo dužnost kao bandašu i bandašici centralne Dužijance, nego nam je to pričinjavalo zadovoljstvo i činilo nas radosnima.

DANIJELA: Bilo smo i na književnoj večeri Tomislava Žigmanova, kao i na književnoj večeri u čast 120. obljetnice rođenja prisvitlog Blaška Rajića koji je 1911. godine uveo proslavu Dužijance u crkvu. Sudjelovali smo i u svim događajima koji slijede. Čistili smo žito, pleli vijence za krunu, karuce, za crkvu i dvoranu u "Bunjevačkom kolu". To je trajalo četiri dana po par sati.

● **ZVONIK:** Što mislite koji je značaj slavljenja Dužijance u vašim životima i životima mladih?

DANIJELA: Sudjelovala sam na Dužijanci u Maloj Bosni. Oblačila se svake godine u narodnu nošnju. Čistila žito... Mislim da je Dužijanca i danas vrlo aktualna i da se mladi ne uključuju u njezinu proslavu u dovoljnom broju. U selima sve manje... Nažalost, očito malo mladih Dužijancu doživljava kao zahvalu Gospodinu za kruh svagdašnji. Prije su Dužijancu manje doživljavali kao simboličku proslavu jer su sami radili ris i imali osjećaj da stvarno rade da bi imali svaki dan kruha na stolu, jer su ga sami i mijesili i pekli. No Dužijancu, ipak, i danas treba čuvati, više se u nju uključivati i obogaćivati novim sadržajima kako bi ona i mladima postala privlačnijom. Ali, nikada se ne smije izgubiti ona glavna ideja da je Dužijanca zahvala Bogu, a ne tek neki puki običaj!

MARIN: Kao dječak promatrao sam starije kako se oblače u nošnju i to me je privlačilo i pitao sam se: Zašto ne mogu i ja? Kasnije, kad sam bivao stariji postao sam i sam svjestan da i ja moram na svoj način podržavati dužijancu i sve naše divne običaje... Puno mladih na dužijance dođe na misu, ali ne žele se oblačiti u narodnu nošnju. Mnogi misle: Vručina je! Valjda će se

netko drugi obući... Mladi bi morali imati veći osjećaj odgovornosti za ono što je naše! Tko će, ako mi mladi nećemo. Ne kaže se valjda uzalud: Na mlađima svijet ostaje...

Što se tiče ovogodišnje Dužijance ona je slična prethodnima. Protkana mnogim sadržajima od književnosti do muzike i folkloru. Nikad ne ispadne baš posve onako kako se zamisli, ali propusti se onda nadoknađuju iduće godine. Dužijanca je doista naše "kulturno ljeto" iako je naravno najvažnija zahvala Bogu.

Razgovor nastavljamo u nedjelju navečer u kolu. Marin i Danijela su umorni, ali nasmijani.

● **ZVONIK:** I za kraj, klasično pitanje: Što vam je bilo najljepše, a što najteže?

DANIJELA: Teško je izvući što je bilo najljepše, naći nešto iz cjelokupnog tako divnog, sasvim pozitivnog utiska. Svidjela

mi se cijela Dužijanca, sve što je njom objedinjeno.

MARIN: Od svega, najljepši je bio kompletan današnji dan, započet i završen u Keru. Najsvečaniji trenutak za mene bila je sv. misa pa onda povorka i predaja kruha gradonačelniku.

DANIJELA: Nije bilo incidenata, ni propusta. Malo sam se bojala kako ću se uklopiti u društvo, jer sam malo ljudi poznavala...

MARIN: Ali, super si se uklopila!

● **ZVONIK:** Puno vam hvala na vremenu i iskrenosti. Sigurno ćete se uvijek sjećati ovog dana, ovog velikog događaja. Neka vam ovogodišnja Dužijanca i vaše sudjelovanje u njoj budu blagoslov za budućnost i poticaj da još više cijenite i njegujete divne običaje Hrvata Bunjevaca i rado se oblačite u prekrasnu bunjevačku narodnu nošnju.

Razgovarale: Vesna Ivanković i Svetlana Sudarević

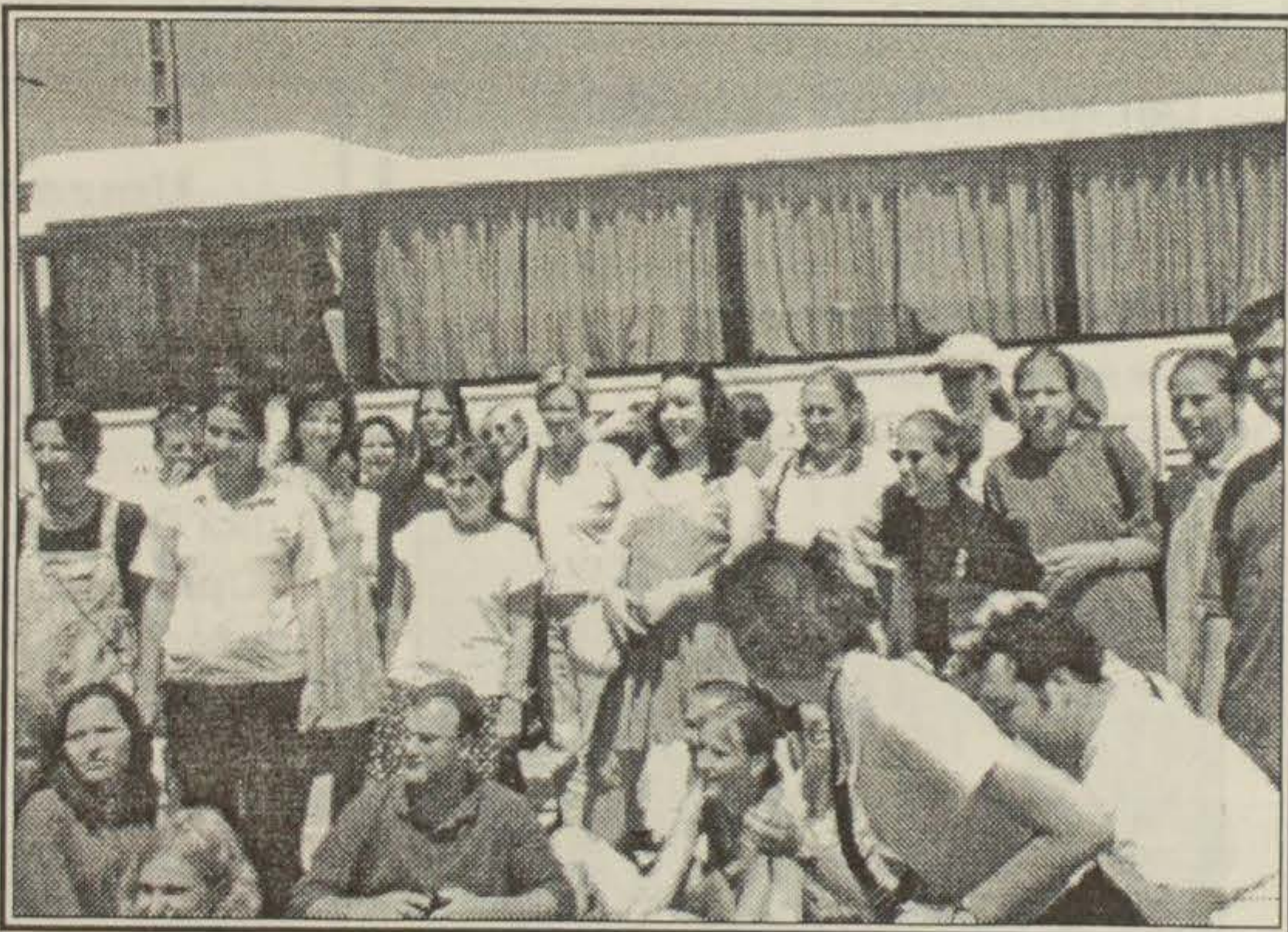
ISPUNILA MI SE JEDNA ŽELJA?!

Dugo sam razmišljao dok sam gledao zvijezde na plafonu svoje sobe. I baš su te zvijezde pomogle meni da krenem ka ostvarenju jedne želje. Veoma je teško činiti dobro, jer nailazimo na mnoge prepreke.

Sve je počelo 1996. godine pri mojem prvom posjetu Taizéu. Ulazeći u crkvu, kroz moje tijelo projurilo je nešto poput vjetra. Ni sam ne znam kako. Odjednom se u meni rodila jedna nova nada i želja za pomirenjem na zemlji. A upravo to je glavni smisao i cilj hodočašća u Taizé, koja traju čitavo ljeto i u koja se uključuju tisuće i tisuće mladih iz cijelog svijeta.

Da bih to postigao odlučio sam i ja organizirati hodočašće za jednu grupu ljudi u to malo burgundsko selo. Mnogima jako drago.

Svoje smo hodočašće započeli molitvom u župi sv. Roka u Subotici. Put je bio nešto drugačiji od dosadašnjih. Željeli smo uživati u ljepotama koje nam je Bog podario i vidjeti što sve ljudska ruka može napraviti. Gledali smo palme Kana i Nice. Uživali u plavetnilu azurne obale, noćnim šetnjama Lyonom i Milanom, prošli kroz "Tunnel de Mont Blanc" dugačak 17 km, posjetili crkvu sveca kojem se rado molimo - crkvu sv.

Antuna u Padovi i proveli lijepe trenutke u Veneciji, gradu na vodi. Ali vrhunac ljepote i doživljaja bio je u tom malom, ali tako velikom Taizéu.

Tamo je jedinstvo kršćana već ostvareno. Da li je kod nas ostvareno?! Mislim da nije. Zadaća je nas kršćana, a posebno nas hodočasnika u Taizé, početi sprovoditi to u djelo.

A gdje su mnogi sada? Nažalost, već su zaboravili na molitvu i već odustali od svega. Ne možemo ostvariti jedinstvo kršćana dok ima zavisti među vjernicima jedne vjeroispovijesti. Kada netko želi ostvariti pomirenje onda ga svim mogućim sredstvima treba pomagati u tome. Ne smijemo gubiti nadu i ne smijemo stati, jer nam to vjera ne dozvoljava, a Taizé nas uči da molimo, volimo i da se nadamo.

Kad bi se svi oni koji su bili u Taizéu, a iz SRJ ih je bilo oko 400 ove godine (iz Subotice, Sombora, Srijemske Mitrovice, Bara...), uključili u pomirenje, mislim da bismo bili jako blizu cilja. Pa zato krenimo naprijed.

Na kraju bismo se željeli zahvaliti svima onima koji su pomogli u ostvarivanju i organiziranju hodočašća, a posebno bratu Richardu i zajednici iz Taizéa.

Miroslav Zelić

Impresija s mora

U MENI RAB

Rab, poput čovjeka, ima dvije različite strane. Jedna je zelena, lijepa, mlada, mirisna i bogata slatkim plodovima; svježija i ugodna svim ljudima, a druga - sasvim drugačija. Djeluje čak surovo, tako osobenjački stjenovita, gola, izbrazdana vjetrom i valima slane vode pri divljim burama; strana suha i bezvodna već stoljećima dugo, tako da joj čista voda i blaga nježnost ne mogu ništa, čak joj u njenoj gordoj osami smetaju...

Zbilja, i u meni Rab. Dio moga bića je opor, kao pelin gorak i zana-vijek opustošen proživljenim bolima. Taj dio je pepeljast, težak, osamljen i u svojoj samoći sebi dostatan, u biti - potrošen. Potrošen... onako kako stijene troši vrijeme. Ipak, dobri Bog se pobrinuo da u meni ostane i ljepota vječno zelene oaze. Dio mene je bio, jest i uvijek će biti dijete - maleno dijete koje se nježno, povjerljivo i sasvim nevino smiješi nebu, moru, suncu, vjetru. Još uvijek sam drvo raskošne krošnje u beskrajnoj zelenoj ravnici na kojem se ptice nebeske gnijezde u granama i koje umije cvjetati najmirisnijim beharima.

Svima se dopada zelena strana Raba. Ali oni koji ga istinski zavolješe, više su nego očarani drevnim kamenjem; tvrdim, ali lijepim kamenjem kraj kojeg je teško živjeti i voljeti ga, ali u sebi nosi drevnu, stamenu ljepotu mudrosti koju može dati tek borba s morem života...

Tonka Ivanković

Uređuje: Katarina Čeliković

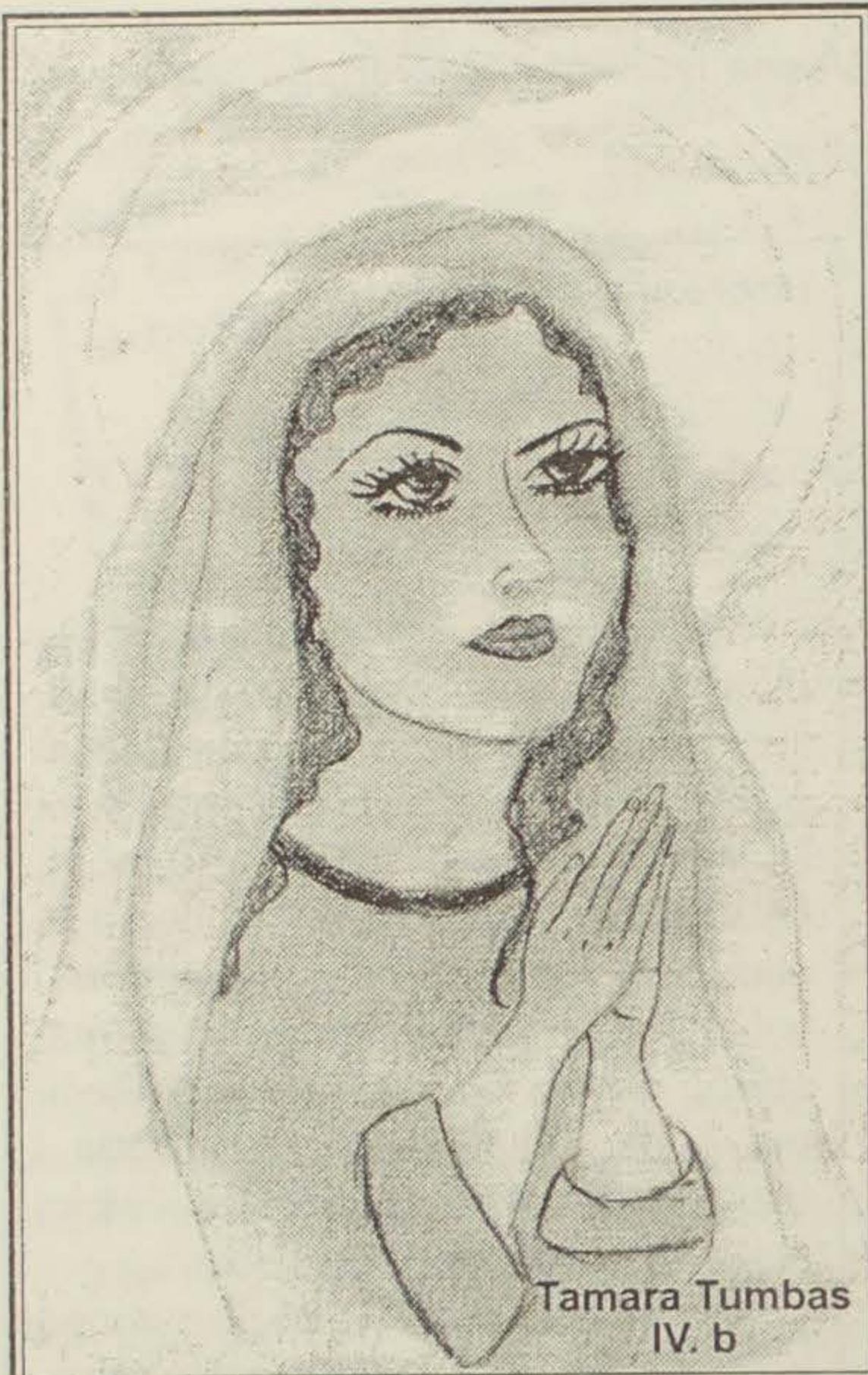
LJETO JE PRI KRAJU!

Iako sunce nemilosrdno prži, sve je bliži početak vjeronaučne i školske godine. Neki će se ovome obradovati, a neki će od vas biti tužni. Zato sam odlučila u ovom broju pisati kratko, ali od svega pomalo: ima ozbiljnih rubrika, koje je dobro pratiti jer nije sve u zabavi, ali i mnogo igrarija koje odmaraju i poučavaju.

Proslavili smo dane zahvale Bogu, a vrhunac je bila DUŽIJANCA u nedjelju, 9. kolovoza (augusta). Neki su od vas bili u divnim narodnim nošnjama na koje smo svi ponosni. Ne zaboravite i dalje u srcu zahvaljivati za sve što nam je Bog dao, a naročito za KRUH.

S radošću i velikom željom da nas zaista bude u velikom broju, podsjećam sve Zvončice na BUNARIČKO PROŠTENJE u Subotici koje će biti u subotu (29. 08.) i u nedjelju (30. 08.). Nemojte propustiti ovo slavlje jer ćete se potpuno obnoviti na izvorima Božje prisutnosti.

Vaša Zvončica

ZDRAVO, MAJKO, DJEVICE

Zdravo, Majko, Djevice,
sveđ u cvatu punom,
milostiva kraljice
s tom od zvijezda krunom.

Od anđela čistija
zlatnu noseć halju,
s desne strane stala si
nebeskome kralju.

Daj, o Majko milosti,
nado prestupnika,
zvijezdo jasna nad morem,
luko utopnika.

Daj nam, Dveri nebeska,
bolnog svijeta zdravlje,
vidjet Kralja višnjega
i svih svetih slavlje.

ZVONČICI NA MISI

15. 08. - UZNESENJE BDM

Kako je Krist glava Crkve, tijela kojemu smo mi udovi, tada je jasno da je Marija i naša Majka - Majka Crkve! Sačuvana od svakoga grijeha, s dušom i tijelom uznese-na u nebesku slavu, ona je i živi dokaz našeg uskrsnuća, uzor vjere i ljubavi.

16. 08. - 20. nedj. kroz god.: Sv. Rok

Lk 12,49-53

Zbog Isusa, koji propovijeda pravednost, doći će do velikog dijeljenja svijeta.

Oganj je došao baciti na svijet! Dobro poslušajte evanđelje i tumačenje!

23. 08. - 21. nedj. kroz god.

Lk 13,22-30

Tko će se spasiti? Ovako naučava Isus: "Borite se da uđete na uska vrata, jer mnogi će, velim vam, tražiti da uđu, ali neće moći."

30. 08. - 22. nedj. kroz god.

Lk 14,1.7-14

Ove nedjelje Isus poučava o PONIZNOSTI.

6. 09. - 23. nedj. kroz god.

Lk 14,25-33

Kako ispravno živjeti? Ako smo Isusovi, treba se odreći svega - uzeti svoj križ i ići za njim. Ako si Isusov učenik imaš siguran ulazak u nebo!

Umro veliki prijatelj djece i siromaha

U utorak, 11. 08. 1998. na putu od Korčule prema dubrovačkoj bolnici preminuo je od srčanog infarkta don Luka Depolo, urednik Malog koncila.

Opširnije ćemo pisati o njemu u idućem broju "Zvonika" /Zv/

Upoznajmo Bibliju

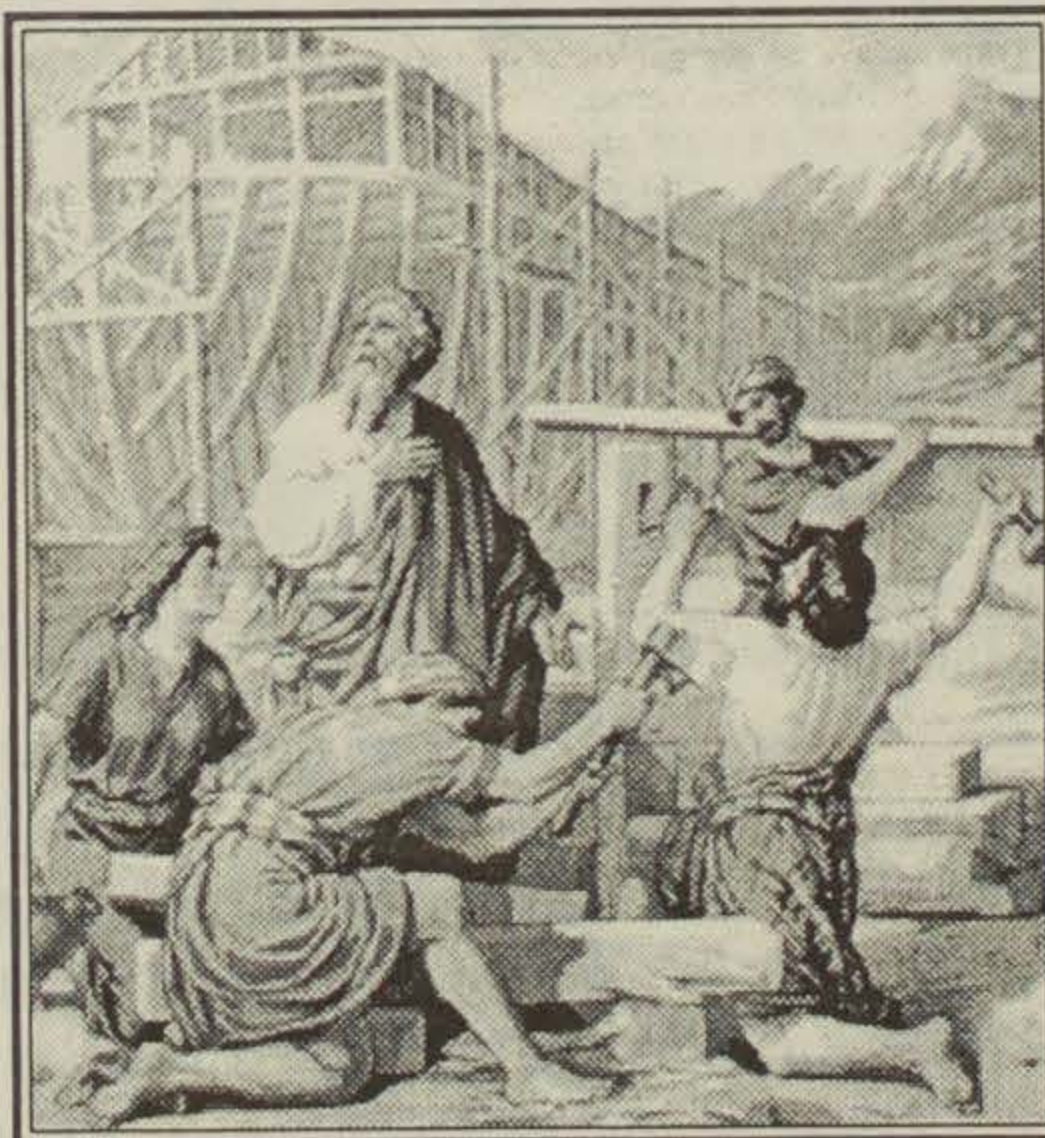
NOA GRADI LAĐU

Prošla su stoljeća i na zemlji se pojavilo mnoštvo ljudi, potomaka Adama i Eve. Isprva su se mnogi bojali Boga i odano mu služili, no malo-pomalo počeli su postupati protivno Božjoj volji.

Tada Bog reče: "Ljude koje sam stvorio izbrisat ću s lica zemlje - od čovjeka do zvijeri, puzavce i ptice u zraku - jer sam se pokajao što sam ih napravio."

Ali je Noa našao milost u očima Jahvinim. Ovo je povijest Noina: Noa je bio čovjek pravedan i neporočan u svom vremenu. S Bogom je Noa hodio. Tri su se sina rodila Noi: Šem, Ham i Jafet.

U očima Božjim zemlja se bila iskvarila; nepravdom se napunila. I kad je Bog vidio kako se zemlja iskvarila - ta svako se biće na zemlji izopačilo - reče Bog Noi: "Odlučio sam da bude kraj svim bićima jer se zemlja napunila opaćinom; i, evo, uništiti ću ih zajedno sa zemljom. Napravi sebi korabljicu od smolastoga dr-

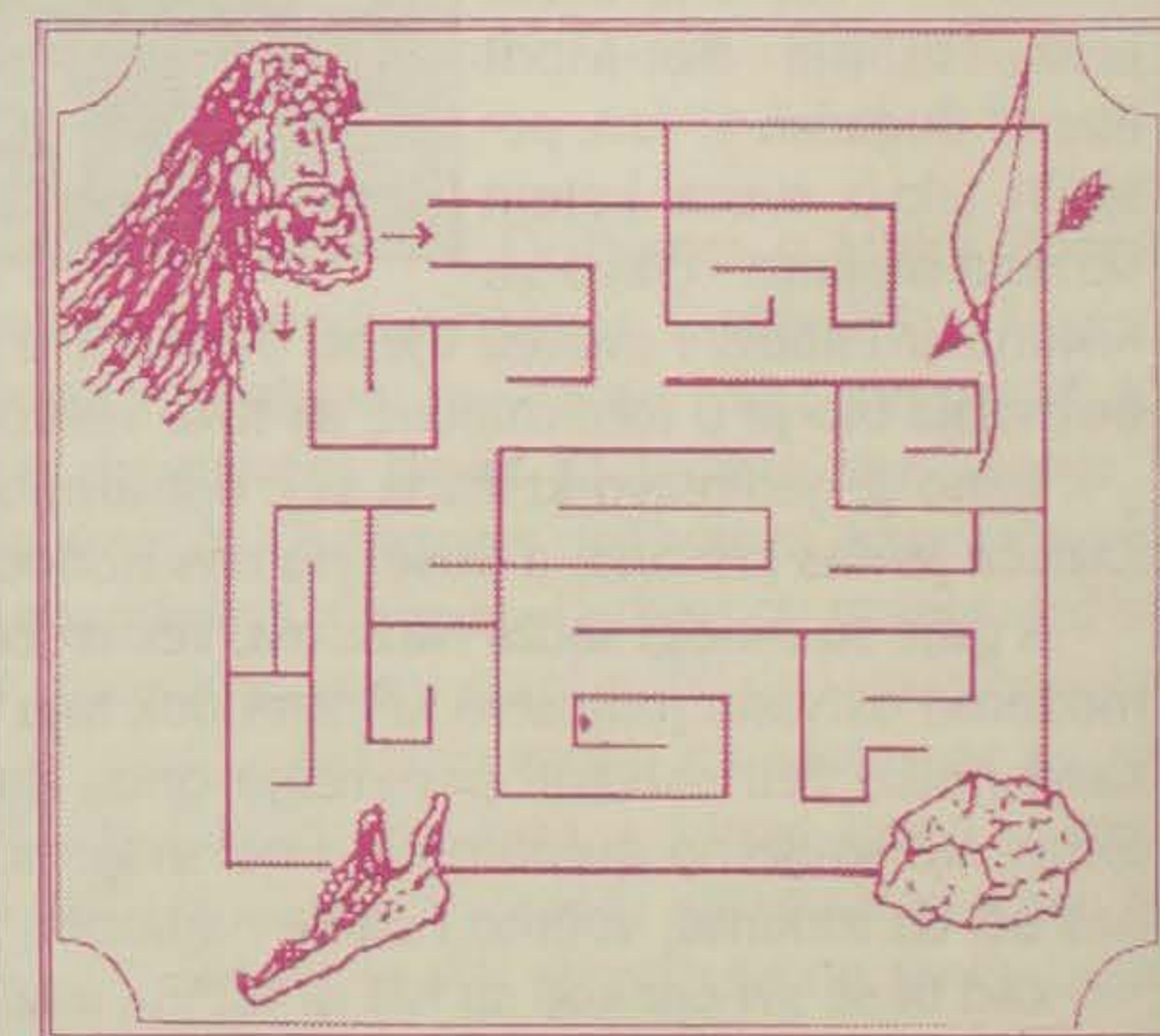

veta; korabljicu načini s prijekletima i obloži je iznutra i spolja paklinom. (...)

Ja ću, evo, pustiti potop - vode na zemlju - da izgine svako biće pod nebom, sve u čemu ima dah života: sve na zemlji mora poginuti. A s tobom ću učiniti Savez; ti ćeš ući u korabljicu - ti i s tobom tvoji sinovi, tvoja žena i žene tvojih sinova."

Kad je čuo tu Božju zapovijed, Noa stane graditi korabljicu (lađu, velik brod).

Postanak 6,5-18

BIBLIJSKA IGRA

Uz igru možete nešto i naučiti!

Vjerujem da ste čuli za velikog biblijskog junaka Samsona. On se borio protiv neprijateljskog naroda - Filistejaca. Ovdje se nalazi labirint, a vaš je zadatak da povedete Samsona do oružja kojim se obranio od Filistejaca.

KARDINAL ALOJZIJE STEPINAC, NAŠ NOVI BLAŽENIK

Ako ste, dragi Zvončići, čitali prošle brojeve Zvonika, mogli ste pročitati da će Sveti Otac 3. listopada ove godine u Mariji Bistrici proglasiti pokojnog zagrebačkog nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca novim blaženikom.

Iako smo već pisali o njegovom životu, samo da Vas podsjetim da je kardinal Stepinac rođen u Krašiću, malom mjestu nedaleko od Jastrebarskog, 8. svibnja 1898. godine. Alojzije je bio peto dijete roditelja Josipa i Barbare Stepinac od ukupno osmoro djece.

Alojzije je na krštenju u župnoj crkvi u Krašiću dobio ime Alojzije-Viktor. Majka Barbara bila je vrijedna i pobožna žena koja je posebno štovala Blaženu Djevicu Mariju. Majka Barbara molila je i postila na nakanu da joj sin Alojzije postane svećenik.

Nedavno je don Luka Depolo objavio knjigu "Isus s bombonima" u kojoj opisuje razne zgode iz kardinalova života. Sa zadovoljstvom Vam prepisujem iz ove knjige jednu crticu pod naslovom

KRUG

Mali Joca
zna samo reći
prid jilo:
"U ime Oca."

A onda ga
baš uvijek
podsiti strina:
"i Sina" -
"i Sina!"

A kad čuje
"Amen",
ko da je spo
kamen,
"ajmo sist"
i Joca poče jist.

I, posli svega
kazat će opet
samo mali Joca:
"U ime Oca...!"
a onda ga...

PS

Davno su
bili mali
drugi Josipi naši.
Narastli su
kako su znali,
al su pomogli
i Očenaši!

A novi
mali Joca
i danas prid jilo
kaže:
"...u ime Oca!"

Josip Brdarić

NE BACATI KRUH SVINJAMA

Božja providnost pratila ga je očinskom ljubavlju.

Jednom se kao trogodišnji dječak popeo na hrpu balvana u dvorištu. Drva nisu bila čvrsto složena, pa su se stala rušiti pod dječakovim nogama. Tek što nije izgubio oko. Od te povrede dugo je nosio ožiljak.

Majka mu je ispekla pogačicu. Uzeo je i na dvorištu slasno jeo. Pojavila se krmača i htjela mu oteti kruh. Lojzek nije dopustio. Krmača je navalila, zgrabila košuljicu, odvukla ga u svinjac... Lojzek je stiskao kruh na prsima. Naišla je susjeda koja ga je spasila od sigurne smrti.

Selenča

ISUSE, HVALA TI ZA SESTRE

Ovoga ljeta Selenču su posjetile sestre salezijanke iz Slovenije. Od 8. srpnja (jula) i naredna tri dana sestre su nas naučile zaista zanimljivim stvarima.

Prvog smo dana susret započeli igrom "Cibula", a na kraju susreta su sva djeca dobila plave knjižice koje su nosili cijelo vrijeme susretanja.

Sljedećeg smo dana gledali prvi dio dijafilma "Laura Vicuna" o kojem smo kasnije u malim grupama pričali i na kraju smo to prenijeli cijeloj grupi. Toga dana sestre Marija, Damjana i Alžbeta su nas naučile praviti "ukrasne olovke". Bilo je super!

Drugi dio dijafilma gledali smo trećeg dana i na kraju smo kroz igrokaze pokazali što smo zapamtili o Lauri. Dan smo završili kvizom o Lauri i izradom ukrasa za svete sličice (Gospa - Marija Pomoćnica kršćana).

Na kraju susreta smo sestrama pripremili male darove (koje smo napravili kod kuće) i zajedno s katehisticom Kristinom priredili kratki program - protkan pjesmama, plesovima, igrokazima, skečevima... sve to kao znak zahvale što su sestre bile s nama ovih dana.

U nedjelju je sestra Alžbeta slavila 25 godina redovništva. Na sv. misi su bila sva djeca. Otpjevali smo pjesmu o Prijateljstvu, koju su nas one naučile.

Kroz ovo kratko vrijeme puno smo zavoljeli ove sestre. Naučile su nas mnogim novim pjesmicama i igrama. Bilo nam je divno s njima. A kada smo tužni zbog njihovog odlaska, "teta" Kristina nas hrabri: "Molit ćemo puno svi da nam dođu ponovo na ljeto i da nam opet bude zajedno lijepo."

Stoga te, Isuse, u ime sve djece molim: "Pošalji nam ponovo sestre na ljeto!"

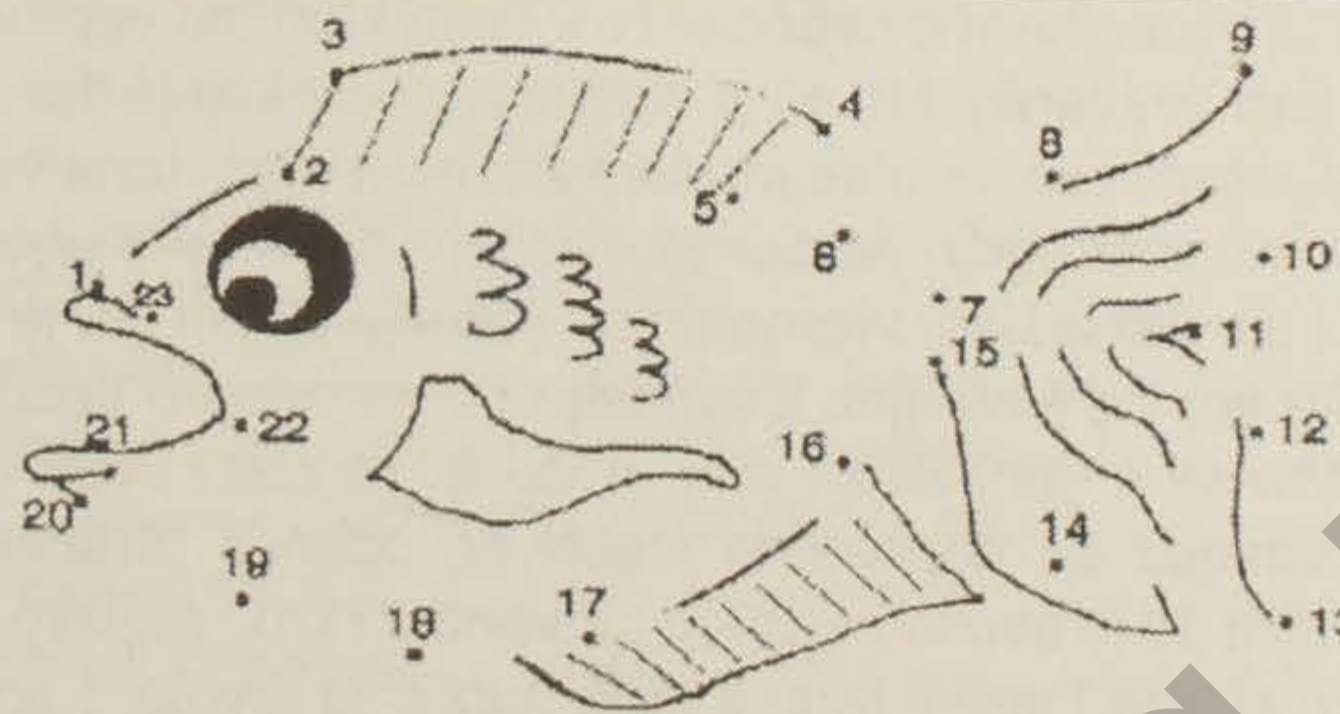
Sabina Ilčikova, VII. r.

Ljetni zadatak

Dok ste još na odmoru, igrajte se i "crtanja". Spojite točkice i dobit ćete lijepu životinju.

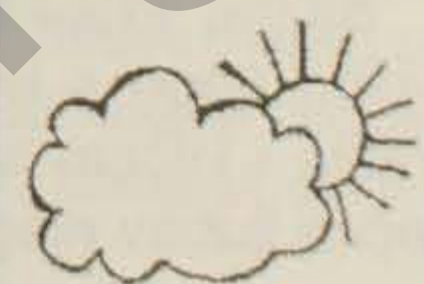
Molitva

Molim te za ratare, lovce, čuvare zooloških vrtova, za veterinare da se dobro brinu o životinjama. Pomozi i meni da ne zaboravim na svoga kućnog ljubimca. Amen.

NAGRADNA IGRA ŠALJITE KUPONE NAGRADE NA BUNARIČU 30. 08.

Da, treći kupon je ovdje. Objavili smo tri simbola Duha Svetoga, ali nismo zaboravili da su tu mogli biti i vatra, voda, pomazanje, pečat, ruka i prst... Sad još samo treba zaljepiti treću sličicu na kupon i poslati na adresu Uredništva: I. Milutinovića 52, 24000 Subotica. Nagrade? Vi sumnjate? Ima ih. Puno. Neke su izuzetno vrijedne, ali ne bih Vam puno govorila, samo toliko da vrijedi slati kupone. Izvlačenje kupona je na Bunaričkom proštenju u nedjelju. Sretno!

Oblak i svjetlo

Uređuju: Ivica Radak Ivanković i Markan Lopar

O zvanju

Svećeničko zvanje je otajstvo. To je otajstvo "čudesne razmjene" između Boga i čovjeka. Svećenik daruje Kristu svoje čovječstvo kako bi se On mogao njime poslužiti kao sredstvom spasenja, čineći od njega gotovo drugog sebe. Ako se ne dokuči otajstvo te "razmjene", ne može se razumjeti kako se može dogoditi da se neki mladić, slušajući riječi "Slijedi me!", odrekne svega radi Krista, siguran da će se tako potpuno ostvariti njegova ljudska osobnost.

Papa Ivan Pavao II

RADOSTAN SAM U SVOM ZVANJU

Kada se jedan mladić, ili djevojka, odluči slijediti Krista, bilo u svećeničkom ili redovničkom životu, nedvojbeno u život ulazi polako, ali sigurno jednim od najljepših putova. Kao sjemeništarac htio bih nešto progovoriti o početku onog puta koji vodi ka svećeništvu. O tome što me čini sretnim, ponosnim i slobodnim, što me potiče u mom zvanju.

Na ovo razmišljanje potaklo me je svećeničko ređenje na blagdan svetih apostola Petra i Pavla. I ranije sam često doživljavao takve trenutke koji su me vinuli u nebo od blizine Božje ljubavi i milosrđa. U takvim događajima, kada sam bio iznenađen veličinom i ljepotom Božjeg nauma, nastojao sam učvršćivati svoje zvanje, polažući temelje svog budućeg svećeničkog života. Premda još nemam mnogo životnog iskustva, duboko sam svjestan da su ti temelji i po svojoj veličini i dubini veoma važni. Oni moraju biti čvrsti kao stijena, kada zapljušti kiša, navale bujice, dunu vjetrovi i sruče se na kuću, da ta kuća ne bi pala (usp. Mt 7,25).

Bio sam duboko ganut na ovogodišnjem svećeničkom ređenju. Ne znam što je to bilo, ali pomislio sam na to da će biskup jednoga dana, ako Bog da, i na mene položiti ruke, te me tim vidljivim znakom nevidljive Božje milosti učiniti Kristovim sljedbenikom u svećeništvu. Tada sam bio veoma ponosan i zahvalan Bogu što sam kršćanin, što mi je Krist brat, Brat koji je dobrotom i ljubavlju pobijedio svijet. Radovao sam se jer sam znao da toga dana veliki broj radnika ulazi u Kristov vinograd ovdje na zemlji - u Crkvu. Bio sam utješeno što sam vidio da će Crkva i u ovim teškim vremenima i nadalje živjeti, jer je dobila mladih i poletnih radnika koji će širiti riječ Evanđelja i u narednom tisućljeću.

Pomislio sam još: "Bože moj, hoću li izdržati i imati dovoljno snage oduprijeti se napastima i stići do oltara?" Smirenje sam našao u misli da je sve to moguće ostvariti u i kroz molitvu. Molitva je smisao, snaga i jedini temelj mog budućeg života. I sam Sveti Otac poručuje da moramo biti ljudi ustrajne molitve koji će kušati kontemplativnu šutnju, te pobožno i svakodnevno slavljenje svete mise.

Stoga, svjestan tog velikog dostojanstva, više se ničega ne plašim nego s Isusom hrabro i odvažno kročim na putu svoga zvanja i kličem s psalmistom: "Hvalite Jahvu jer je dobar, jer je vječna ljubav njegova!"

G. I. ✍

ISUSE KRISTE

Tvoja riječ je to što hrani,
Tvoja ljubav je to što mi duh pali,
Tvoj život je to što mi primjer daje
Tvoja istina je to što me poučava
Tvoja svjetlost je to što mi život osvjetljava.
Tvoj Duh je to što me krijepi,
Tvoj put je to što me vodi k sreći.
Tvoja muka je to što mi nadu daje,
Jer Tvoja volja je tad i moja volja...

Pandev Vasil

Božji glas koji sam razabrao nije neki poziv da svoju dušu zamotam u ukrasni papir da bih je tako "nepokvarenu" sačuvao za nebo. Ne! Pozvan sam, kao i Pavao, svjedočiti za Radosnu vijest, za Dobru vijest. Pozvan sam biti informiran i aktivan član takve iste Crkve. Treba da budem Kristovo svjetlo u zimskoj tmini ovoga svijeta, zaštitna toplina protiv vlažne hladnoće njegova zraka. U tom smislu Pavao, na početku svoje poslanice Rimljanima, moli: "Sluga sam tvoj, Isuse Kriste, pozvan za tvoga apostola, odlučeno za evanđelje Božje koje tvoj Otac unaprijed obećavaše po svojim prorocima u Pismima svetim. Pozvan sam nositi poruku tvoga života, tvoje smrti i tvoga uskrsnuća od mrtvih, Gospodine Isuse Kriste!" (Rim 1,1-4)

(Paul Hilsdale)

Spremnne za misijsku akciju

**Dragi mladi,
Pripremite se da kao slobodni ljudi prijedete prag trećeg
tisućljeća, idući za Kristom, koji je put, istina i život.
Ivan Pavao II.**

Piše: Roman Miz ✍

SAMOODREĐENJE (2)

"Suština samoodređenja kod većine sekta sastoji se u shvaćanju pojma 'Crkve'. Ovaj pojam se ne određuje u tradicionalnom smislu institucionalizirane velike vjerske zajednice, već prije svega, u religiozno-duhovnom značenju. Crkva je zajednica vjernika koji priznaju Krista kao spasitelja. Crkva je dakle 'narod Božji', koji slijedi učenje Isusa Krista'. Riječ 'crkva' upotrijebljena je u Novom zavjetu u četiri značenja. Prvo, kao bit, jezgra Božjeg otkupljenja u ovom sadašnjem vremenu; drugo, kao oznaka lokalne zajednice vjernika; treće, da označi grupu lokalnih zajednica, i četvrto, ta je riječ upotrebljena da označi tijelo pravih vjerujućih kao vidljivu 'crkvu'.

U duhovnom značenju pojma Crkve, kao jedinstva koje se uspostavlja između čovjeka i Boga, posredstvom Svetog Duha, uočava se nit koja je bitna za razumijevanje samoodređenja sekta - duhovnim preporodom, tzv. novorođenjem ili drugorođenjem kojim čovjek svjesno prihvaća vjeru u Boga. To je izraz ličnog opredjeljenja za pristup 'Crkvi', najprije 'nevidljivoj Crkvi', intimnoj povezanosti s Kristom kao spasiteljem. 'Vidljiva Crkva' je zajednica vjernih koji na vidan, uočljiv način, u zajedništvu, ispoljavaju i manifestiraju svoju pripadnost nevidljivoj Crkvi, najčešće u bogomolji.¹⁾ Samo u navedenom smislu može se shvatiti termin 'Crkva', koji se nalazi u zvaničnom nazivu najvećeg broja sekta (Kršćanska adventistička crkva, Kristova pentekostna crkva, Crkva Božja itd.). Pojmu Crkva ne pridaje se institucionalno značenje već duhovno u smislu zajednice između Boga i čovjeka, što bi i bila suština samoodređenja.

U samoodređenju vlastitog ja primjećeno je nastojanje sekta da izbjegnu svako određenje koje bi imalo šire sociološke ili pak političke implikacije. Međutim, određujući se kao isključivi posjednici istine i Božje objave, sekta neminovno izazivaju prema sebi u najboljem slučaju prekor drugih vjerskih zajednica."²⁾

/nastavlja se/

1) "Glas Evandjelja", časopis Hrišćanske baptističke crkve, 1/1982, str. 8.

2) Tomislav Branković, "Problemi definisanja suštine i karaktera sekta", "Marksističke teme", Niš, 1987, str. 81-83.

KAKO PROTIV ALKOHOLIZMA?

Posljedice alkoholizma

Nijedna od tih faza pijenja alkoholnih pića nije bolest, ali nijedna nije ni zdravlje. Zdravlje je prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije - tjelesno, duševno i društveno blagostanje koje uvijek može biti bolje. Pijenje je rizičan oblik ponašanja koje može postati i bolest ako nastupe zdravstvena, psihička ili fizička oštećenja. Po podacima mnogih zemalja, kako s Istoka, tako i sa Zapada, smrt alkoholičara nastupa u prosjeku u 53. godini života. Ovi podaci su stari oko 10 godina, a po najnovijim istraživanjima ta se granica spustila na 50. godinu života.

Bez obzira na osobnost, dugotrajno prekomjerno uzimanje alkoholnih pića može uzrokovati alkoholizam, iako će neki ljudi s posebnim psihosomatskim značajkama, a i pod djelovanjem različitih vanjskih i unutarnjih činitelja, ranije postati alkoholičari.

U posljednje vrijeme su opisani slučajevi alkoholizma u ovisnika koji su napustili heroin i onih koji su na održavanju metadonom. U tih bolesnika, prema literaturi, dolazi do znatno bržeg razvoja alkoholne ovisnosti. I u osoba poslije resekcije želuca može se brže razviti alkoholizam.

Razvoj alkoholizma

Razvoj alkoholizma ima određeni tijek. U predalkoholičarskoj fazi dolazi do uzimanja sve većih količina alkohola jer se tolerancija prema alkoholu povećava. Ta faza karakterizira uzimanje alkoholnih pića u društvu, obično izvan radnog vremena. Još uvijek ne postoji težak problem za obitelj i širu okolinu. U kasnijoj fazi alkoholizma alkoholičar pije i prije i poslije i za vrijeme posla, pije manje količine u tijeku čitavog dana da bi se na kraju navečer opio. Osim ovakva ponašanja prema potrošnji alkoholnih pića postoje i drugi oblici, kao što su na primjer - često opijanje u svako doba dana, izostanci s posla, i mnogi drugi oblici poremećenog ponašanja. U toj početnoj fazi alkoholizma mogu se javiti učestale amnezije (zaboravljanje) za događaje koji su se zbili u pijanom stanju. Amnezije, karakteristične za svako teže pijanstvo, u ovoj se fazi javljaju i nakon popijenih onih količina pića nakon kojih se ranije u iste osobe nisu javljale.

Odnos prema alkoholu

S obzirom na stavove koje zauzimaju prema pijenju, razlikujemo sljedeće skupine osoba:

a) Apstinenti - koji su to po uvjerenju, jer su odgojem ili kasnije donijetom odlukom odlučili da ne piju. Često su izolirana, ponekad čak i otuđena skupina u zajednici. Njih je lako dijagnosticirati. Ponekad se u skupinu apstinenta uključuju i osobe koje su apstinirale od alkoholnih pića posljednje dvije godine, bez obzira na razlog koji ih je na to naveo.

Institucije zdravstvene i socijalne zaštite bi morale poticati ovu skupinu da prihvati činjenicu da žive u društvu u kojem ima osoba koje piju i onih koji su alkoholičari, kako bi aktivno sudjelovali u općim naporima zajednice na suzbijanju alkoholom izazvanih poremećaja, a prije svega u primarnoj prevenciji. To nije lako postići kao što se čini u prvi mah, jer se kod njih često javlja agresivnost u odnosu prema alkoholu i onima koji piju. Oni čine manjinu u društvu, ima ih manje no alkoholičara i prekomjernih potrošača zajedno.

b) Drugu skupinu čine tzv. umjereni, adekvatni, kontrolirani, primjereni, normalni, socijalni ili društveni potrošači alkoholnih pića. Oni piju u skladu s nekim općeprihvaćenim društvenim normama i njihovo je ponašanje u okviru prihvaćenog standarda ponašanja određene zajednice. U pojedinaca, kao i u društvu postoji uvjerenje da takvo pijenje nije opasno, dapače, da može biti korisno, da nema nikakve veze sa stanjem koje se naziva alkoholizam. Pripadnici te kategorije potrošača alkoholnih pića se povremeno opijaju.

Određeni broj pijanstava društvo prihvaća i smatra ih bezopasnim. Tako zvano umjerenom pijenju je u mnogim zemljama, pa tako i kod nas, dio prihvaćene zdravstvene i opće kulture zajednice. Način pijenja i količina popijenog pića umjerenih potrošača odgovara prihvaćenom kodeksu ponašanja određene zajednice, pa se tako i u literaturi ponekad opisuje na primjer mediteranski ili skandinavski način pijenja.

Umjereni potrošači su ugrožena rizična skupina jer iz njene sredine izlaze alkoholičari, a o njihovu pijenju djelomično ovisi i visina srednje godišnje potrošnje alkohola u društvu. Prema tome i incidencija i prevalencija ovise o srednje godišnjoj potrošnji po stanovniku preračunato u čisti alkohol.

Ivica Prčić ✍

SUBOTIČKA KRIZMA U STARO VRIJEME

U vrijeme dok su franjevci stajali na čelu subotičke župe

U 18. stoljeću je svaki posjet nadbiskupa gradu ili župi značio ujedno i krizmanje. Dok u Kalači još nije bio podignut nadbiskupski dvor, kalački nadbiskup Imre Csáky je za privremeno sjedište imao Veliki Varadin u današnjoj Rumunjskoj. Godine 1730. u subotičkoj crkvi svetog Mihovila krizmao je biskupski namjesnik i pomoćni biskup kaločkog nadbiskupa István Lužinsky. Imao je 2108 krizmanika. Kad se nadbiskup Gabriel Patačić za stalno nastanio u Kalači, marljivo je obilazio svoju nadbiskupiju. Tako je 27. srpnja 1734. godine pohodio i Suboticu, kad je krizmao u franjevačkoj crkvi 517 krizmanika. Dva dana, 19. i 20. travnja krizmao je 1749. godine kalačko-bački nadbiskup grof Miklós Csáky 1540 Subotičana. Grad se u to vrijeme još zvao Szent Mária. Nadbiskup Ferenc Klobušiczky je 11. i 12. svibnja godine 1756. u franjevačkoj crkvi imao 1260 krizmanika. Grad je neprestano rastao brojem stanovništva, pa je prema tome stalno rastao i broj krizmanika. To se vidi i iz podatka da je krizmanje 1763. godine trajalo tri dana: 12, 13. i 14. lipnja, a nadbiskup József Battyány je imao 2522 krizmanika. I tada su krizmanici morali odlaziti na posebne pouke. Ispovjedili bi se i pričestili, te su ih njihovi dušobrižnici tako pripuštali sakramentu svete Potvrde. (Tormasy, A szabadkai római kath. főplébánia története, Subotica, 1883, str. 72-73)

Dan potvrde	Potvrđitelj	Župnik	Broj potvrđenika
30. 11. 1730.	Stephanus Lužinsky	Fra Jerko Guganović	2108
27. 07. 1734.	Gabriel Herman Patačić	Fra Gabriel Parvi	517
19. i 20. 04. 1749.	Miklós Csáky	Fra Florencijan Prajth de Keresztszegh	1540
11. i 12. 05. 1756.	Ferenc Klobušiczky	Fra Daniel Zavadsky	1260
12. 13. 14. 06. 1763.	József Battyány	Fra Jakov Petrik	2522
29. 05. 1769.	J. Battyány u Hajósu	Fra Imre Sándor	3

Doček nadbiskupa

Dolasku nadbiskupa se radovalo i selo i grad. Svaki grad je dočekivao biskupa kao najuglednijeg gosta. Boravak nadbiskupa bio je na trošku grada. Tako je bilo već 1774. godine, kad je gradski bilježnik u zapisnik sa sjednice gradskog vijeća unio i svotu koju je gradski blagajnik izdao za višednevno izdržavanje i ugošćenje nadbiskupa i njegove pratnje. Subotica je bila na glasu sa svoga poštovanja prema nadbiskupu, pa je i pred nadbiskupima uživala ugled gostoljubivog grada (Tormasy, Navedeno djelo, 203-204).

Prezimana krizmanika prema matici potvrđenih

U popisu krizmanika iz 1730. godine čitamo uglavnom samo imena krizmanika i njihovih kumova. Osim, u Subotici i danas čestih, prezimena susrećemo i ovakva: Carević, Doturović, Škoro, Tikvić, Malegurević, Tomković, Mrkojević, Kočijaš, Balunić, Nakić, Vukelić, Gabrićević, Tumbasović, Srđić, Fabijanov, Malečković, Povirivalović, Čoban, Bartulović, Brajčić, Šinterin, Pistolarević, Čilić, Kitičić, Jahalić, Jakalić, Mamić, Kitić, Banović, Gaković, Suhajdzija, Škrbić, Hrvačan, Hrvačanin, Mali, Krivi, Gvozdeni, Gukin, Sapundžić, Begović, Bogišić, Bogetić, Beresić, Turić, Orlović, Savić, Šević, Dubičinić, Berčić, Džaja, Džaić, Jović, Škrbić, Džavin, Gromilović, Rastović, Đukin, Đurin, Čakić, Špoljarović, Katanica, Kataničić, Bernić, Kiamet, Perko, Perković,

Tomašković, Tankorepić, Janković, Vuk, Potarbinić, Milkutac, Aničin, Govedar, Radanović, Krunčić, Lovrenčić, Puhalo, Gavranović, Stojaković, Nakić, Bacanović, Pančević, Palenić, Palivuk. Naravno, budući da nije naznačeno mjesto odakle dolaze pojedini krizmanici, ne može se tvrditi da su sva ta prezimena bila karakteristična za Suboticu. U to je vrijeme puno Sučića u Subotici, a prezimena kao Vidaković, Piuković, Vojnić, Rudić, Sarić, Sudarević, Skenderović, Stipić, ne spominjem budući da nema ni jedne stranice bez takvih prezimena. Zanimljivo je da se u tom prvom popisu krizmanika jedva može naći kojeg Dulića. Nađe se i po koje njemačko prezime: Kirchofer, Käpffli, Lank, Stayer, pa mađarski: Bugdáci, Tótt, Toot, Kovács, Kovacz, Szegedi, Faragó, Rakonca, Korponay, Saloki, Bertha, Tott Biro, Rosta, Medve, Botos, Balázs, Kristók, Lakatos, Fekete, Szadai Csizmadia, Burdos, Rác, Hegedüs, Pintér, Kis, Juhas. Za Mariju Horvatski je franjevac, vjerojatno Slovak, upisao: Maria Hervacka, pa Maria Peričina, Judita Budimka, Eva Vitkova, a kod imena Nikola isto prezime glasi: Hervacki. Ima i po koje slovačko prezime: Babička, Černoh, Černak, Lučansky, Adamisko, Holub, Sojka, Slanynska, Nemeč, Matula, Osovsky, Hanučak, Kruzličak.

Iz kojih su mjesta krizmanici u Subotici?

Kad je 21. srpnja 1734. u franjevačkoj crkvi krizmao nadbiskup Gabriel Herman Patačić, među krizmanicima nalazimo izuzetno mnogo Mađara. No tom prilikom je matičar u rubrici "Patria" ubilježio i mjesto odakle su došli. Od stranaca najviše ih je iz Segedina i Dorozsme. Ima ih iz bliže okolice: Aljmaš (Bácsalmás), iz Kačmara se krizmao Pajo Matošević, iz Gornjeg Sentivana, iz Baje i Martonoša. No, nađe se krizmanika čak iz Nitra i Ostrogona (Eszergom). Našao se i krizmanik iz Murske Sobote, Budima i tako dalje. Na krizmanju 1738. je većina krizmanika iz Subotice, no ima ih iz Segedina, Budima, Pešte. Kod krizmanika Tokaija piše samo da je "Advena" došljak. Za Martina Naškovića i Katarinu Novaković stoji da su iz "Bana Luke". Na krizmanju 1763. godine nalazimo mnogo krizmanika iz bliže ili dalje okolice. Najviše ih je iz Sente i Milkuta (Mélykút). Po koji krizmanik je iz Bajše, Ade, Kanjiže, ali ima čak i krizmanik "ex Saxonia" - iz Saske, pa iz Šlezije.

Jedno vanredno krizmanje

21. svibnja 1769. godine hodočastili su Subotičani Gospi u Hajós. Tom je prilikom već spomenuti nadbiskup u tamošnjoj župnoj crkvi krizmao trojicu Subotičana: Luku Mamužića, Matiju Stipića i Mihály Tótha.

Kad su subotičku župu preuzeli svjetovni svećenici

U 18. stoljeću su kalačko-bački nadbiskupi i njihovi pomoćni biskupi u Subotici imali uvijek puno posla kad je trebalo dijeliti sakrament svete Potvrde. 1773. godine su svjetovni svećenici preuzeli od franjevaca vođenje subotičke župe. Prvo krizmanje koje su u gradu pripravili svjetovni svećenici započelo je 7. svibnja 1775. godine. Naravno trajalo je nekoliko dana. Kasniji subotički kapelan Gábor Tormásy je 11. srpnja 1881. godine prebrojao krizmanike iz te godine, pa je ustanovio da ih je bilo 905. Tom prilikom je kalačko-bački nadbiskup grof József Batthyán osobno pohodio Suboticu. Sljedeće krizmanje je bilo 3. srpnja 1791. godine. 12. listopada 1797. godine započeo je u Subotici podjeljivanje svete Potvrde grof Ladislav Kolonić.

/Nastavit će se/

RASTIRAVANJE LEDONOSNI OBLAKOVA

Sve do dobrim posli Drugog svitskog rata većina Bunjevaca subatičkog atara se bavila zemljoradnjom, a ko od nje živi vrlo dobro zna da u odranjivanju usiva vrime pomaže il odmaže - kad je kako. Koliko puta su ampa (1) il kako drugo nevrime umanjili il potpuno uništili rod i od tog je nasto velik gubitak, od kojeg se baš nemož lako oporavit.

Najvažniji ratarski proizvod je žito, oko njeg se malo radi posli oranja i sijanja, a kadgod su u njivu ulazili u proliće rad drljanja i da skupe čukanjice (2). Od onda pa do risa (3) nije bilo potrebe ulazit u žitnu njivu, al su je zato vrlo često obalazili i nadgledali kako raste žito, šacovali (4) kaki će bit rod i strepili, a često i Boga molili, da ji ne zadesi kako nevrime.

Lito zna donet iznenadne promine vrimenta, sa padavinama, sušom, velikom vrućinom i još koječim što itekako utiče na rod žita i drugi usiva. Koliko god da litnja kiša donosi radost (5), još više priti strepnjom od ampe, da s njom vitar ne povalja usiv, a najveća je bojazan da ne padne i led. Ovaka strepnja je najveća u kanikuli (6) koja nastaje baš u vrime risa. Srića je u nesrići što led pada samo mistimično i na vrlo uskom i dugačkom prostoru - ko kajiš.

U život sam krenio iz jednog salaša đurđinskog Stantićevog šora, danas vidljivog samo u starim zemljovidnim kartama, pa sam još ko deranac slušo od mog dide da zvona bajmačke crkve mogu rastirat gadne priteće oblakove. Toj crkvi najbliži salaš iz našeg šora je bio na oko 5 kilometeri, a u našoj nepri-glednoj ravnici ona se dobro vidila - sa grede je nadvisila niske seoske kuće. Položaj crkve i Stantićevog šora bio je dobro podešen za zaštitu od nevrimenta, jel su litnje kiše nailazile sa zapada, od Dunava, priko Bajmaka. Zvonjenje bajmačke crkve je iskidalo oblakove još prija neg su došli do Bajmaka, pa je tako bio zaštićen dio Đurđina, a napose Stantićev šor.

Zapalo me je da sam još sa 7-8 godina počo radit ris - baco sam uža risaruši (7), a kad sam ojačo počo sam pomalo kosit (8). A onda jedared: bili smo na početku risa, pokosili smo nikoliko pripelica (9) - jedva da smo se uputili u poso. Vrućina je bila nenosna, sunce valjda nije moglo jače pržit, vrime je bilo brez daška vitra. Tog dana prija podne dida je pogledo u vedro nebo, štogod mu se nije sviđalo, nikoliko puta nam je kazo: "Ovo neće izać na dobro... moraćemo pokošeno žito što prija sadit u krstine (10) jel će možda bit gadnog nevrimenta." Valjda mu je dugogodišnje gledanje u đurđinski dio neba navistilo ampu. Radili smo pod salašom, a posli užne i podnovanja nastavili smo sa risom.

Odjedared se počelo naoblačivat: prvo manji oblaci, pa onda nji sve više i sve crnji - kišni. Nije prošlo tušta vrimenta kad smo iz daljine čuli tupu grmljavinu - ko da grmi u podrumu. Malo posli smo vidili da se, sa zapada, od Dunava počo dizat i približavat velik crn oblak. Grmljavina je bila sve jača, a oblak sve bliži i sve gadniji. Dida je naglas pito: "Ne znam zašto ne zvone u bajmačkoj crkvi?" Kako se oblak približavo bio je sve crnji, na pridnjem dilu ispod njega su se valjali bili oblaci, ko da ji je kogod zaku-vavo, propinjali su se nagori ispid crnog oblaka. Manili smo se košenja, friško počeli vezat snopove i "na vrat - na nos" (11) dit krstine.

Mene je dida poslo da trknem na salaš, jel je majka ostala sama, pa da joj pomognem spratit kvočke i već šta još triba. Potrčo sam... Bio sam blizo salaša, kad me je sustigla gusta

kiša krupni kapljica, a u friško je s njom počo padat i led. Ko i sva dica u to vrime bio sam ošišan na čelavo i gologlav, led me je lupu po glavi, koju nisam imo šćim zaštitit. Dok sam otvorio kapiju i utrčo pod ambetuš (12) led me je tuko po glavi (nemož friško trčat i držat ruke na glavi), pado je sve jače i sve krupniji; majka je bacila žarlo (13) ispid ulaza u ambetuš (14). Kad smo bacili pogled na ledinu, bilo je ko da je srid zime - pobilila je. Majka je nuz zapaljenu marinsku sviću (15) naglas molila Boga. Nevrime nije bilo dugačko. Čim smo mogli izać iz ambetuša, kad je led pristo a kiša još padala, imali smo šta vidit: majka je zaplakala - na sve strane je ležo ledom potučen pilež. U čoš ledine nuz ogradu je ležala svezana brezživotna kvočka sa pilicima koju majka nije stigla spratit. Led je namlatio lišća sa drva, na sve strane su ležale izlomljene grančice, na ovećoj funtašici (16) nije ostala valjda ni jedna jabuka, pod velikom nacikom (17) sve se žutilo od roda... Na salašu je s bajmačke strane led razlupo pendžer (18), virandžicu (19) je iskajišo (20), na nabijanici salaša je stuko kreč, a na zidu napravio jamica ko u protaku (21)...

/nastavit će se/

Manje poznate riči:

- 1 - ampa - gadno nevrime popraćeno jakim vitrom, obilnom padavinom, vrlo često sa ledom (gradom)
- 2 - čukanjica - ocičen koren kuruza sa zemljom (izoran il u zemlji)
- 3 - ris - ode: žetveni radovi
- 4 - šacovat - procinit od oka
- 5 - u risu kiša nanosi štetu žitu (smanjuje rod) al od hasne (koristi) je drugim usivima. Izreka: "Kad risari (žeteoci) kisnu, dobro će rodit kuruži."
- 6 - kanikula - litnja nenosna ("kerećija") vrućina
- 7 - risaruša - čeljade koje rukoveta (rukom kupi iz otkosa pokošeno žito i odlaže ga u snop), brže radi ako joj (mu) kogod baca (rasprostire) uže za vezivanje snopa
- 8 - triba tušta kosit dok se ne ovlada tim poslom. Dok se uči, troši se puno više snage neg kad se to zna
- 9 - pripelica - ode: dužina žitne njive koja se kosi - dok se ne nakosi za dvoje krstine (36 snopova)
- 10 - krstine - unakrsno složeni snopovi, sa vlatom unutra: donji snop je "kurjak", a gornji "popo". U nji se slažu 18 risarski i 22 mašinska snopa (od kosačice rukovetačice il samovezačice)
- 11 - "na vrat - na nos" - na brzinu, "brže - bolje"
- 12 - ambetuš - natkriven otvoren pridnji dio salaša (kuće), trijem
- 13 - žarlo - žarač za parasničku peć, dužine oko 1,80 m iz gvožđa il je do polak nasaden na sapište (držalje)
- 14 - bio je običaj da se u litnje nevrime izbaci ispid salaša žarlo rad zaštite od udara groma
- 15 - marinska svića - svića posvećena na Marin (2. veljače); u nevrimentu su je zapalili i ukućani naglas molili Boga za zaštitu od velike štete
- 16 - funtašica - litnja, krupna, kiselkasta jabuka najbolja je od svi jabuka u pečenoj pogači
- 17 - nacika - litnja, sitna, ugodnog mirisa, žuta kruška, ukusna je za ist i dobra je za rakiju
- 18 - pendžer - prozor
- 19 - virandžica - zavjesica
- 20 - iskajišat - isić štogod na trake (kajiše)
- 21 - protak - krupnije sito (za pravljenje tarane i sl.)

Alojzije Stantić

ŠTO JE NEDOLIČNO OBLAČENJE?

Prije nego što Vam direktno odgovorim na Vaše pitanje, dozvolite mi da ga malo postavim u jedan širi kontekst. Naime, ukoliko se želi obraditi "problem" odijevanja mladih za crkvu, pogotovo kod liturgijskih čina ili kod primanja sakramenata, kako ste naveli, mislim da je prethodno važno nešto reći o onom što je povezano s odijevanjem. Konkretno tu mislim na čovjekovo tijelo. Stoga bih Vam želio barem ukratko nešto reći o kršćanskom poimanju tijela, a nakon toga bih se pod moralnim vidom osvrnuo i na "problem" ili bolje rečeno "problematično" odijevanje mladih.

Biblija, kada govori o tijelu a napose o ljudskom tijelu, ističe činjenicu da tijelo nije tek neka nakupina mesa i kostiju kojom čovjek raspolaže za svoga zemaljskog života i čega čovjek biva smrću lišen a što nazad opet uzima na dan uskrsnuća. Biblija tijelu pridaje mnogo veće dostojanstvo. Kod apostola Pavla veoma je vidno istaknuta uloga tijela u cjelokupnom opusu njegove teološke misli. Tijelo je za njega ud Kristov (1 Kor 6,15); hram Duha Svetoga (1 Kor 6,19); i čovjek je pozvan proslaviti Boga u svom tijelu (1 Kor 6,20). Možemo slobodno reći da kod apostola Pavla tijelo izražava osobu i to osobu u njezinim glavnim stanjima: prirodnom i grešnom stanju, u posvećenju Kristu i životu u slavi. Istina, kod Pavla susrećemo izrekom i činjenicu da tijelo ne dostiže vrhunac svog dostojanstva na zemlji nego u slavi (usp. Fil 3,21 i 1 Kor 15,44).

Nasuprot ovakvog jedinstvenog poimanja tijela i čovjeka, vremenom, a pod utjecajem određenih grčkih filozofa osobito Platona i Plotina, uvlači se u kršćansko poimanje tijela, tj. čovjeka, određeni dualizam. Ovaj će dualizam dovesti do toga da se čovjek promatra kao jedinstvo, spoj duše i tijela, pri čemu će se onda duši davati određena stanovita i stupnjevita prednost nad tijelom. Tijelo će se čak smatrati zaprekom duši da se digne do izvora istine. Neki će pak isticati da je tijelo tamnica duše. Pejorativno, odnosno zlo ili grešno značenje tijelu pridavati će osobito manihejci i maniheizam koji će s prezirom gledati na sve ono što je tjelesno.

Navedena dualistička podjela čovjeka na dušu i tijelo danas je izgleda umrla. Nova antropologija u čovjeku vidi samo jedno biće, osobu. Već je Toma Akvinski u XIII. stoljeću napravio velik korak u jedinstvenom poimanju čovjeka govoreći rječnikom filozofije svoga vremena, kada je ustvrdio da je duša forma tijela. Fundamentalna poruka Tome Akvinskog bila je: "Ja sam svoje tijelo, ja sam u svijetu po mojem tijelu. Moje tijelo nije posuda vječne stvarnosti, samo sredstvo preko kojega se ulazi u svijet, sredstvo preko kojega se zaslužuje nebo. Postajući tijelo ja sam povijestan, ulazim u povijest, dinamizam. Postajući tjelesno ja sam biće" (usp. J. B. Metz, *Christliche Antropozentrik*). Prema tome, sa stanovišta suvremene antropologije možemo reći da tijelo objavljuje i sadržava duh, s jedne strane, a s druge strane, duh je potreban tijelu da ga očituje prisutnim kao što npr. jezik očituje ljudske misli. Tu bih naveo i jednu misao sv. Ireneja biskupa koji je razmišljajući o otajstvu utjelovljenja napisao sljedeće: "On je postao ono što smo mi, da bi nas osposobio da postanemo ono što je On" (usp. *Adversus Haeresis V*).

Iz svega gore navedenog dolazimo do zaključka kako je kršćanstvo uvijek kroz cijelu svoju povijest znalo vrednovati dostojanstvo ljudskog tijela jer, kao što je poznato, tijelo je i sredstvo međusobne komunikacije među ljudima. Dakle, ako iz ovoga kuta promatramo "problem" odijevanja mladih, onda možemo slobodno reći da odjeća služi čovjeku između ostalog i kao zaštita od nepovoljnog utjecaja atmosfere, ali je u isto vrijeme odjeća i izražajni oblik ljudskog spola i ljudske naravi.

Nepobitna je činjenica da je Crkva kroz povijest davala veliko značenje i vrijednost odjeći i odijevanju. Potrebno je samo prelistati blagoslove crkvenog ruha u rimskom obredniku i u pontifikalu da bi se došlo do ovog zaključka. Dakako da se to u prvom redu odnosi na liturgijsku odjeću i odjeću redovničkih staleža.

Ne smijemo ujedno zaboraviti činjenicu da je prirođeni smisao žene da se njeguje i dopada. Tu činjenicu valja nam pozitivno vrednovati. Osobito

Cijenjeno Uredništvo!
Ponajprije Vam želim zahvaliti za Vaš i naš "Zvonik". Na njegovim stranicama možemo naći cijeli niz zanimljivosti koje nas ne samo informiraju nego i formiraju u kršćanskom duhu. Molila bih Vas da nam u okviru rubrike "Vjernici pitaju" progovorite i o oblačenju. Naime, nama mladima se često prigovara da se nedolično oblačimo npr. kod primanja Krizme, čitanja kod liturgijskih čina i slično. Mene bi zanimalo da li postoji neki crkveni propis kako bi se mi mladi trebali oblačiti za crkvu?
Unaprijed hvala na odgovoru.

Afrodita

to svojstvo žene može i u braku imati veliko značenje. Upravo zanemarena i neuredna žena može biti i izvorom sablazni. I primjena raznih kozmetičkih sredstava koja služe njegovanju ljepote mogu se s tog razloga odobriti. Dakako da veoma važnu ulogu za modno odijevanje i njegovanje ljepote ima tzv. držanje mjere jer se upravo tu može griješiti s "previše" i "premalo". Tu bih u pogledu odijevanja istaknuo osobito odlučujuću ulogu motiva odijevanja i njegovanja ljepote. Između ostalog, nameću se tu i pitanja sljedećeg sadržaja: da li se žena želi svojim odijevanjem svidjeti svom suprugu ili pak drugim muškarcima; da li se djevojka kiti, odijeva iz neke bezbrižne taštine da bi se dobro udala ili sve to čini poradi nekog lakoumnog zavođenja. Kod odijevanja, čini mi se, da bi se kršćani u svemu trebali držati sljedećeg načela: sve što je prekomjerno, napadno i neobično lako sablažnjava i daje povoda vlastitim i tuđim napastima. Uopće kod odijevanja, mišljenja sam, da bi svakako dobro trebalo razlikovati nepristojnost, prekomjernost i napadnost, te neuobičajeno odijevanje. Moralisti ističu npr. B. Hauring da nepristojnost u načinu odijevanja može biti lak ili čak težak grijeh, već prema predviđenoj sablazni. Kod čudorednog prosuđivanja odijevanja ne bi valjalo zanemariti ni potkopavanje vlastitog osjećaja stidljivosti i dostojanstva vlastitog tijela kao i mogućnost povećane osjetljivosti za napasti.

Što je u pojedinom slučaju lako ili teško, nepristojno ili nedolično, možda čak i izazovno u načinu i stilu odijevanja, ne može se dakako izmjeriti centimetrima a niti odrediti uzorak za sva vremena i mjesto. Neuobičajena moda lako djeluje nepristojno i podražljivo što dakako može dovesti do grijeha u raznim oblicima. No i tu valja biti uvijek oprezan u prosuđivanju i izricanju određenih kvalifikacija jer mnoge modne pretjeranosti valja radije ocijeniti kao neukus negoli kao grijeh.

Sve u svemu, što se tiče odijevanja mladih mislim da bi trebalo istaknuti da bi oni prilikom odijevanja trebali njegovati duh stidljivosti kao i duh poštovanja vlastitoga tijela te da pri tom ne pogoduju taštini. Što se pak tiče odijevanja prilikom primanja sakramenata ili pak prilikom nastupa kod liturgijskih čina, treba se reći otvoreno da tu ne postoji nikakav crkveni propis ali nikada se ne smije zanemariti duh pristojnosti, stidljivosti, dostojanstva vlastitoga tijela. Svakako da se pri tom treba nadodati i svetost prostora kao i svetost i dostojanstvo čina koji se obavlja.

MASMEDIJI I OBITELJ (1)

DJECA BRZO UČE

Djeca moraju učiti vizuelne i auditivne elemente filmskoga govora kao što moraju učiti običan govor, kao što uče čitati. I kao što djeca puno brže uče strane jezike, nego što je to slučaj kod odraslih, tako ona vrlo brzo nauče i filmski govor, pogotovu ako im u tome netko pomogne, naravno uvijek u razmjeru s njihovim uzrastom i razvojem spoznajnih sposobnosti. Tako na pr. djeca u četvrtoj godini većinom razumiju tehniku subjektivne kamere, kada kamera zauzima položaj glumca i gleda njegovim očima, glas koji se tu čuje obično će dijete shvatiti kao glas te osobe. No, još šestogodišnja djeca imaju problema u shvaćanju krupnoga plana, kad se npr. neki inače mali insekt pokaže preko cijelog ekrana, dijete misli da je životinja jako narasla.

Bolje razumijevanje televizijskog filmskoga govora pomaže djeci pri boljem shvaćanju posredovanoga sadržaja, dok obratno - bolje poznavanje predmeta o kojemu je riječ - nije pretpostavka lakšeg snalaženja u filmskom govoru. Kada djeca nauče tv-govor, televizija postaje koristan medij za učenje. Uostalom, tome služe brojne obrazovne emisije koje su namjenjene djeci. Stoga nije točna pretpostavka da su djeca, dok gledaju televiziju, duševno pasivna. Gledanje i slušanje tv-emisije traži duševni napor, koji je kod svakog djeteta drugačiji. To vrijedi i za zabavne emisije koje su napravljene za djecu, kao i za odrasle. Istraživanja su pokazala da djeca mnogo bolje razumiju i zapamte sadržaje koje su kasnije prodiskutirala s odraslima, bez obzira na to o kojim se emisijama radilo.

"Medij je poruka" - čuvena je izreka kanadskog znanstvenika M. McLuhan-a koji želi da svaki medij utječe na način mišljenja ljudi koji medije koriste, bez obzira na sadržaje koje mediji posreduju. Tako gledanje televizije kod djece podstiče razvoj određenih duševnih sposobnosti, npr. bolje shvaćanje perspektive, slaganje pojedinačnih slika u seriju jedne radnje, samo za simbolično značenje slike itd. Takvih sposobnosti djeca nisu imala prije negoli se pojavila televizija, a te sposobnosti pak jako pomažu pri svladavanju kompjutorske vještine i video-igara. Na misaone procese ljudi utjecalo je najprije pismo jer je omogućilo pohranjivanje i klasificiranje velikoga kontingenta znanja i dalo je ljudima mogućnost prenošenja toga znanja mnogo brže, pogotovu kad je iznađen još i tisak. Pisanje i čitanje u velikoj je mjeri utjecalo i na način mišljenja. No, još je više na to utjecao školski sustav koji je razvijen u povezanosti s uvođenjem djece u vještinu pisanja i čitanja.

Pisanje i čitanje je prvi medij koji je za uspješno bavljenje njime tražio izolaciju. To bi trebalo imati na umu kad govore da televizija ljude izolira jedne od drugih. Tom spoznajom problem ne ostaje manji, ali se

stavlja u povijesni kontekst.

Istraživanja su pokazala da se informacija posredovana televizijom bolje pamti nego ona koju je posredovao radio, te da je prema tome televizija vrlo prikladna kao pomagalo pri učenju. Djeca uče intenzivnije i temeljitije kad im se uz zvuk posreduje i slika. To govori o koristi upotrebe slike u procesu učenja, ali ne dokida potrebu teksta koji i dalje ostaje nezamjenljiv, kao i verbalna komunikacija s učiteljem. Osim toga, važno je da djeca dobiju kvalitetne emisije koje će im posredovati znanje, razvijati fantaziju, a neće prelaziti razinu njihova emocionalnoga razvoja.

Vrlo su interesantna istraživanja o utjecaju upotrebe medija na procese učenja kod djece, koje ne možemo sada sve iznijeti. No valja svakako istaknuti to kakve će učinke imati medij na misaoni razvoj i način mišljenja djece. Više od samoga medija utječe način njegove upotrebe i socijalni okoliš u kojemu se sve događa. Makar je pokretna slika povezana sa zvukom vrlo uspješan medij za posredovanje znanja, ipak će konačni efekt ovisiti o tome je li nakon filma bilo razgovora, kako je on vođen, koje je rezultate pokazao, koliko su saznanja koja djeca tako dobiju korisna za njihov prestiž. Ovisno o tome djeca će stvoriti svoj odnos prema televiziji i birati emisije.

Sve to vrijedi za odgoj u obitelji. Važno je zato da roditelji djeci pomognu pri izboru emisija koje će gledati i da o njihovu sadržaju s djecom porazgovore, te im pomognu staviti spoznaje i dojmove na pravo mjesto, kritički se odnositi prema onome što su vidjeli. Za djecu važne diskusije o sadržajima medija vode se i među samom djecom u školi ili u "klapi", i to je jedan od razloga zbog kojih djeca žele gledati popularne emisije, da bi mogla sudjelovati u diskusiji s kolegama. To roditelji moraju razumjeti i u razumnoj mjeri uzeti u obzir.

Naravno da uspješnost televizije pri posredovanju informacije ne znači da bi škola trebala prijeći na taj medij. Pisanje i čitanje sigurno će ostati dominantan i nezamjenjiv način komuniciranja, jer pismo, više od drugih medija, omogućava precizne formulacije, pohranu velike količine informacija i brzi pristup tim pohranama. Radio pak i drugi zvučni mediji (ploča i audio kazeta) najbolji su mediji za pohranu i reprodukciju glazbe, a imaju prednost kada služe kao pratnja ili zvučna kulisa drugim poslovima koje ljudi svakodnevno obavljaju. Osim toga radio je najbrži medij kada je riječ o posredovanju aktualne informacije.

Stoga roditelji imaju puno razloga da djecu odvrćaju od predugoga gledanja televizije i da ih ohrabruju i potiču na upotrebu drugih medija, iznad svega čitanje knjiga. Jer upravo ti mediji pomažu djeci da što točnije izražavaju svoje misli.

/nastavlja se/

Mirko Mataušić

BRANITE I ŠTITITE OBITELJ!

Ivan Pavao II sudionicima susreta koji je priredilo Papinsko vijeće za obitelj

Cijela je kršćanska zajednica pozvana braniti i promicati temeljne ljudske i evanđeoske vrijednosti obitelji. To je poručio papa Ivan Pavao II sudionicima susreta kojeg je priredilo Papinsko vijeće za obitelj u Vatikanu.

Na taj susret, koji je započeo 12. lipnja, Vijeće je pozvalo odgovorne udruge, pokreta i nevladinih organizacija koje se na europskom kontinentu zalažu za obitelj i život. Sudionicima i predavačima na Kongresu, koji je završio u subotu, 13. lipnja poslijepodne, Sveti je Otac poslao svoju poruku sa željom da "ti providonosni trenuci razmišljanja i dijaloga rode plodovima kojima se svi nadaju, te da pruže obnovljeni duh obiteljskom pastoralu u Europi."

Naime, kaže Papa, "među potamnjenim istinama u ljudskom srcu - zbog sve većeg posvjetovnjačenja i raširenoga hedonističkog ozračja - ozbiljno su ugrožene nadasve one koje se tiču obitelji. Oko obitelji i života danas se vodi temeljna bitka za ljudsko dostojanstvo. Svekolička je kršćanska zajednica pozvana braniti i promicati te temeljne ljudske i evanđeoske vrijednosti", rekao je Sveti Otac te nadodao da "u pastoralnom služenju obitelji i životu sve veću ulogu imaju udruge, pokreti i nevladine organizacije, u širem okružju sudjelovanja vjernika laika u apostolatu". Crkva računa na rad i zauzimanje vjernika laika, rekao je Papa, posebno na "neprekinuto i hrabro zauzimanje".

Svoju poruku Sveti Otac završava željom da taj susret ozbiljno pridonese svijesti vjernika i svih ljudi dobre volje da se sve odlučnije zalažu za istinsko promicanje ljudskog života i njegov prirodni "habitat" - obitelj koja se temelji na braku.

/IKA/

Jedna obitelj na "haptikama"

Telefón:

021/774-000
774-505
774-105
774-005
774-018

**Svatko neka dade
kako je srcem odlučio;
ne sa žalošću
ili na silu,
jer Bog ljubi
vesela darivatelja.
(2 Kor 9,7)**

Poljoprivredna apoteka

Nudimo vam

AgriS
Subotica

- sredstvo za zaštitu simena žita
- ostala sredstva za zaštitu bilja
- stručni savjeti

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 7 do 12 sati

Petefi Šandora 9, Tel./fax: (024) 556-228

G. BLAŠKO GABRIĆ I ŠTAMPARIJA "GLOBUS"
DAROVALI SU KUNSTDRUCK PAPIR ZA KORICE "ZVONIK"
DO KRAJA 1998. GODINE!
TOPLO ZAHVALJUJEMO!

Isplati se ženiti

*Jer Štamparija "Globus"
brzo kvalitetno i jeftino
štampa pozivnice
za svadbu.*

Otmara Majera 10
Telefon: (024) 551-202

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

tippTopp
System

Postanite prijatelj Interneta!

Predstavite svoju firmu svetlu!

Izradujemo www prezentacije i držimo ih na Svetskoj mreži

Kompletna ponuda internet servisa!

Subotičko čvorište je kod nas

Naučite koristiti Internet i VI!

Kurs traje 16 časova

Sve INFORMACIJE možete dobiti u našem Informativno-prodajnom centru

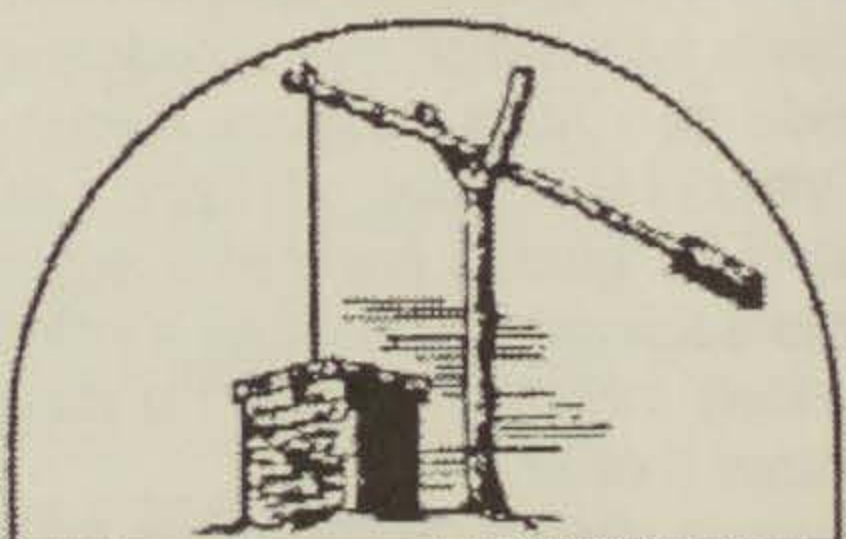
✉ BRAČE JUGOVIĆA 5

Radno vreme: 9 - 19 sati

☎ 555-765

E-mail: admin@tippnet.co.yu

Home Page: www.tippnet.co.yu

SALAŠ

ZEMLIORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nas čitati
i na INTERNETU
www.tippnet.co.yu/zvonik/

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

P.T.R. BANE.
...uvvek, kada poželite lepe stvari!

PRODAJEMO UNIVER, MEDIJAPAN, RADNE PLOČE, ŠARKE ("LAMA"-SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE, PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRADEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel./fax: 024/ 561-186, Tel.: 024/ 561-187

IZNENADENJE I RADOST

Idući u susret velikom Jubileju - 2000. godini Isusova rođenja u vremenu, razdjelnici stoljeća i tisućljeća, iznenadila nas originalna prva zbirka filozofsko - poetskih stihova pod naslovom: RASKRIVANJE o svijetu i životu, prof. Tomislava Žigmanova (glavnog i odgovornog urednika dvotjednika ŽIG u kojem se on kao znalački spisatelj potvrđuje i dubinskim osvrtima na maloj kvadratnoj površini "kut" logikom svoga istinitog razmišljanja). Predmetom da je cijenjeni autor već za vrijeme studija filozofije, osobito radom o Platonovoj etici koračao svjesno na granici religije i znanosti i u to svoje vrijeme shvaćao sve dublje istine života, prisvajajući ih u sebi a posredstvom roditelja "razumjevao velikost istih".

S lijeva na desno: Vojislav Sekelj, Milovan Miković, Tomislav Žigmanov, Lazar Merković i Matija Molzer

Plodovi njegova uporna traženja i zrenja ukazana su na stranicama spomenute knjige pjesama u dva ciklusa: 8 naslova o svijetu, a tri puta više - 25, o životu. Kroz taj nesebični napor da pomogne bratu čovjeku ponirući čitavim bićem što dublje u smisao i besmisao života, Tomislav Ž. ukazuje pažljivom čitaocu i put do Krista koji je svjedok svijeta, svjedok čovječanstva, svjedok života! Osobno smatram da je ova jedinstvena filozofsko - poetska stvaralačka zbilja dubokih nadahnuća mogla osvanuti samo protkana vjerom, pa mu kao vjernici obradovani čestitamo!

Svijet koji nas okružuje, sav svemir i mi sami obuhvaćeni smo vremenskim trajanjem te sva bića kao da putuju od nečega, gdje im naziremo vrelo, k nečemu gdje im je cilj. Razvidno nam je koliko je napora On sretao, doticao na paraleli trajanje - izčezavanje; smisao - besmisao; oslobođenje - robovanje; umrijeti da bi živjeli; vječno - trenutno; dobro - zlo; potičući da se zastane, razmisli, odluči... Kao vjernici u hodu između ovoga "dolje", zemaljskoga i onoga " gore", nebeskoga, pozvani na opredjeljenje, kako bi Kristovo uskrsnuće u nama posve raslo mrtvenjem svega što nas ukorjenjuje u zemaljštinu i zaustavlja u koraku prema gore, da bi nastao novi čovjek, uskrsli i novi Božji svijet. Stihovi su kratki i jezgroviti povezani filozofskom niti a

pretaču se u svojevrsnu poeziju. Filozofsko - poetski izraz, iako u prvi mah svakom čitaocu nije jasan, on je u suglasju sa sadržajem! Raskrivanje je tip njegova duhovnog hoda prema transcendentnim dubinama duše nad kojima je potrebno zastati, zamisliti se, iako izričaj djeluje jednostavno, kratko, potičući na opetovno razmišljanje. Uvjeren sam da je jasno koliko život ima jednu drugu logiku koju većina ljudi danas neće lako prihvatiti. Nije li život, tek onda kad je rizik. Makar život propao, to ne može ne roditi novim životom !?

Prof. Tomislav dosegao je onu razinu zrenja da poseduje svoj stil kojim se služi da iskaže sebi i drugima ono što shvaća od Vječne istine. To postaje sve više svojstvo njegova bića, sposobnost duhom prodahnutog mozga, to je On razvijen na izvjestan nov način. Poznato nam je da su odlike dobrog stila istinitost, osobnost i jednostavnost. A stil je istinit, kad odgovara nekoj nužnosti misli i kad je u tijesnom dodiru sa stvarima, što je primjećeno u njegovim stihovima. Sam priznaje da svugdje kuša uz trud učiti o svijetu i životu te nešto o naučnom zapisati; dok pjesnik otkriva bitne veze među dijelovima misli i vješto iskazuje te dijelove dolazi do izražaja puno snažnije njegova sposobnost!

Prava originalnost koju susrećemo u njegovom filozofsko - poetskom prvencu je jedna pojava istinitosti i ona jača utisak koji izaziva u čitaocu. Nisam nailazila na prastare izraze, na suviše riječi i kićenje. Iskreno sam zadivljena što tako vješto propušta, izbacuje i pojednostavljuje svoje izričaje kako filozofskog tako i poetskog područja.

Završila bih s radošću da ima mnogo nade u onome koji se može sebe oslobađati i svijeta, koji bježi od sitne osobnosti i leti neizmerno općenitom... Hvala za svaku pouku kroz RASKRIVANJE (O svijetu i životu). Kao uzorak prenosim njegovu zadnju pjesmu.

ODLAZAK

*Suza
što sjaji se
u oku
nosi se
na slavu
vječnu*

S.M. Fides Vidaković

Svečana promocija ove knjige bila je u dvorani HKC "Bunjevačko kolo" u Subotici, 28. srpnja 1998. O knjizi su govorili Vojislav Sekelj, Lazar Merković, Milovan Miković i Matija Molzer, a stihove je recitala Dušica Jurić. Na književnoj večeri okupio se doista lijepi broj prijatelja poezije i prijatelja Tomislava Žigmanova. /Zv/

U mjesecu srpnju i kolovozu slavimo dužijance po našim župama. Zahvaljujemo Bogu za žito, kruh, dragu i plodnu zemlju. Nju nosi u sebi i pjeva o njoj i pjesnik Lajčo Perušić.

Lajčo je rođen 9. listopada 1945. u Subotici. Diplomirao je na pedagoškoj akademiji u Zagrebu. Pjesme piše od mladosti. Objavljivao je u Spectrumu, Maruliću i Subotičkoj Danici. Samostalna zbirka "Brazde na licu" - tiskana mu je u Zagrebu 1994. Živi i radi u Zagrebu.

BAČKA PASTORALA

Gorućom grivom
razbuktalih strasti
u galopu vranac
duž zelenih staza
kasom zamaman i gord
započinje kolo
iskonu što se pregrštom prosu.
I ja se pridružujem
toj svečanosti ravnice
vina da se napijem
skrivenog
u pupoljcima žitnih klasova,
iz tanjura blagdanskih
razuzdane mirise da blagujem.
Glazbom šuštanja zelenih polja
tvrda kopita znojna pastuha
broje žurne taktove
drevnih tamburica.
I dok mu nosnice drhte
pjenom strasti,
kroz grivu mu jecaju žice
nekih, mekih, dalekih
bečarskih violina.
U avliji ispred salaša,
gle, podvikuju vile
pa s momcima rukom za ruku
kolo zapodjenu.
Mamuze zaiskrile radošću do bola,
snaše rumene zaigrane
na vršku svog cvijeta
iju ju, iju ju!
Podskečici ni broja,
nit kraja.
Na starim
rasklimanim tarabama
neka grlica vita
guguče dragome u daljini.
I vrabac, taj gospodar salaša,
raskošnim letom ambar blagoslivlje.
Tamo, sve do neba:
iju iju iju ju, iju ju
ču je se.
Tamo, sve do neba,
konj trkom ržući
po zelenom jastuku
vrtoglavo šara
i s modrinom
bačkoga neba se spaja.

Lajčo Perušić

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/5544-896. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202. E-mail: zvonik@tippnet.co.yu

16. 08. - Proštenje u crkvi sv. Roka u Subotici

- u 9 sati svečana sveta misa
- poslije mise - početak klanjanja u šutnji koje se prikazuje kao zadovoljština za grijeh pobačaja
- u 16,30 sati svečani završetak klanjanja
- u 17 sati svečana sveta misa proštenja
 - Na početku mise - RECITAL u čast 120. obljetnice rođenja mons. Blaška Rajića
 - Poslije mise - polaganje lovor vijenca kod njegove biste u predvorju crkve i na njegov grob na Kerskom groblju.

PROŠTENJE NA BIKOVU

Nedjelja 16. 08. u 10 sati sv. misa

BUNARIĆ

29. 08. Pokorničko bdjenje i sv. misa

- u 19 sati - Pokorničko bdjenje
- u 21 sat sveta misa

30. 08. Raspored svetih misa:

- u 7 sati - sveta misa kod kapele na hrvatskom i mađarskom jeziku
- u 8 sati - biskupska sveta misa na mađarskom jeziku
- u 10 sati - biskupska sveta misa na hrvatskom jeziku
- u 16 sati - sveta misa i Večernje

DAN STARIH I BOLESNIH

4. 09. Župa svetog Roka

- od 18 sati - prilika za svetu ispovijed
- 18,30 sati - sveta misa
- poslije sv. mise druženje u vjeronaučnoj dvorani župe

MISA MLADIH ZA MIR

4. 09. u 20 sati Misa mladih za mir

u crkvi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu

Mladi, uključite se u što većem broju

jer je mir potreban više nego ikada na našim prostorima!

MOLITVENA ZAJEDNICA "BETLEHEM"

NOVI RASPORED SUSRETA

Svakog petka u 20,30 sati u crkvi sv. Roka
(Prvim petkom u mjesecu
svi idemo na Misu mladih za mir)

PROŠTENJE

NA HRVATSKOM MAJURU

Nedjelja 6. 09. u 11 sati sv. misa

koju predvodi

katedralni župnik preč. Stjepan Beretić

POŠTOVANI ČITATELJI ZVONIKA I SLUŠATELJI RADIO SUBOTICE!

Odlukom ravnateljstva Radio postaje Subotica načinjen je novi raspored emitiranja vjerskih emisija, kako katoličkih tako i drugih vjerskih zajednica u Subotici.

Novi raspored emitiranja vjerskog programa zaživio je početkom mjeseca kolovoza tj. 1. kolovoza 1998. godine.

Tako od sada vjerske emisije na Radio Subotici neće biti četvrtkom i utorkom u 19 sati kao do sada, nego **SUBOTOM I NEDJELJOM**. Subotom će emisija biti od 7 do 8 sati, a nedjeljom od 7 do 7,30 sati. Ovdje donosimo raspored emisije za katolike na hrvatskom i mađarskom jeziku:

- * 8. 08. (subota) - katoličko-reformatska emisija na mađarskom jeziku od 7 do 8 sati
- * 15. 08. (subota) od 7 do 8 sati - emisija za katolike na hrvatskom jeziku
- * 23. 08. (nedjelja) od 7 do 7,30 sati - katolička i reformatska emisija na mađarskom jeziku
- * 30. 08. (nedjelja) od 7 do 7,30 sati - emisija za katolike na hrvatskom jeziku.

Dakle, emisije za katolike na hrvatskom jeziku bit će svaka dva tjedna, bez obzira koliko subota, odnosno nedjelja ima mjesec.

Srdačno zahvaljujemo svima koji su nas vjerno slušali tijekom više od četiri i pol godine i pozivamo vas da nas slušate 15. kolovoza, na veliku Gospu, od 7 do 8 sati ujutro.

U ime uređivača, vlč. **Bela Stantić**

Bit će još puno dužijanci - prisutnost djece i mladih na takmičenju risara to jamči